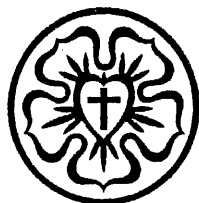

Evangelikus Közlöny

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HIVATALOS LAPJA ■ 5. évfolyam 2. szám ■ 2003. június 10.

TARTALOM

ZSINATI TÖRVÉNYEK, HATÁROZATOK ■ 1. oldal

2003. évi I. törvény ■ 1. oldal

2003. évi II. törvény ■ 2. oldal

I/2003. (III.22.) zsinati határozat ■ 4. oldal

ORSZÁGOS KÖZGYŰLÉS (2003. május 23.) ■ 5. oldal

Elnök-püspöki jelentés ■ 5. oldal

Országos felügyelői jelentés ■ 8. oldal

Jelentés az Országos Iroda munkájáról ■ 12. oldal

Az Országos Közgyűlés határozatai (1/2003–14/2003) ■ 13. oldal

Szabályrendeletek (1/2003–4/2003) ■ 20. oldal

ORSZÁGOS PRESBITÉRIUM (2003. május 23.) ■ 26. oldal

Az Országos Presbitérium határozatai (1/2003–29/2003) ■ 26. oldal

A Magyarországi Evangélikus Egyház 2002. évi
zárszámadása ■ 31. oldal

ORSZÁGOS BÍRÓSÁG ÍTÉLETEI ■ 39. oldal

ORSZÁGOS JOGI BIZOTTSÁG AJÁNLÁSAI ■ 40. oldal

EGYHÁZKERÜLETEK KÖZLEMÉNYEI ■ 40. oldal

Déli Evangélikus Egyházkerület ■ 40. oldal

Északi Evangélikus Egyházkerület ■ 59. oldal

Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület ■ 65. oldal

ZSINATI TÖRVÉNYEK, HATÁROZATOK

2003. ÉVI I. TÖRVÉNY

A LEKÉSSZÉ VÁLÁS EGYES KÉRDÉSEIRŐL

1.§ (1) Az egyházi szolgálatról és az egyház szervezetről szóló 1997. évi II. törvény (a továbbiakban: Esz.tv.) 8.§-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„8.§ (1) A Magyarországi Evangélikus Egyház felavatott lelkésze az, aki

- a) az előírt teológiai tanulmányoknak eleget tett és erről egyetemi, illetve ezzel ekvivalens oklevelet szerzett,
- b) érvényes lelkési oklevéllel rendelkezik,
- c) lelkésszé avatásában a lelkési szolgálatra megbízást és felhatalmazást kapott,

d) a Magyarországi Evangélikus Egyház lelkészeinek nyilvántartásában szerepel.

(2) A lelkési oklevél feltételként való megjelenése először az 1996. évben Budapesten a Hittudományi Egyetemre felvett hallgatóknál lép hatályba.

(3) A Magyarországi Evangélikus Egyház felavatott lelkésze továbbá az is, aki az Evangélikus Teológiai Akadémia levelező teológiai vagy hitoktatói tanfolyamát elvégezte, és akit e törvény hatálybalépése előtt lelkésszé avattak, valamint gyülekezeti szolgálatba kiküldtek.

(4) A (3) bekezdésben szereplők 2005. december 31-ig az illetékes Egyházkerületi Lelkészképesítő Bizottság előtt vizsgát tesznek. Eredményes vizsga hiányában más egyházi beosztásba nem választhatók.

(5) Püspöki, püspökhelyettesi, esperesi, esperes-helyettesi és igazgató lelkési tisztségek betöltéséhez – a törvényben rögzített egyéb feltételek mellett – e § (1) bekezdés a) pontjában meghatározott oklevél szükséges.”

2.§ Az Esz. tv. 9.§ első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„A Magyarországi Evangélikus Egyház lelkészjelöltje az, aki az Evangélikus Hittudományi Egyetem hatodéves hallgatójaként egy év gyakorlati képzésben részesül.”

3.§ Az Esz. tv. 10.§-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„10.§ A lelkésszé avatás (ordináció) feltétele az evangélikus hittudományi egyetemi diploma megszerzése. A lelkészjelölt az egyetemi diplomát az öt éves elméleti képzés után megállott szigorlatokkal és a hatodik év gyakorlati képzése után az Országos Lelkészképesítő Bizottság előtt tett eredményes vizsgával szerezhetheti meg. Ennek során a bizottság a lelkési szolgálatra való alkalmasságot is megvizsgálja. Amennyiben a bizottság a jelöltet a lelkési szolgálatra alkalmasnak találja, a lelkészjelölt lelkésszé avatható. A lelkész-

jelölt az avatás alkalmával nyeri el a lelkési címet és a lelkési oklevelet. Ezt követően a kibocsátó egyházkerület püspökének rendelkezése szerint áll szolgálatba két évig, amelyből legalább az első évet gyülekezeti szolgálatban tölti el.”

4.§ Az Esz. tv. a következő 10/A.§-al egészül ki:

„10/A.§ (1) Az előírt két év segédlelkési időt alkalmassági vizsgálat követi. Az ezt végző testület tagjai:

- a) az illetékes püspök,
- b) a szolgálati hely szerint illetékes esperes(ek),
- c) a közvetlen felügyeletet ellátó lelkész(ek),
- d) az illetékes egyházközségi felügyelő(k), illetőleg

egyházi fenntartású intézményben végzett szolgálat esetén annak vezetője.

(2) A bizottság megvizsgálja, hogy a segédlelkész szolgálatában hogyan valósulnak meg a hitvallásosság szempontjai, hogyan tudja alkalmazni az egyházkormányzati és az egyházi ismereteit. A vizsgálat szempontrendszerét országos szabályrendelet rögzíti.

(3) Az önálló lelkési szolgálatra alkalmasnak talált jelölt nevét, választhatóságát a testület az egyház hivatalos lapjában kihirdeti. Így a jelölt pályázhat, illetve választható.

(4) Amennyiben a testület az önálló lelkési szolgálatra alkalmatlannak találja a jelöltet, ezt a döntését vele írásban közli. A jelölt legközelebb további egy év segédlelkési szolgálat után jelentkezhet ismét alkalmassági vizsgálatra. Harmadik alkalmatlan minősítés után újabb vizsgálatnak helye nincs és a jelölt segédlelkési szolgálatban marad.”

5.§ Az Esz.tv. 14.§-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„14.§ Amennyiben a lelkési oklevél birtokosa megszakítás nélkül öt éven keresztül nem állt egyházi alkalmazásban, az Egyházkerületi Lelkészképesítő Bizottság vizsgálata szükséges ahhoz, hogy lelkészként újra szolgálatba álljon.”

6.§ Az Esz.tv. 16.§ első mondata helyébe a következő rendelkezés lép:

„Más keresztyén felekezetekben szerzett lelkési oklevél birtokosa a Magyarországi Evangélikus Egyházban lelkési alkalmazásba csak úgy léphet, ha a lelkészekre vonatkozó jogszabályokban rögzített feltételeken túl az egyházközsége szerint illetékes püspök engedélyével az Evangélikus Hittudományi Egyetem tanári kara által megállapított tantárgyakból vizsgát tett, és az Országos Lelkészképesítő Bizottság az alkalmasságáról meggyőződött.”

7.§ Az egyházközségben végzett egyházi szolgálatról és az egyházközség önkormányzatáról szóló 1997. évi III. törvény 4.§ (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) Gyülekezeti lelkészként csak az alkalmazható, aki-
nek érvényes lelkészi oklevele van, és az e törvényben
szabályozott alkalmassági vizsgálaton megfelelt, illetve
ezzel egyenértékű vizsgát tett.”

8.§ Az egyház intézményeiről és egyesületeiről szóló
1997. évi VIII. törvény 14.§ (1) bekezdése helyébe a kö-
vetkező rendelkezés lép:

„14.§ (1) A lelkészképzés lelkészképesítő vizsgával zá-
rul. Az Országos Lelkészképesítő Bizottság öttagú. Társ-
elnökei hivataluknál fogva a rektor és a lelkészjelölt egy-
házközsege szerint illetékes püspöke, akadémizálásuk
esetén az általuk megbízott teológiai tanár és püspökhe-
lyettes. További egy bizottsági tagot az Egyetemi Tanács,
két bizottsági tagot pedig – a megválasztott Egyházkerületi
Lelkészképesítő Bizottság tagjai közül – az illetékes egy-
házkerületi elnökség küld. A lelkészképesítő vizsgát meg-
állott lelkészjelöltek egyetemi diplomát és avatás után lel-
készi oklevelet kapnak, amelyeket az Evangélikus Hittudo-
mányi Egyetem képviselője és a bizottság társelnöke ír alá.”

9.§ E törvény a kihirdetése napján lép hatályba.

Budapest, 2003. március 22.

Smidéliusz Zoltán s.k.
lelkészi elnök

Bárdossy Tamás s.k.
nemlelkészi elnök

Mekis Ádám s.k.
jegyző

2003. ÉVI II. TÖRVÉNY EGYES TÖRVÉNYEK JOGHARMONIZÁCIÓS CÉLÚ MÓDOSÍTÁSÁRÓL

1.§ A Magyarországi Evangélikus Egyházról szóló 1997.
évi I. törvény 17.§-ának utolsó mondata helyébe a követ-
kező rendelkezés lép:

„Egyházi tisztségről érvényesen lemondani csak írásban
vagy törvényben meghatározott más módon lehet.”

2.§ Az egyházi szolgálatról és az egyház szervezetéről
szóló 1997. évi II. törvény 86.§-a helyébe a következő
rendelkezés lép:

„86.§ A társulást az abban érintett közgyűlések határoz-
zák el, és társulási egyezményben rögzítik. Ezek a köz-
gyűléseken az esperes és az egyházmegyei felügyelő, il-
letve azok helyettesei elnökölnék. A társulást az egyház-
megyei és az egyházkerületi közgyűlés hagyja jóvá.”

3.§ Az egyházközsegekben végzett egyházi szolgálatról és
az egyházközség önkormányzatáról szóló 1997. évi III.
törvény (a továbbiakban: EHK. tv.) 13.§ (2) bekezdése he-
lyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A gyülekezeti hitoktató lelkészi állás megszervezésére,
valamint a hitoktató lelkész alkalmazására és nyugdíjazására
a gyülekezeti lelkészre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.”

4.§ Az EHK. tv. 19.§ (1) bekezdése helyébe a következő
rendelkezés lép:

„(1) A gyülekezeti lelkészi állás megüresedik

a) a lelkész lemondása esetén, melyet a lelkész az
egyházközsegi presbitériumnak a lemondás időpontjá-
nak a megjelölésével írásban bejelent, és ezt egyidejűleg
az esperesnek is megküldi;

b) a lelkész halála esetén az elhalálozás napjával;

c) a lelkésznek az evangélikus egyházból való kilépése
esetén, az erre vonatkozó szándék bejelentésének napjával;

d) a lelkész nyugdíjazása esetén, a nyugdíjazást ki-
mondó határozat jogerőre emelkedése napjával, illetőleg
az abban megjelölt időponttal;

e) a lelkész áthelyezése esetén, az egyházi bíróság át-
helyezést elrendelő határozatának jogerőre emelkedése
napjával, illetve az 1997. évi II. törvény 25.§ (7) bekezdé-
sében megjelölt időpontban;

f) a lelkész tisztségéből való elmozdításra vagy hivatalvesz-
tésre ítélete esetén, az ítélet jogerőre emelkedése napjával.”

5.§ Az EHK. tv. 21.§-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„21.§ Az üresedésben levő gyülekezeti lelkészi állás fenn-
tartott lelkészi állásnak tekintendő. A lelkész javadalmát
alkotó tételek az üresedés idejére helyettesítésre, illetve
lelkészalkalmazásra használhatók fel.”

6.§ Az EHK. tv. 34.§ c) pontja helyébe a következő ren-
delkezés lép:

„c) Alapítványt, gazdálkodó szervezetet, intézményt
hoz létre és szünteti meg, illetve megszüntetésüket kez-
deményezi.”

7.§ Az EHK. tv. 57.§-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„57.§ Az egyházközsegi közgyűlés az önkormányzati fel-
adatok ellátására és az egyházközség működésének biz-
tosítására tisztségviselőket választ. Az egyházközség kö-
telessége gyülekezeti (parókus) lelkész(ek)e)t, felügyelőt,
gondnokot, számvévészéki elnököt, jegyzőt, pénztárost,
és lehetőség szerint kántort választani. Szükség szerint
egyházközsegi szabályrendeletben meghatározott fela-
datkörrel egyéb tisztségviselőket is választhat.”

8.§ Az EHK. tv. 59.§-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„59.§ A gondnok, a pénztáros, illetve az egyéb tisztség-
viselők feladatkörét, illetve a kántori szolgálatot alkalm-
zottak, munkaviszonyban álló tisztségviselők, illetve ön-
kéntes munkások is elláthatják.”

9.§ Az EHK. tv. 65.§ (1) bekezdése helyébe a következő
rendelkezés lép:

„(1) A gondnok az a feddhetetlen életű közgyűlési tag,

akit az egyházközségi közgyűlés meghatározott időtartamra, de legfeljebb hat évre az egyházközség anyagi és dologi természetű ügyeinek intézésére választ.”

10.§ Az Ehk. tv. 69.§-a helyébe a következő rendelkezés lép:
„69.§ Az egyházközségi pénztáros az a feddhetetlen életű közgyűlési tag, akit az egyházközségi közgyűlés hat évi időtartamra választ, hogy az egyházközség pénzkezelését és gazdasági ügyintézését végezze.”

11.§ Az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény (a továbbiakban: Mesz. tv.) 81.§ (1) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az egyházkerületi presbitérium szavazati joggal rendelkező tagjai):

„a) hivatalból: a püspök és a püspökhelyettes, az egyházkerületi felügyelő és másodfelügyelő, az egyházkerületi lelkész és nemlelkész jegyző, az egyházkerületi ügyész és az egyházkerületi evangélicizációs és missziói lelkész;”

12.§ A Mesz. tv. 105.§ (2) bekezdés a) pontja helyébe a következő rendelkezés lép:

(Az országos közgyűlésen tanácskozási joggal vesznek részt):

„a) az Országos Egyházi Bíróság elnökei, a Zsinat elnökei, az Országos Számvevőszék elnöke, az országos bizottságok elnökei, az Országos Egyházi Iroda osztályvezetői, az evangélikus tábori püspök vagy a tábori püspök evangélikus helyettese;”

13.§ A Mesz. tv. 130/A.§ helyébe a következő rendelkezés lép:

„130/A.§ (1) Az országos elnökség lelkész tagjainak helyettesítési rendje az országos elnökségi tagságból származó feladatkörökben:

a) az elnök püspököt ebben a feladatkörében az országos közgyűlési elnökség püspök tagja, ennek akadályoztatása esetén a szavazati jogú zsinati tag püspök helyettesíti;

b) az országos közgyűlési elnökség püspök tagját ebben a feladatkörében a szavazati jogú zsinati tag püspök, ennek akadályoztatása esetén az elnök püspök helyettesíti;

c) a szavazati jogú zsinati tag püspököt ebben a feladatkörében az elnök püspök, ennek akadályoztatása esetén az országos közgyűlési elnökség püspök tagja helyettesíti.
(2) Az országos elnökség nemlelkész tagjainak helyettesítési rendje az országos elnökségi tagságból származó feladatkörökben:

a) az országos felügyelőt ebben a feladatkörében az országos felügyelő-helyettes, ennek akadályoztatása esetén az országos közgyűlési elnökség felügyelő tagja, majd a szavazati jogú zsinati tag felügyelő helyettesíti;

b) az országos közgyűlési elnökség felügyelő tagját ebben a feladatkörében a szavazati jogú zsinati tag felügyelő, ennek akadályoztatása esetén az országos felügyelő-helyettes, majd az országos felügyelő helyettesíti;

c) a szavazati jogú zsinati tag felügyelőt ebben a feladatkörében az országos felügyelő-helyettes, ennek akadályoztatása esetén az országos közgyűlési elnökség felügyelő tagja, majd az országos felügyelő helyettesíti.

(3) Az egyházkerületi elnökség tagjait ilyen minőségükben az egyházkerületi közgyűlés által megválasztott helyetteseik helyettesítik. Az egyházkerületet az országos elnökségben, az országos presbitériumban és az országos közgyűlésben szavazati joggal, a zsinatban tanácskozási joggal képviselik.”

14.§ Az egyház háztartásáról szóló 2000. évi I. törvény (a továbbiakban: Gtv.) 3.§ (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A költségvetést a vonatkozó szabályrendeletben meghatározott határidőig kell az illetékes presbitériumnak elfogadnia.”

15.§ A Gtv. 4.§ (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A zárszámadást és a zárómérleget a vonatkozó szabályrendeletben meghatározott határidőig kell az illetékes presbitériumnak elfogadnia.”

16.§ A Gtv. 16. és 17.§-a helyébe a következő rendelkezések lépnek:

„16.§ (1) Bármely egyházi önkormányzat közgyűlése alapítványt, gazdálkodó szervezetet, intézményt hozhat létre, amennyiben ez nem veszélyezteti a létrehozó önkormányzat működését.

(2) A létrehozáshoz a felsőbb egyházkormányzati szint presbitériumának előzetes engedélye szükséges.

(3) Ezen szervezetek vezetője csak szakirányú végzettségű szakember lehet.

(4) A gazdálkodási tevékenységbe bevont vagyontárgyak köre az alapító okiratban szigorúan elhatárolandó.

(5) Az alapító okiratban szabályozni kell az alap, kiegészítő és vállalkozási tevékenységek megnevezését, gazdálkodási jogkörét, a keletkező nyereség felhasználási módját, az esetleges veszteség kezelésének kérdéseit, a megszüntetés módját és eseteit. Az alapító okiratban biztosítani kell, hogy az alapító egyházi önkormányzat legalább évenként egyszer információkat kapjon a gazdálkodás eredményéről.

17.§ (1) Az egyházi szervezetek által alapított vagy az egyház tagjai által egyházi célok megvalósítására létrehozott alapítványok támogatása egyházi költségvetés terhére abban az esetben történhet, ha az alapítvány alapító okirata alapján biztosított, hogy a létrejövő vagyontárgyak az egyház érdekét szolgálják és legkésőbb az alapítvány megszűnésekor valamelyik evangélikus egyházi önkormányzat tulajdonába kerülnek át.

(2) Az egyházi célú alapítványok támogatásának további feltétele, hogy az alapítvány és az illetékes egyházi önkormányzat között együttműködési megállapodás jöjjön létre.”

17.§ A Gtv. 18.§ (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(1) Az egyházköztség és intézményei e törvény 3.§ (1) és (2) bekezdése alapján az éves gazdálkodásukat meghatározó költségvetést készítene, melyet az egyházköztség presbitériuma fogad el a vonatkozó szabályrendeletben meghatározott időpontig.”

18.§ A Gtv. 19.§-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„19.§ (1) Az egyházköztség és intézményei éves bevételeit és kiadásait tartalmazó – az e törvény 4.§ (1) bekezdésében meghatározott – zárszámadását, valamint zárómérlegét az egyházköztség presbitériuma fogadja el a vonatkozó szabályrendeletben meghatározott időpontig.

(2) Az elfogadott zárszámadást (a zárómérleggel együtt) jóváhagyásra haladéktalanul meg kell küldeni az illetékes egyházmege presbitériumának.”

19.§ E törvény a kihirdetése napján lép hatályba.

Budapest, 2003. március 22.

Smidéliusz Zoltán s.k.

lelkészi elnök

Bárdossy Tamás s.k.

nemlelkészi elnök

Mekis Ádám s.k.

jegyző

1/2003. (III.22.) ZSINATI HATÁROZAT A ZSINAT ÜGYRENDJÉNEK MÓDOSÍTÁSÁRÓL

1.§ A Zsinat Ügyrendjének (a továbbiakban: Ür.) 14.§-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„14.§ (1) A Zsinat üléseit ülésszakokban tartja, mely több ülésből áll. Az ülésszakot a helyszín és az időpont, valamint a javasolt napirend megjelölésével, a (2) bekezdésben foglalt esetben pedig a kezdeményezők nevének felsorolásával és az ülés összehívásának indoklásával az elnökség hívja össze.

(2) Az elnökség a Jtv. 23.§-ában szabályozott esetben és módon rendkívüli ülést köteles összehívni.

(3) A Zsinat Elnöksége két zsinati ülésszak között írásos indoklással dönthet az ülésszak elhalasztásáról. Ezzel egyidőben az Elnökség kitűz egy két hónapon belüli időpontot, amikor az ülésszakot összehívja. Ettől az új időponttól eltérni nem lehet. Az indoklást és a tervezett összehívásról szóló értesítést az eredeti időpont előtt 10 nappal a Zsinati Iroda kiküldi a zsinat tagjainak.

(4) A plenáris ülés tárgyalási anyagát az ülés kezdete előtt legkésőbb 6 munkanappal kell kiküldeni.

(5) Az üléseken az elnökök és az alelnökök felváltva elnökölnék, melynek beosztását maguk döntenek el.”

2.§ Az Ür. 45.§-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„45.§ (1) A bizottságok vezetői – szükség esetén – min-

den zsinati ülésszakon rövid jelentést tesznek az előző ülésszak óta végzett munkáról és a bizottságra bízott törvények készütségi állapotáról.

(2) Az ülésszak napirendjére tűzött törvények kidolgozásáról külön beszámolni nem kell.

(3) Azt az indítványt, amely nem tárgyalás alatt lévő törvényjavaslathoz érkezett, és amelyet a bizottság tárgyalás után elutasított, ki kell küldeni a Zsinat tagjainak.

(4) Ha bármelyik zsinati tag javasolja, hogy a Zsinat a bizottság véleménye ellenére foglalkozzék az indítvánnyal, akkor erről a bizottság beszámolójának meghallgatása után a Zsinat vita nélkül dönt. Amennyiben a Zsinat az indítvány érdemi megtárgyalása mellett foglal állást, akkor ezzel a döntésével egyúttal megbízza az illetékes bizottságot az indítvány plenáris ülésen való előterjesztésének kidolgozásával.”

3.§ Az Ür. a következő 45/A.§-sal egészül ki, egyidejűleg az eddigi D) fejezetcím jelölése E)-re, az E) pedig F)-re változik:

„D) Törvényességi felügyelet

45/A.§ A Zsinat az 1997. évi VI. törvény 6.§-ában meghatározott törvényességi felügyeleti feladatát a következők szerint látja el:

(1) Az Országos Egyházi Iroda által megküldött szabályrendeletéről egy három- (esetleg négy-) tagú bizottság szakvéleményt készít. A bizottság tagjait az elnökök jelölik ki, illetve kéri fel.

(2) A bizottság tagjai: a Jogi Bizottság elnöke vagy a Zsinat valamelyik elnöke mint a bizottság vezetője, továbbá két – a szabályrendelet témájának figyelembe vételével kiválasztott – zsinati tag. Amennyiben a kiválasztottak között nincs jogi végzettségű, egy külső jogi szakértőt is be kell vonni a bizottságba.

(3) A szakvéleményt a bizottság 30 napon belül elkészíti, és azt a Zsinati Iroda a zsinati tagoknak a legközelebbi plenáris ülés meghívójával együtt kiküldi.

(4) A zsinati tagok a szakvéleményt legkésőbb a plenáris ülés kezdetéig véleményezhetik. Ezeket a véleményeket a Zsinati Iroda sokszorosítva minden zsinati tagnak eljuttatja.

(5) A Zsinat a szabályrendelet törvényességéről a bizottság szakvéleménye és a zsinati tagok véleményei alapján a plenáris ülésen vita nélkül határoz.

(6) A határozatot a levezető elnök és a bizottság vezetője aláírásával a Zsinati Iroda megküldi az Országos Egyházi Irodának.”

4.§ E határozat a kihirdetése napján lép hatályba.

Budapest, 2003. március 22.

Smidéliusz Zoltán s.k.

lelkészi elnök

Bárdossy Tamás s.k.

nemlelkészi elnök

Mekis Ádám s.k.

jegyző

ORSZÁGOS KÖZGYŰLÉS

2003. május 23.

ELNÖK-PÜSPÖKI JELENTÉS

Igen tisztelt országos közgyűlés, kedves Testvéreim!
Isten iránti hálával gondolok vissza az idő gyors sodrásában lefolyt előző esztendőre. Jóllehet a tavaszi országos választások, a megelőző kampány feszültsége, majd a helyi, önkormányzati választások a közélet és az egyházi élet vizeit is felkavarták. Kettős tanulság mutatkozik az események után: a) A keresztény egyház sohasem lehet párt elkötelezett, mivel Krisztus nyája és az ő zászlaja alá toboroz. Ez akkor is igaz, ha egyik vagy másik párt programja gondolkodásához közelebb vagy távolabb áll. b) Híveink közéleti gondolkodása sokkal színesebb képet mutat, mintsem némelyek vélték. Nem lehet arról szólni, hogy keresztényként csak egy pártra lehet szavazni. A politikai gondolkodás sokkal szélesebb palettán mérhető. A belső indítékok sokkal többértékeűek, mint az első látásra elgondolható vagy felmérhető.

Miután jelen közgyűlés feladata, hogy országos evangélikus egészségügyi központ létrehozásáról végleges határozatot hozzon, úgy döntöttem, az egyház diakóniai megbízásának bibliai alapjairól és gyakorlati teendőiről szólok jelentésem első felében.

A diakónia, a szeretetszolgálat újszövetségi háttere

Anélkül, hogy részletes információ gyűjteményt állítanánk össze, el kell mondanunk, hogy Jézus magát gyakran nevezte szolgának, szolgáló személynek. Az ember fia nem azért jött, hogy neki szolgáljanak, hanem hogy ő szolgáljon, s adja életét sokakért. (Mk 10,45) A lábmosás története János evangéliumában ugyan ezt a gondolatot teszi plauzibilissé. (Jn 13,1–20) Az irgalmas samaritánus példázata (Lk 10,25–37) a felebaráti szeretet parancsának komolyan vételére biztat. Egyidejűleg utal az ellenség szeretetére is.

A hét diakónus kiválasztása a szegények gondozására az első gyülekezet felelősségét jelzi a rászorultak iránt. (ApCsel 6,1–6) Ebbe az irányba mutat István és Fülöp megbízatása is. (ApCsel 6,10 és 8,26kk) Pál apostol pedig Rm 16,1kk-ben Fébét nevezi meg az asszonyok közül diakonisszaként. Ez a szolgálat kezdettől fogva az asszonyok előtt is nyitott volt.

A diakónia története

Ha nagyvonalakban végigpásztázzuk az egyház történetét, megállapítható, hogy már az óegyházban a püspökök

felelősséget vállaltak a szociális szolgálatért. Az istentiszteleti étellel kapcsolták egybe a szükségét látók szeretet-csomaggal való megajándékozását. Ez kifejezésre juttatta, hogy az Isten iránti szeretet és a felebarát iránti szeretet szorosan összetartozik.

A középkor egyházában a szerzetesek voltak a betegek gyámolítói. Szent Márton katonai köpenyét osztja meg a rászorulóval, nursiai Szent Benedek pedig felveszi a kólostorokba beteg gondozásra a rászorulókat és a szegényeknek is oltalmat kínál a megszentelt falak között. Klasszikus alakja ennek az időnek Asszisi szent Ferenc, aki a kitaszítottakat és a szenvedőket karolja fel.

A reformáció a kegyelem központba helyezésével és az érdemgondolat kiszorításával inkább biblia-teológiai síkon hoz újat az egyház életében. Luther az úrvacsoráról szóló irataiban kapcsolja egybe a szociális elkötelezettséget az Úrral való közösséggel.

A későbbi időkben egy-egy név jelenti német földön a szociális érzékenység megnyilvánulását. Elég, ha itt August Hermann Franke (1663–1727) nevére utalunk, aki szegény gyermekek számára iskolát nyit, Friedrich Oberlin (1740–1826) a szociális szolgálat megteremtője gyülekezetében. A 19. század bővítködik a diakónia nagyjaiban: Theodor Fliedner (1800–1864), Johann Wichern (1808–1881), Wilhelm Löhe (1808–1872), Friedrich von Bodelschwingh (1831–1910) és fia, Friedrich von Bodelschwingh (1877–1946)

A tejeesség igénye nélkül szólunk a magyar diakónia történetében kiemelkedő személyiségekről, mint Székács József bányakerületi püspök, aki a protestáns árvaház egyik létrehozója, Raffay Sándor kései utódja, aki az evangélikus özvegy papné otthona létrejöttében szorgoskodott, Sztelhló Gábor, aki 2000 gyermeket és sok névtelen üldözöttet mentett meg a zsidóüldözések idején.

Méltán kérdezheti bárki, mi különbözteti meg az állam szociális tevékenységétől az egyház diakóniai munkáját?

a) Szolgálatunkban a Biblián tájékozódunk. Az egyes ember rászorultságát komolyan vesszük. Látjuk nyomorúságát, szenvedését és szükségét. Benne Urunkat fedezzük fel. Munkánkban Krisztus ereje forrásunk.

b) Tiszteletben tartjuk az ember méltóságát. A másikban Isten képmását kell felfedeznünk. Elfogadjuk gondolkodásával és szokásaival, jó és rossz tulajdonságaival. Ugyanakkor Isten színe elé állítjuk az őt megszólító igével.

c) Segítséget nyújtunk és meghallgatjuk. Minden élet helyzetében elkísérjük és támogatjuk. Szükséget elégitünk ki, nem luxus feladatot látunk el.

d) Élő tradíciót ápolva igyekszünk innovatívak lenni a

l elkigondozásban éppúgy, mint felvállalt kötelességteljesítésben, új létesítmények (öregék napközije, átmeneti szálló) szervezésében.

e) Szolgálati közösség kialakításán fáradozunk a munkatársak között és a besegítő gyülekezeti tagok között. Férfiak és nők, fiatalok és idősek végzik ezt a nehéz szolgálatot, külföldi kapcsolatok erősítésével is.

f) Ez a szolgálat az egyház munkájának része. A hit – reménység szerint – jó ízű gyümölcse. Egynek tudjuk magunkat minden szenvedővel és segítségre szorulóval a világon.

Imádságunk és tapasztalatcserénk közösségbe von országhatárokon átvelő módon testvéreinkkel.

Amikor új egészségügyi központ, kórház létesítésére gondolunk és ezt Isten kegyelmében bízva szeretnénk megvalósítani, akkor a fenti teológiai és hitbeli megfontolások vezetnek bennünket döntésünk meghozatalában.

Állami kapcsolataink

A közel egy éve alakult új kormány egyes minisztereivel többször volt alkalmunk találkozni, így a már lemondott Kiss Elemér kancellária miniszterrel és utódjával, Kiss Péter miniszter úrral. Csehák Judit miniszter asszonnyal. Mindhármukkal a létrehozandó Egészségügyi Központ kérdései álltak a beszélgetések homlokterében. Segítő-kész döntéseik nélkül nem gondolhattunk volna evangélikus egészségügyi létesítmény tervezésére sem.

Dr. Bárándy György igazságügyi miniszter volt az első, aki törvénytervező gondjait megosztotta velünk.

Dr. Mádl Ferenc köztársasági elnök úr kezdeményezett egyeztető megbeszélést a közismert „egy százalékos” néven elhíresült vitában, amely sajnálatos módon a történelmi egyházakat megosztotta. Ebben a vitában a törvényesség és a korrektség álláspontját képviseltük.

Néhány esetben, mint a szociális törvény új módosítása, a kábítószer törvény új változata, a magánnyugdíj biztosítékkal való kötelező szerződés kötés egyházi személyekre való kiterjesztése kérdésében, együttesen fordultunk az illetékes miniszterhez. Eleddig nem nagy sikerrel.

Külföldi kapcsolataink

A bajor testvéregyházal való folyamatos együttműködés teológiai, gyülekezeti, zenei szinten egyaránt örömdetes. Idetartozik a partneri kapcsolat 10 éves közös jubileumának schrobenhauseni megünneplése, mintegy 200 magyar részvételével. Anyagi támogatásukkal kerül sor és indult el a balatonszárszói üdülők felújítása, remélt 2004. március 31-i befejezéssel.

Az osztrák evangélikus egyházzal való tárgyalás eredményeként a bécsi magyar evangélikus gyülekezet egyházközi státuszt nyert a hazai evangélikus egyház-szervezetben.

Szlovák testvér-delegációt köszönthettünk az elmúlt évben, amelynek kapcsán őszintén reméljük a két egyház közti kapcsolat további erősödését. Viszont-látogatásra ez év júniusában kerül sor.

Az elmúlt napokban ülésezett a METT, amely testvéri légkörben vitatta meg a szórványban élő magyar evangélikusok helyzetét, és folyamatosan segíteni igyekszik a felmerülő gondokban.

Finn kapcsolatainknak egyik szép és lelki gyümölcsöket érlelő jele, hogy az ottani evangélikus egyház által kiadott finn káté lefordításra került és a finn egyház anyagi támogatásával minden magyar evangélikus család asztalára kerül ajándékként. Ezen a helyen is köszönjük ezt a nemes gesztust és nagylelkű támogatást. A káté még szorosabbra fűzi közös lelki megújulás iránti vágyunkat és esélyünket.

Külön fontos megemlítenünk az erdélyi evangélikus egyházzal való szoros együttműködésünket, amely valamennyi fontos hazai rendezvényünkön való részvételben jut kifejezésre (lelkészkonferenciák, ifjúsági nagygyűlések, országos papné összejövetel). Zsinatuk új egyházi törvényeket fogadott el, amelynek ünnepélyes érvénybe-léptetése ez év folyamán lesz.

Ez évben kerül sor az LVSZ 10. nagygyűlésére a kanadai Winnipegekben. A világ evangélikusságának találkozóján a közös téma így artikulálódott: Gyógyulást a világnak! Pedig a gyűlést meghatározó mottó kijelölésekor még nem tört ki az iraki háború. Hordozzuk imádságainkban e nagy összejövetel szolgálatát.

Nem kevésbé jelentős a norvégiai Trondheimbe összehívott EEK nagygyűlése ez év júniusában, amely szintén a világ gyógyulásával és üdvösségének nagy ívű kérdéseivel kíván foglalkozni.

Kísérje az Egyház Urának áldása az európai protestáns és ortodox egyházak együttlétét.

Ökumenikus kapcsolataink

Az elmúlt hónapok kiemelkedő eseménye volt Dr. Erdő Péter esztergom-budapesti érsek-primássá történt kinevezése. Ünnepélyes beiktatásán egyházunk mindhárom püspöke és az országos irodaigazgató vett részt. Nagy reménységgel nézünk szolgálata elé, aki beköszöntő beszédében külön említette az ökumené fontosságát. E helyről is a mi közös Urunk kegyelemben gazdag áldását kívánjuk életére és szolgálatára. Tesszük ezt akkor is, ha a legújabb pápai enciklika, amely nagycsütörtök napján jelent meg és az eucharisziáról szól, megerősíti a más egyházak úrvacsorai közösségében való részvétel tilalmát, valószínűleg a közeli berlini közös ökumenikus egyházi napok várható igényére való tekintettel.

A holnapi napon iktatják megyés püspöki tisztségébe Spányi Antal eddigi segédpüspököt Székesfehérváron. Kísérje áldás szolgálatát.

Református testvéregyházunkban is személyi változások következtek be az egyes egyházkerületek tisztségviselői sorában. Új püspöke van a dunamelléki egyházkerületnek Dr. Szabó István személyében. A tiszáninneri egyházkerület Csomós Józsefet választotta meg püspökének, aki Gönczön székelt. Új főgondnokok lettek: Dr. Virág Pál Debrecenben, Dr. Nagy Sándor Budapesten, Kuthy Csaba Veszprémben, Ábrám Tibor Miskolcon. Továbbra is Dr. Bölskei Gusztáv a vezető püspök és a zsinat lelkészi elnöke, míg a zsinat világi elnöke Dr. Nagy Sándor dunamelléki főgondnok lett. A jó és eddignél jobb együttműködés reményében kívánunk áldást a megújult vezetőség munkájára.

A két protestáns egyház elnökségei évente találkoznak két alkalommal közös ügyeink megbeszélésére. Itt kiváltképp a börtönlelkészség, a reptéri közös szolgálat és a tábori püspökség kérdései kerülnek előtérbe.

Nem kívántam kitérni jelentésemben egyházunk sajtó munkájára, országos jelentőségű iskolaügyeinkre és az aszódi kastélyban létesítendő intézmény kérdésére. Fenti ügyeinkről országos felügyelő úr ad számot.

Köszönetet mondok minden evangélikus testvérünknek, akik imádságukkal és szolgálatukkal, életük példájával és áldozatkészségükkel hozzájárultak az evangélium szolgálatához, Krisztus személye naggyá tételéhez és egyházunk erősödéséhez. Külön köszönöm dr. Frenkl Róbert felügyelő úr, püspök társaim, Dr. Harmati Béla és Ittész János szolgálatát, felügyelő testvéreim, Dr. Sólyom Jenő, Benczúr László és Dr. Weltler János munkáját. Nagyra értékelem a gazdasági igazgatói tisztből nyugdíjba vonuló, de a déli egyházkerület felügyelői tisztségére jelölt Szemerei Zoltán több mint három évtizedes szakszerű és lelkiismeretes szolgálatát. Sajnálatos volt tudomásul Dr. Sólyom Jenő felügyelő úr lemondását a kettős értelemben elárvult déli egyházkerület éléről. Szorgalma és egyházunk iránti ragaszkodása példaértékű számunkra. Dr. Harmati Béla püspök nyugdíjba menetelével olyan főpásztor köszön el az aktív szolgálatból, aki nevet és tisztességet szerzett hazai evangélikusságunknak az LVSZ-nél végzett 10 éves munkájával, tudományos teológiai szolgálatával, a rendszerváltást követő időkben az új egyházi iskolák életre hívásával, gyülekezet építéssel. Illesse elismerés és köszönet szolgálatát, Isten kegyelme kísérje további életét és munkásságát.

Köszönöm az országos egyházi iroda, az országos munkatársak, a külügyi osztály sokszor tapasztalt segítségét és támogató jóindulatát.

Isten áldása kísérje egyházunk rögzös ösvényektől sem mentes mindennapi életét és az Egyház Ura által formált jövődjét.

Bizalommal kérem jelentésem szíves elfogadását.

D. Szebik Imre
püspök

A MEE 2003–2006 ÉVEK KÖZÖTTI SZOLGÁLATI STRATÉGIÁJA

1) A jelenlegi helyzet körvonalai: 3 püspökség, 16 esperesség, 280 lelkészi hivatal, 34 oktatási intézmény, 30 szociális intézmény, 360 lelkész, 1000 tanár, 305 ezer evangélikus, 10 ezer diák, 1000 gondozott otthonainkban. 10%-os templomba járás, 25-30%-os anyagi fedezet a hívek részéről kiadásainkra. A lelkészi állások 5%-a üres. Iskolalelkészek néhány esetben szolgálnak.

2) Javaslat megújulásra

- Lelkészekkel való intenzívebb foglalkozás teológiai szimpózium keretében.
- Gyülekezeti munkások képzése országos szinten Piliscsabán.
- Iskolalelkészi állások szervezése minden intézményben.
- Kerületi lelkészek beállítása lelkészek tanácsolásra, lelkigondozására: legkorábban 2005-től. Egyidejűleg kerületi missziói lelkészek is.
- Tábori lelkészi állási helyek betöltése 2003-ban.
- A népszámlálás adatai alapján kívánatosnak tartott településeken lelkészi szolgálat biztosítása. Legfeljebb egyházkerületenként 3-3 állás szervezendő fokozatosan.
- A lelkészi fizetések rendezése.
- Az egyházi törvények modernizálása.
- A gyülekezeti belső mag erősítése, intenzív lelkigondozói munka szervezése, az igehirdetés és teológiai munka megújulása, a gyülekezet finansziális feladatainak új alapokra helyezése.
- A lelkészutánpótlás tudatos szervezése. A cigányok közti munka átgondolása.
- Lektorok és laikus prédikátorok képzése a gyülekezeti munkásképzés keretein belül.
- Országos Egészségügyi Központ létrehozása a gyülekezeti és szervezeti diakóniai tevékenység színvonalának biztosítására.
- Aszód kérdése.

3) Az elképzelt gyülekezet jövőképe

A népegyházi keretek lassú gyengülése szükségessé teszi a tudatos egyháztagság, hitvalló egyháztagság gondolatának hangsúlyozását. Ezt a fogyó létszám is indokolja. Ebben a gyülekezetben mindenkinek van feladata. Nyitott új hívek fogadására és munkára való felkészítésére. Segítő, hordozó közösség. Létevel vonz, szolgálatával miszcionál. Betagolódik az egyházmegye, a kerület és az országos egyház életébe. Szociális és kulturális területen különösen aktív. Ha vannak intézményei, jótékonyan termékenyíti a gyülekezet és az intézmény közös szolgálata az evangélium hatékonyságát. Minden jelentősebb gyülekezet törekszik intézmény, iskola, óvoda, szeretetotthon létrehozására. Az intézmények spirituális karakterének biztosítása elsőbbséget élvez.

4) Célok meghatározása

Át kell gondolnunk kerületenként, hogy hány anyagyülekezet működését szükséges biztosítani. Meghatározó faktorok: gyülekezeti lélekszám szórványokkal, anyagi források felmérése, lelkeszi munka felmérése hittan, kórház és tábori lelkeszi munka figyelembevételével.

Szükség szerint új lelkeszi állások létrehozása nagy gyülekezeteinkben, 1500-2000 lélek fejkvóta alapján. A nagy gyülekezetek fokozott gondozása.

Területenként behatárolt belmissziói központok létrehozása, működési szabályzatuk elkészítése.

Működőképes egyház törvényekkel történő irányítása megfelelő testületek útján.

Komolyan megfontolandó törvényi szabályozás a zsinat és a közgyűlés feladatának egy testületben történő szervezésére. (Kíváncsok szakjogász felkérése törvénytervezet készítésére.) A feladat közelesen megoldandó.

5) Indokok

– A fogyó gyülekezeti létszám missziói stratégiát igényel a belső kör aktivizálására éppúgy, mint a kívülről érkezők fogadására és megszólítására.

– A megnövekedett lelkeszi létszám biztosítja a stratégia megvalósítását, indokolja szolgálatba állításuk lehetőségének kidolgozását.

– A misszionáló és szolgálni kész gyülekezet vonzó és hasznos jelenlét a modern társadalomban.

– Ifjúságunk megszólítása iskoláinkban és kollégiumainkban a jövő záloga. Iskolalelkésziségek és lehetőség szerint önálló kollégiumi hálózat kiépítése. Részvétel a protestáns kollégium létrehozásában Budapesten, a XII. kerületben.

– Tábori és börtönlelkésziségek kiegészítő karaktere fontos.

– A zsinati törvények megváltoztatása az egyszerűsítést jelenti, a működőképességet javítja és létszámunk arányában biztosítja a szervezeti felépítés nagyságát.

Fenti célok megvalósításának kell alárendelni az Országos Egyház finansziális forrásait az évenkénti költségvetésben.

Isten áldása legyen terveinken és elgondolásainkon, amelyet ezennel megvitatásra bocsátok.

Budapest, 2003 január 2.

Szebik Imre

ORSZÁGOS FELÜGYELŐI JELENTÉS

Igen tisztelt Országos Közgyűlés! Kedves Testvéreim! Immár két év tapasztalatai alapján elemezhetjük az új egyházszervezetre áttérés, illetve az új törvények által kiszabott keretekben megvalósuló egyházi élet értékeit, gondjait. Elöljáróban megállapíthatjuk, hogy a három kerületi modell kétségkívül megelégnítette az egyházi életet és azt a kitűzött célt is megvalósítani látszik, hogy a püspöki szolgálat közelebb került a gyülekezetekhez és

vezetői karaktere mellett jobban érvényesült a spiritualitás, a főpásztori szolgálat. Talán egy kicsit meg is billent a kíváncsok egyensúly, sokaknak egy évtized kellett ahhoz, hogy elhiggyék az egyházban is őszinte, egyértelmű és általános a rendszerváltás. Ez pedig fegyelmezetlenségekhez, anyagi konzekvenciákkal is járó kész helyzetek megteremtéséhez, bírósági határozatok semmibe vételéhez is vezetett. Jó rendre van szükség a szabad egyházban is, nem a félelem, hanem a belső meggyőződés szülte jó rendre. Nem lehet mindenre törvényt hozni. Értékként kell őrizni, tisztelni, elismerni a püspökök és esperesek vezetői munkáját.

Ma nem fenyeget e téren önkényeskedés, inkább a szabadosság a veszély, ezért szükséges a jó rendet szolgáló, garantáló közakarat.

A három egyházkerületben érzékelhetően több a missziói és egyéb alkalom, mint korábban, jól indult ily módon az első új ciklus. Most már azon kell dolgoznunk, hogy kialakítsuk a megfelelő egyensúlyt az országos, a kerületi, az egyházmegyei, a gyülekezeti alkalmak között, az örömdetes sokszínűségben megőrizve az egyház egységét. Nem fenyeget a „három evangélikus egyház” veszélye, de jobb idejekorán ápolni különbözőségeink egységét, mint később szembesülni azzal, hogy valamit elhibáztunk, elmulasztottunk.

Erőteljesen figyelmeztetnek erre a Déli Kerület püspökválasztásával kapcsolatos események. A konfliktusok hozzátartoznak minden egészséges szervezet, intézményszerű életéhez is. Szerencsésebb esetben sikerül ezeket megelőzni, de jelentkezésük sem tragédia, a konfliktuskezelés, a probléma megoldás hozzátartozik életünkhez, színvonala minősít mindnyájunkat.

Magam érthetőnek tartom, hogy egy olyan erőteljes egyéniség, mint Harmati Béla püspök nyugdíjba vonulása kivált bizonyos konfliktusokat. Eleve kevesen vállalták az utódlás terhét, hiszen másfél évtizedes szolgálatával – bírálói által is elismerten – magasra helyezte a mércét. Nyilván befolyásol, hogy 1987. októberében együtt kezdtük a szolgálatot a Déli Kerületben, eltökélten az egyházi megújulás szolgálatában. Sok jóleső elismerés, belső öröm, a változásokat regisztráló jó érzés mellett máig ható előítéletekkel, igaztalan támadásokkal kellett szembeesülnünk. Nem panasz ez, egyszerű ténymegállapítás. Lassan elérkezik az ideje, nézetem szerint már elérkezett, a távolabbi múlt, – gondolok a Horthy-korszakra és az 1945-56 közötti időszakra –, majd a közelmúlt, az 1957-89 közötti periódus tárgyilagos feldolgozására. Hogy azután saját rendszerváltó, kilencvenes évekbeli tevékenységünket is értékelhessük. Kétségtelen, hogy Harmati Béla aktív püspöki szolgálatának befejezése is korszakhatárt jelent. Hazai és nemzetközi tevékenysége imponáló volt, méltán sorakozott jeles elődei nyomdokába. Nem az én feladatom és főleg nem ebben a jelentésben, hogy átfogóan értékeljem szolgálatát, de teljesen ki sem térhetem ezelől. Azért sem, mert Istennek hála, ereje, egész-

sége lehetővé teszi, hogy továbbra is segítse az egyház életét, munkásságát. Ellene vagyok minden diszkriminációnak, az életkorinak is. Ugyanakkor tiszteletben kell tartanunk törvényeinket. Ez azt jelenti, hogy a püspök nyugállományba vonul, de a mi felelősségünk egyfelől, hogy ez méltóképpen történjék, másfelől, hogy további szolgálata zökkenőmentes legyen egyház javára.

Túl kell lépünk a Déli Kerület közgyűléseinek rossz üzenetén, új utat kezdve. Rossz üzenet volt – legyen bármennyi joghézag, nem egyértelmű kifejezés törvényeinkben –, amikor a Déli Kerület közgyűlése nem erősítette meg a püspökjelölteket. Ugyancsak rossz üzenet volt, amikor közgyűlésükre nem hívták meg – ez konvencionális kötelezettség, nem törvényi – a másik két kerületet, illetve az egyházi elnökség tagjait.

Magam sajnáltam, hogy a Déli Kerület felügyelője lemondása bejelentését eleve éppen a püspökválasztással, illetve a változással kapcsolatos közgyűlésre időzítette. Ehhez járult a nem szerencsés vita a törvényértelmezés körül, ami azután a felügyelő úr azonnali lemondásához vezetett. Magam úgy vélem sem az elnökség munkája, sem más körülmény nem indokolta a felügyelő úr lemondását, hiszen valóban nemcsak a Déli Kerületben, széleskörű megbecsülést élvezett tevékenysége. Ugyanakkor tudomásul kell venni, hogy mindnyájunkra azonos törvények, ezeken túlmenően azonos együttélési szabályok vonatkoznak.

Felügyelő Úr bizalmatlanságnak élte meg, hogy az elnökség tagjai az Egyházkerületi Bírósághoz fordultak jogértelmezésért a püspökválasztással kapcsolatban. Ezt csak panaszszerűen lehetett megtenni. Ez nem bizalmatlanság, egyszerűen véleménykülönbség, melynek tisztázására szolgál az említett törvényes mechanizmus. Ebből a szempontból nem sorsdöntő, de lényeges, hogy a Bíróság végül minden szinten az elnökség, illetve más panasszal élők, jogértelmezését fogadta el.

A jelentésem összeállításáig nem kaptam meg a Déli Kerület április 25-i közgyűlésének jegyzőkönyvét, így nem tudom, hogy ott végül is mi hangzott el a Felügyelő Úr lemondásának indoklásaként, így csak megismételni tudom sajnálatomat és elismerésemet. Sajnálom, hogy ez nem volt kölcsönös és nem sikerült megelőzni a konfliktust, tisztázni a vélt, vagy valós ellentéteket.

Ugyancsak nem tudom előterjeszteni, jegyzőkönyv híján, a Déli Kerület közgyűlésének azon határozatát, mely az ügyész úr visszahívását kezdeményezi. Természetesen mód van arra, hogy a Déli Kerület indítványát a Közgyűlésen előterjessze, megfelelő indoklással. De a jegyzőkönyv hiányában nem tudtuk megkeresni az Ügyész Urat, hogy az ő álláspontja is egyidejűleg megjelenhessen a Közgyűlésen.

Mindenesetre két tanulság máris adódik. Egyrészt egy konkrét. Az elnökség jószolgálati szerepére szükség lesz, segítve a Déli Kerület új, megválasztandó vezetését a le nem zárt problémák – Szarvas, Csabacsúd... – rendezésé-

ben. A másik általánosítható tanulság, hogy szükség lenne a Zsinat, az Országos Elnökség és az Országos Bíróság képviselőinek egy mélyreható, tisztázó megbeszélésére a Bírósági Törvényt illetően. Szemlátomást minden résztvevő törekvése, jogi szakembereink áldozatos munkája ellenére nem működik kielégítően a dolog. Néha úgy látszik, magunknak termeljük a konfliktusokat, egyszerűbb, gyorsabb, hatékonyabb mechanizmusokra lenne szükség.

Azért is foglalkoztam részletesebben ezekkel a belső gondokkal, mert meggyőződésemmel, hogy csak így juthatunk előbbre. Nevezetesen magam is azt kértem az elnökségben, de ez vonatkozik mindnyájunkra, hogy ne hallgassuk el a dolgokat, a tévedés jogát is vállalva legyünk őszinték egymáshoz, szembesítsük egymást hibáinkkal, tévedéseinkkel, ha ez olykor nem is kellemes feladat. De legyünk képesek belátásra, megértésre, együtt munkálkodásra a jó megoldások keresésében.

Remélem, hogy végül jól alakul a Déli Kerület története. A hagyományokhoz méltóan zajlik majd a püspök nyugállományba vonulása és az új vezetés beiktatása.

Belső egyházi ügyeknél tartva szólni kell az Országos Elnökség és az Országos Iroda munkájáról. Az Elnökség a törvény által előírt módon rendszeresen ülésezett, ami alapvető jelentőségű a rendezett életben.

A napi ügyek terhe alatt nem sikerült még megvalósítani, hogy minden ülésen érdemben foglalkozzon a testület egy munkaággal, de reméljük, a következő időszakban ez is megvalósul.

Hasonlóan további türelem szükséges az Országos Iroda szervezeti rendjének, munkastílusának megszilárdításához. Élvezzük annak előnyét, hogy a törvény módosítása lehetővé tette, szemben az eredeti javaslattal, hogy lelkész álljon az Iroda élén. De jelentkezik a hátrányok is, hiszen az igazgató – elég mozgását követni – lelkészként is szinte egész embert kívánó munkát végez. Tovább nehezíti a helyzetet a gazdasági igazgató nyugállományba vonulása és már ismeretes, hogy a pályázat egyelőre eredménytelen volt. Először rövid távon kell megszilárdítanunk a jelenlegi színvonalat, amiben komoly kihívás a gazdálkodás megváltozása, majd a hosszú távú stabilizációt kell megteremtünk. Türelemet kell kérnünk, ugyanakkor látni szükséges, hogy folyamatosan fokozódó terhelés közben kell a strukturális és funkcionális fejlesztést, stabilizálást megvalósítani.

Ez a folyamatosan növekvő terhelés örömdetes, a miszió erősödését, az egyházi szolgálat terebélyesedését jelenti, de igényli az arányos teherviselést.

Szükséges az információáramlás további javítása is. A kritikusoknak is el kell ismernünk az egyházi sajtó fejlődését, a sokoldalú, színvonalas tájékoztatás jellemzővé válását. Olykor éppen a nyitottság, a tágkeblőség vált ki aggályokat, ellenérzéseket. Egy zsigereinkben élő diktatórikus korszak után úgy vélem különösen súlyos hiba lenne az egysíkúság, a bezárkózás, magam a megkezdett út folytatására biztatom az egyházi médiumok szerkesztőit.

Hasonló szellemben működik a Média Bizottság és ez máris elismerést váltott ki egyházunkon kívül is. Ezt legutóbb az egyházi művelődési konferencián tapasztalhattam jó érzéssel. Kezd megvalósulni elképzelésünk közéleti jelenlétünkről. Nem hivatalos nyilatkozatokkal, hanem személyiségeinkhez kötődő megnyilvánulásokkal vagyunk jelen a társadalmi életben. Így foglaltunk többen több fórumon állást az eutanázia kérdésében, melyben az Alkotmánybíróság döntését joggal üdvözölhettük.

Meg kell találnunk azonban az információáramlás belső útjait is. Ennek hiánya is szerepet játszott abban, hogy sokan értetlenül, illetve elutasítóan fogadták az Üllői úton megnyitott öko-boltot.

Tanulva a tapasztalatokból került sor az Egészségügyi Fórumra, ahol mindenki részletes tájékoztatást kapott az Evangélikus Egészségügyi Centrum előkészületi munkálatairól.

Elnök-püspök úr jelentése részletes alapvetéssel szolgált a diakóniai munkáról. Ennek jegyében határoztuk el ezt a jövőt illetően is korszakos programot, mely ugyanakkor az 1948-ban fájdalmasan megtört egyházi aktivitásnak is egyfajta folytatása az Úristen kegyelméből. Ennek része, hogy Cserháti Péter dr. személyében olyan munkatárssal is rendelkezünk, aki képes megvalósítani az elképzeléseket, illetve vezényelni a folyamatot.

Nem ennyire kedvező ma még a helyzet egy másik kihívás az aszódi Podmaniczky-kastély jövőjét illetően. Az ingatlanrendezés kapcsán visszakaptuk az épületet, de az ezt szorgalmazók elképzelései nem realizálódtak. Így hát miránk maradt a hasznosítás nem könnyű gondja.

Van befektetői ajánlatunk, amely új egyetemi karok létesítésével függ össze. Egy éve folynak a tárgyalások, de még mindig nincs – a nemleges álláspontot tekintve sem – döntési helyzet.

Amíg tehát az Evangélikus Egészségügyi Centrum, mint új intézmény létesítésére kérjük majd jelen közgyűlés elvi döntését, a szervező igazgatói állás és a centrumot működtető alapítvány alapító okiratának a jóváhagyását, addig az aszódi kastély hasznosításáról csak a következő közgyűlésen tudunk majd, reménység szerint, előterjesztéssel élni. De a tájékoztatási kötelezettség ma is fennállt.

Még mindig a belső ügyekről számot adva jelentenünk kell, hogy az Országos Presbitérium felhatalmazása alapján, a Gazdasági Bizottság gondos előkészítő munkáját követően aláírtuk elnök-püspök úrral az OTP-vel az 500 milliós hitel felvételéről szóló szerződést. Ez módot nyújt számos beruházás – ezek előzetesen döntésre kerültek – felgyorsítására, illetve megvalósítására.

Hasonlóan kedvezően alakult az ingatlanrendezés ügye, amiben – a többi érintett egyházzal együtt – továbbra is törekszünk arra, hogy a végrehajtás felgyorsuljon, a 2011-es esztendő előtt befejeződhessék a rendezés. De az eredeti ütem megmaradása is kezelhető. Feladat viszont az úgynevezett belső egyházi kárpótlásra nagyobb össze-

gek fordítása, ez etikailag, szakmailag és gazdaságilag egyaránt indokolt.

Egyházunkban mindig prioritást élvező oktatásüggyel kapcsolatban a kollégiumokat szeretném a középpontba állítani. Prioritás az egyház szellemi központja, a Hittudományi Egyetem kollégiumának bővítése, korszerűsítése.

Ugyancsak az a további budapesti kollégiumok rekonstrukciója, fejlesztése. De prioritás a békéscsabai kollégium is. Általában az egyházi oktatási rendszer megszilárdulása – és itt öröndetes, hogy Miskolc és Kőszeg gyorsan felzárkózott és teljes jogú résztvevője a rendszernek – a figyelmet a nevelésre, értelemszerűen a kollégiumokra irányította.

Nyíregyházán az evangélikus oktatási intézmények színvonalát jelentősen növelte a kollégium, jóleső érzés volt ezt az ott rendezett konferencián meg tapasztalni. Talán ez is hozzájárult ahhoz, hogy reményeink szerint rendeződött, rendeződik a Kossuth Lajos gimnáziumban az Igazgatótanács és az iskola vezetés kapcsolata. Kell tudni együtt élni, meg kell találni a korrekt kompromisszumokat, betartva a törvényes kereteket.

Sokat követelünk iskoláink igazgatóitól, de meg is illeti őket a munkájuk végzéséhez szükséges bizalom és támogatás. Úgy vélem érzik ennek meglétét.

Egy gondolat erejéig visszatérve az egészségügyi centrumhoz, konkrét tevékenységen túl, ma még teljesen nem is láthatóan hozzájárul majd több szolgáltató szakmai megerősödéséhez, a szükséges továbbképzésekhez.

Talán érthető, hogy jelentésemnek a megszokottól eltérő a szerkezete, a belső ügyek után térek rá az egyház és állam, egyház és társadalom, egyház és politika kérdéskörök elemzésére.

A 2002-es esztendőt óhatatlanul meghatározták a választások, jelentős kihívással szolgálva az egyházban is. Elnök-püspök úr jelentésében is megfogalmazódott az a többször ismétlendő, habár evidens, álláspont, hogy az egyháznak nem lehet pártpolitikai kötődése. Természetesen az egyháztagok, a vezetők is tág határok között rokonszenvezhetnek pártokkal, melyben csak a negatív indulatok, a gyűlölet jelentenek kizáró okot. De egyházi minőségben nem szabad pártpolitikát folytatni. Többé-kevésbé sikerült ezt az álláspontot a 2002-es év viharában is megvédeni, képviselni, a jövőben is ez az irányt adó.

A hivatalban lévő kormánnyal kell mindig tárgyalnunk, tisztességesen képviselve az egyház ügyét, érdekét.

A korábbi kormány egyházbarát politikáját követően élt a kormányváltáskor az aggodalom a jövőt illetően. Az elmúlt esztendőben érzékelhettük a változást, de ez nem minősíthető negatívnak. Leginkább a korrekt kapcsolat a találó kifejezés. Nem könnyítette meg helyzetünket, hogy még az előző ciklusban született egy törvénymódosítás, mely szerint 2003-tól népszámlálási adatok alapján realizálódott volna az egyház-finanszírozás. Akkor nem tiltakoztunk ez ellen, közben a kormányváltás sajátos helyzetet hozott. Az új kormány, szemben a nagyobb tör-

ténelmi egyházakkal a mi véleményünknek megfelelő álláspontot fogadta el, így maradt az egy százalékos rendszernek a felajánlások arányában való felosztása, de kompenzálták erre az évre az ily módon kedvezőtlenebb helyzetbe kerülőket. A jövőre nézve azonban nyitott a kérdés, a közeljövőben konszenzusra kellene jutni.

Ez volt az egyik témája a Medgyessy Péter miniszterelnöknél sorra került megbeszélésnek. Ezen jelen volt még Kiss Péter kancelláriaminiszter, Draskovits Tibor kabinetfőnök, Gulyás Kálmán c. államtitkár, az Egyházügyi Titkárság új vezetője.

Kétségtől szervesen pozitívum, hogy az Egyházügyi Titkárság – ez volt az egyházak kérése – a Miniszterelnöki Hivatal szervezetében működik.

Erősítette állam és egyház kapcsolatát, az egyházak társadalmi presztízsét, hogy minden történelmi egyház egyértelműen és határozottan támogatja hazánk Európai Unió csatlakozását. Híveink is egyetértettek ezirányú gondolatainkkal, az egyház nemzeti feladatai mellett, egyetemes jellegével és ez bizonyára benne van a népszavazási eredményekben.

Az egyház tehát nem a különböző politikai erőkbe helyezi reménységét, de igen lényeges, hogyan viszonyul a kormányzat az egyháznak a közjót szolgáló tevékenységéhez. E téren, ami jelen kormányzati ciklust illeti, bizakodóak lehetünk. Minden eddigi tárgyalás azt tükrözi, hogy az állami szervek a kialakult mederben járulnak hozzá az egyház oktatási, kulturális, szociális... tevékenységéhez.

Tisztelt Közgyűlés! A munkaági jelentésekből kirajzolódik az a sokoldalúság, gazdagság, amely egyházunk tevékenységét jellemzi. Nem könnyű feladat ennek a sokrétű munkának korszerű feltételrendszerét biztosítani. Egyre keményebb kihívásként jelentkezik az egyházi központ korszerűsítése, vagy netán egy új központ létrehozása.

Felelős együttgondolkodásra, átlátható gazdálkodásra, bizalomra, gyors és kiterjedt információáramlásra van szükségünk ahhoz, hogy lépést tudjunk tartani a növekvő követelményekkel. Jelentős továbbra is a Zsinat szerepe. Magam a hiányosságok ellenére mindig pozitívan értékeltem a Zsinat munkáját. Abszolút értelemben is, de etikailag különösen, hiszen igen nehéz a sok egyéb teendő mellett mintegy társadalmi munkában zsinatolni. De csak így tarthatunk lépést az igényekkel,

Magam is, elnök-püspök úr jelentéséhez hasonlóan, nem egyszerűen konvencionális udvariassági formaként köszönettel szoktam zárni jelentéseimet. Különösen az Országos Elnökség tagjainak és az Országos Iroda munkatársainak tevékenységét megköszönve.

Legyen szabad ezúttal, ezen túlmenően kihegyezni a köszönetet és a köszöntést Szemerei Zoltán személyére. Magam nehéz időszakban, 1987-ben kerültem be az országos egyház vérkeringésébe. Az elmúlt másfél évtizedben nem volt olyan ügy, nem volt olyan helyzet, amelyben ne számíthattam volna Szemerei Zoltán segítségére. De ami ennél fontosabb, gazdag tapasztalatával, nagy

munkabíráásával, példamutató szerénységével szolgálta az egyház ügyét. Bizonyára lesz még a köszönet nyilvánítására hivatalos és baráti alkalom, de úgy véltem, ezen a közgyűlésen, melyen utoljára értékelhetjük a színvonalas munka eredményeit, kell megemlékezni az egyszerű köszönet szavával Szemerei Zoltán harmincöt éves hűségéről.

Kérem jelentésem elfogadását.

Frenkl Róbert
országos felügyelő

Eseménynaptár

- nov. 21. Médiabiz. ülése
- nov. 22. Országos Presbitérium ülése
- nov. 26. Örömhír felv.
- dec. 1. Örömhír adás
- dec. 2. Parlament – Jövők Európa értekezlet
- dec. 5. Ökobolt megnyitása
- dec. 6. Egyházi elnökség ülése
- dec. 8. Békásmegyer. Igézhirdetés
- dec. 16. A Monoteista Vallások Kulturális Alapítvány Kuratórium ülése
- dec. 19. Köztársasági elnöknel a történelmi egyházi vezetők
- jan. 3. Egyházi elnökség ülése
Országos Egyház, évkezdő együttlét
Kiss Elemér kancelláriaminiszternél tárgyalás
Bü. Centrumról
- jan. 9. Ev. Élet szerk. biz. ülés
- jan. 10. Credo Szerk. biz. ülés
- jan. 31. Kiss Elemér miniszternél Ludwig Mesterrel
- febr. 1. Országos Egyház diakóniai megbeszélés bajor delegációval.
- febr. 6. Tárgyalás Kiss E. miniszterrel
Egyházi elnökség ülése
- febr. 10. Országos Iroda. Gazdasági megbeszélés
- febr. 17. Nyíregyházi Kossuth L. Gimn. Igazgatótanács ülése
- febr. 18. Látogatás – Szabik I. püspökkel – Csehák Judit eü. és szoc. miniszternél.
- febr. 20. Diakóniai konferencián előadás
- febr. 28. Megbeszélés az Ev. Egyetem alapításáról.
- márc. 6. Egyházi elnökség ülése
- márc. 7. Nyíregyháza. Előadás a kollégium konferenciáján. Ahonnan a gyermekeink érkeznek. A magyar ifjúság mentális állapota
- márc. 12. Megbeszélés Szabik I. püspöknel
- márc. 22. Zsinat ülése
- ápr. 2. Együttműködés a Református Egyház elnökségével
- ápr. 3. Egyházi elnökség ülése
- ápr. 9. Sopron. Előadás. Egészséges életmód – mozgáskultúra – az Eötvös József Gimnáziumban. Megbeszélés Szabik I. püspöknel az egyetemről.
- ápr. 10. Média Biz. ülése

- ápr. 14. Oktatási Biz. ülése
 ápr. 17. Kiss Péter kancelláriaminiszternél látogatás
 Szebik Imre püspökkel
 ápr. 24. Szebik Imre püspökkel megbeszélés egyetem
 ügyben.
 Előadás Sylvester János Gimnáziumban az
 egészségvédelem kérdéseiről.
 ápr. 26. Köszöntés a IV. Egyházi Felsőokt. Kollégiumi
 konferencián
 máj. 6. Parlament. Gulyás Kálmán egyházügyi állam-
 titkár bemutatása
 Eger. Előadás egyházi művelődéstörténeti
 konferencián. A média szerepe a kultúraköz-
 vetítésben
 máj. 7. Ingatlanrendezési Biz. ülése
 máj. 8. Szebik Imre püspökkel látogatás Medgyessy
 Péter miniszterelnöknél
 Egyházi elnökség ülése
 máj. 13. Aszódi kastély megbeszélés
 máj. 14. Nap TV Ev. Eü. Centrumról beszélgetés
 Magyar Evangélikus Tanácskozó Testület ülése
 máj. 15. Ichtys Alapítvány közgyűlés
 Ev. Egyetem megbeszélés
 máj. 17. Ev. Egészségügyi Fórum

Publikációk

(2002. november 18-2003. május 18.)

- nov. 24. Értékközvetítés a humánszférában (Ev. Élet)
 dec. 1. Felügyelői jelentés (részlet) (Ev. Élet)
 dec. 8. Ádventi töprengés (Ev. Élet)
 dec. 15. Boldog születésnapot Duna TV! (Ev. Élet)
 dec. 22. Számvetés és várakozás (Ev. Élet)
 jan. 5. 2003. (Ev. Élet)
 jan. 12. Szilveszter 1949 (Ev. Élet)
 jan. 26. Törvénymódosítás után (Ev. Élet)
 febr. 9. Totális diakónia (Ev. Élet)
 febr. 16. Eutanázia? – Nem! (Ev. Élet)
 febr. 23. Legyen jó rend az egyházban (Ev. Élet)
 március Keresztény értékrend – autonóm személyiség
 (Lelkipásztor)
 márc. 2. Hézag (Ev. Élet)
 márc. 9. Böjti gondolatok Európáról (Ev. Élet)
 márc. 23. A nemzet egészsége (Ev. Élet)
 márc. 31. Egészségügyi reform (Magyar Hírlap)
 ápr. 6. Gyónás (Ev. Élet – Héthárs 2003/4)
 ápr. 13. Az ember Jézus a csúcson (Ev. Élet)
 ápr. 27. Ügydöntő népszavazás után (Ev. Élet)
 máj. 9. Félreértett kegyes halál (Magyar Hírlap)
 máj. 11. AB Ámen (Ev. Élet)
 Deák-téri hangulatok (Ev. Élet)
 máj. 18. A média szerepe a kultúrák közvetítésben (Ev.
 Élet)
 A jó kapcsolatok jegyében (Ev. Élet)

JELENTÉS AZ ORSZÁGOS IRODA MUNKÁJÁRÓL

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodája 2002-ben az Egyházi Törvények és az előírások szerint végezte munkáját.

Az Országos Iroda 2003-ban is végezte a feladataként kapott alaptevékenységet:

- biztosította a háttérrel az Országos Presbitérium és az Országos Közgyűlés munkájához,
- szervezte és rendezte az Országos Közgyűlés által létrehozott országos bizottságok munkáját,
- jogi, építészeti, szervezési és gazdasági háttérrel biztosított az országos intézményeknek,
- előkészítette az Országos Elnökség munkáját, végrehajtotta azok határozatait, lehetőségeihez mérten koordinálta az Egyházkerületek országos vonatkozású teendőit,
- biztosította az országos ifjúsági találkozót (Szélrózsa) megrendezését, elkezdte az idei Országos Találkozó előkészítését,
- segítséget nyújtott az országos konferenciák megszervezéséhez,
- intézte egyházunk külügyi tevékenységével kapcsolatos teendőket,
- segítette a kórházi lelkipozás segítőinek képzés-szervezését,
- kapcsolatot tartott adminisztratív ügyekben kormányzati, hatósági, valamint más felekezeti szervezetekkel,
- biztosította a sajtó tájékoztatását és a médiamunka evangélikus vonatkozásait intézte.

Tovább folytatódott az Iroda újjászervezésének folyamata. Ez személyi változásokban is megnyilvánul. 2002 folyamán állt munkába az országos irodaigazgató helyettese, váltás történt az Építési Osztály élén, valamint az Ifjúsági Osztályon. Szintén személyi változás – bővülés – volt a Gazdasági Osztályon. A nyugdíjba vonult korábbi építési osztályvezető pedig fél állásban az archiválás munkáját végzi. Végiggondolandó az Országos Iroda kötelékében dolgozó nyugdíjasok későbbi helyzete, de általában a személyi gazdálkodásunk. Ez a következőkben bizonyos átszervezéseket fog eredményezni. Ez az egyházi szocializációban dolgozó munkatársainknál nem lesz egyszerű, hiszen a korábbi személyzeti politika más jellegű volt, de az egyházon belül is meg kell tanulnunk a korrekt munkafegyelmet és a szabályozott elvárásokat, kötelességmeghatározásokat.

Elkészült egyházunk Luther Kiadójának új boltja. A Kiadó tevékenysége új területtel is bővült: az Ararat Ökocentrummal. A teremtvédelem munkájához teológailag kérdés nem férhet, meg kell találnunk ennek az egyházban működőképes jó csatornáját. A Kiadóval való párosítása kényszerpálya volt, amelynek felülbírálatra folyik, az azonban egyértelmű, hogy az öko-munka megjelenése kihozta és felnagyította a Kiadó korábban meglevő problémáit.

Külön kell jelentenem székházunk egyre romló állapotáról. Az Országos Elnökség elé többször terjesztettem az ügyet, a végső döntés előkészítése folyamatban van. Az épület az elmúlt évtizedekben jelentős felújításon nem esett át, hiszen intézményeinkre, gyülekezeteinkre fordítottuk a meglevő anyagi erőnket. Most azonban elkerülhetetlen a teljes rekonstrukció vagy – ha létezik – más megoldás megtalálása, hiszen a tető életveszélyes állapotban van, a tűzfalak több ponton dőlnek, a kémények egy része életveszélyes, a födémek néhány területen cserére szorulnak, a nyílászárók jelentős része javításra vagy cserére szorul, a gépészet oly mértékben elavult, hogy napi csőtöréssel ill. dugulásokkal kell számolnunk, a fűtésrendszer teljes rekonstrukciója egy éven belül elkerülhetetlen, a homlokzatok állapota pedig mindenki számára látható és az alapján értékelhető. Talán érthető az igazgató aggodalma. Szerény becslések szerint is az épületen – ha ilyen formában kívánjuk tovább használni – 500 millió forintot meghaladó munkát kell elvégeznünk.

Az Országos Iroda arculatváltása és mentalitás-váltása lassú folyamat. Szolgálatba állásomkor másfél évvel számoltam. Ma örülnék, ha öt éven belül ez megtörténne. Köszönöm mindazok munkáját és támogatását, akik ebben segítettek. Kérem azok megértését, akik nagyobb tempót várnak el, és azok megbocsátását, akik ellenérdekeltek. Az Országos Iroda a gyülekezetekért, intézményeinkért, azokon keresztül az evangélium szolgálatáért van. Ezen állásomtól nem tágitok. Isten áldását és az egyház szolgálatunkat lehetővé tevő nyitottságát és segítségét kérem.

Hafenschner Károly

AZ ORSZÁGOS KÖZGYŰLÉS HATÁROZATAI

1/2003. (V.23.) országos közgyűlési határozat országos jelölőbizottság megválasztásáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos közgyűlése az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 115.§ a) pontja alapján – utalva a választásokról és szavazásról szóló 1997. évi VII. törvény 4.§ (2) bekezdésére – Mészáros Tamást, Szabó Vilmos Bélát és Dr. Smidéliusz Lászlót az országos jelölőbizottság tagjává megválasztja.

2/2003. (V.23.) országos közgyűlési határozat jelentések és beszámolók elfogadásáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos közgyűlése az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 115.§ e) pontja alapján tárgyalta és elfogadta az

elnök-püspöki és országos felügyelői jelentést, valamint az Országos Egyházi Iroda jelentését, az országos bizottságok és munkaágak beszámolóját a 2002. évben végzett tevékenységükről.

3/2003. (V.23.) országos közgyűlési határozat a Magyarországi Evangélikus Egyház országos ügyésze visszahívásáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos közgyűlése a választásokról és szavazásról szóló 1997. évi VII. törvény 15/C.§ (1) bekezdése alapján Dr. Bodnár Zsolt országos ügyészt tisztségéből visszahívja.

4/2003. (V.23.) országos közgyűlési határozat ingatlanok értékesítéséről

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos közgyűlése az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 115.§ g) pontja alapján jóváhagyja a Budapest XV. ker. Beller Imre u. 92. sz., valamint a Budapest XV. ker. Mogyoród útja 1. sz. alatt található ingatlanok értékesítését.

5/2003. (V.23.) országos közgyűlési határozat a Magyarországi Evangélikus Egyház pénzügyi szabályzatáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos közgyűlése az egyház háztartásáról szóló 2000. évi I. törvény 15.§ (1) bekezdés c) pontja alapján a Magyarországi Evangélikus Egyház pénzügyi szabályzatát elfogadja és jóváhagyja.*

6/2003. (V.23.) országos közgyűlési határozat az Evangélikus Egészségügyi Központtal kapcsolatosan

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos közgyűlése az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 115.§ e) pontja alapján felhatalmazza az országos elnökséget arra, hogy az Evangélikus Egészségügyi Központ megvalósítása és működtetése érdekében a FÉBÉ Evangélikus Diakonissza Egyesülettel, illetve az Evangelisches-Lutherisches Diakoniewerk-kel (Neuendettelsau, Németország) közösen alapítványt hozzon létre, és abba képviselőket delegáljon, valamint tárgyaljon és eljárjon a Magyar Körtársaság Kormányánál és az illetékes állami szerveknél.

* A szabályzat szövegét lásd a közgyűlési határozatok mellékleteként.

**7/2003. (V.23.) országos közgyűlési határozat
a Berzsenyi Dániel Evangélikus Gimnázium
és Kollégium alapításáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos közgyűlése az egyház intézményeiről és egyesületeiről szóló 1997. évi VIII. törvény 21.§ (1) bekezdése alapján jóváhagyja a Berzsenyi Dániel Evangélikus Gimnázium és Kollégium alapítását, mint a két meglévő evangélikus oktatási intézmény, a Berzsenyi Dániel Evangélikus Gimnázium (Líceum) és a Hetvényi Lajos Líceumi Diákotthon összevonással létrehozott jogutódját.

**8/2003. (V.23.) országos közgyűlési határozat
szakképzési intézmény alapításáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos közgyűlése az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 115.§ k) pontja alapján a megalapítandó kórház mellett működő szakképzési intézmény alapítását határozza el.

Az intézmény érettségi vizsga utáni Országos Képzési Jegyzék szerinti két olyan – rehabilitációs nevelő, gondozó, valamint idős gondozó – képzést folytatna, amely az EU-ban elfogadott szakma, Magyarországon még nem létezik. A képzést akkreditáltatja, hogy a végzős hallgatók számára ez mindenütt elfogadható szakma legyen.

**9/2003. (V.23.) országos közgyűlési határozat
országos bizottsági tag választásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos közgyűlése az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 115.§ a) pontja alapján – utalva az országos egyház bizottságainak működéséről szóló 5/2001. (XI.24.) szabályrendelet 4.§ (2) bekezdésére – az oktatási nevelési bizottságba, mint a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület képviselőjét Tölly Balázst megválasztja.

**10/2003. (V.23.) országos közgyűlési határozat
országos bizottsági tag választásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos közgyűlése az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 115.§ a) pontja alapján – utalva az országos egyház bizottságainak működéséről szóló 5/2001. (XI.24.) szabályrendelet 4.§ (2) bekezdésére – az oktatási nevelési bizottságba, mint az Északi Egyházkerület képviselőjét Fellegvári Zoltánt megválasztja.

**11/2003. (V.23.) országos közgyűlési határozat
a SAREPTA Budai Evangélikus Szeretetotthon
„Nyugdíjas Lelkészotthon” részlegének
alapító okiratával kapcsolatosan**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos közgyűlése az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 115.§ k) pontja alapján a SAREPTA Budai Evangélikus Szeretetotthon „Nyugdíjas Lelkészotthon” részlegének alapító okiratát jóváhagyja azzal, hogy a jelenlegi vezetőnének feltüntetése az alapító okiratban nem szükséges.

**12/2003. (V.23.) országos közgyűlési határozat
a Magyarországi Evangélikus Egyház
által fenntartott intézményekkel kapcsolatosan**

A Magyarországi Evangélikus országos közgyűlése az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 115.§ k) pontja alapján a Magyarországi Evangélikus Egyház által fenntartott intézmények alapító okiratának, kizárólag az intézmények által ellátott tevékenységi kört érintő módosításait jóváhagyja.

Az intézmények a módosított alapító okiratot 15 napon belül kötelesek az Országos Egyházi Iroda útján az országos közgyűlésnek megküldeni.

**13/2003. (V.23.) országos közgyűlési határozat
a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos
Múzeuma igazgatója megválasztásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos közgyűlése az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 115.§ b) pontja alapján – utalva az egyház intézményeiről és egyesületeiről szóló 1997. évi VIII. törvény 57.§-ra – Harmati Béla Lászlót az Országos Múzeum mb. vezetőjét az Országos Múzeum igazgatójává választja meg hat éves időtartamra.

**14/2003. (V.23.) országos közgyűlési határozat
tábori lelkész megválasztásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos közgyűlése az egyházi szolgálat külön területeiről szóló 1997. évi V. törvény 90.§-a alapján – utalva a Magyar Köztársaság Honvédelmi Miniszterének 1222/2003 sz. határozatára – Pócze Istvánt főállású tábori lelkésznek megválasztja.

**AZ ORSZÁGOS KÖZGYŰLÉS
HATÁROZATAINAK MELLÉKLETE:
A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ
PÉNZTÁRKEZELÉSI SZABÁLYZATA**

A rendelkezés értelmében a pénztárban lévő pénzeszközökkel kapcsolatos elszámolások és nyilvántartások, valamint a pénztári befizetések és kifizetések bizonylatolásának részletes szabályait ezen szabályzatban foglalt utasítások alapján kell végrehajtani.

A pénzkezelési szabályzatban foglalt előírások maradóktalan betartása valamennyi pénzkezeléssel, elszámolással és ellenőrzéssel érintett dolgozó kötelessége.

A házipénztári pénzkezeléssel kapcsolatos részletes előírásokat az alábbiak szerint szabályozzuk:

I. A házipénztár kezelésének általános szabályai

1. A pénztár elhelyezése

A pénztár a Magyarországi Evangélikus Egyház központi irodájában, külön helyiségben van elhelyezve.

Feladata a Magyarországi Evangélikus Egyház és intézményei működéséhez szükséges készpénz és egyéb érték forgalmának lebonyolítása.

A házipénztár biztonságos elhelyezése tárgyi feltételeinek biztosításáért a Magyarországi Evangélikus Egyház elnöksége felelős. A házipénztárban lévő készpénz tűz- és betörés elleni védelme érdekében – figyelembe véve a tárgyi feltételeket és lehetőségeket – a pénzt pánccs szekrényben kell elhelyezni.

2. A házipénztár kulcsának kezelése:

A házipénztár kulcsát munkaidőben a pénztáros kezeli. A pénztári kulcsok másodpéldányait az eredeti kulcsok kezelője által lezárt borítékban, mások által hozzá nem férhető helyen és módon a gazdasági igazgató tartozik megőrizni.

A pénztáros betegsége vagy egyéb, előre nem várt távollmaradása esetén ezen lezárt kulcsok felhasználásával bizottsági úton gondoskodni kell a pénztári állomány számbavételéről és a pénztár átadásáról.

A pénztári kulcsokról a gazdasági igazgatónak olyan nyilvántartást kell vezetnie, melyből bármikor megállapítható, hogy a kulcsok mikor, milyen alkalommal, meddig és kinél voltak. A kulcsok átvételét az átvevő aláírásával igazolja.

Ha a kulcsok elvesznek, eltörnek, vagy a zár meghibásodik, a gazdasági igazgató köteles a szükséges intézkedést haladéktalanul megtenni.

Tilos a pánccs szekrény eredeti és másolati kulcsát olyan helyen tartani, hogy az illetéktelen személy kezébe kerülhessen. Amennyiben a pénztáros betegség, vagy bármely más ok miatt munkahelyétől távol marad, köte-

les a pénztári kulcsokat lezárt borítékban az országos irodavezetőhöz eljuttatni.

Az összes kulcs semmikor sem kerülhet ugyanannak a személynek a kezébe. A kulcsok eredeti példányáról a használó személy és időpont feltüntetésével nyilvántartást kell vezetni.

Ha a pénztáros munkahelyét – akár csak rövid időre is – elhagyja, köteles a pánccs szekrényt bezárni, a kulcsot magánál tartani.

A pénztárban lévő készpénz és az egyéb értékek megővése érdekében a pénztár elhelyezését szolgáló helyiség ajtaját (biztonsági ráccsal) biztonsági zárral kell ellátni.

3. A pénztárkeret meghatározása

A Magyarországi Evangélikus Egyház elnöksége a zárlat után tartható pénztári pénzállomány összegét 1.000.000,- Ft-ban határozza meg.

A megállapított kereten felüli összeget – ha szükséges naponta is – be kell fizetni az elszámolási betétszámlára. Fenti pénztárkeretbe nem számítanak bele az előző napon felvett és a következő napon kifizetésre kerülő munkabérek.

II. A készpénz kezelésével kapcsolatos feladatkörök

1. A pénztáros feladatköre

Pénztárosi feladatkör ellátásra kizárólag erkölcsi bizonyítvánnyal rendelkező személyt lehet alkalmazni, minimális szakmai képesítése: pénzügyi ügyintézői oklevél.

A házipénztárt a pénztáros önállóan, teljes anyagi felelősséggel kezeli. Ezt a tényt a pénztáros munkakörének elfoglalásakor írásbeli nyilatkozatban köteles tudomásul venni.

1.1. A pénztáros feladata

- A készpénz-szükséglet felmérése, igénylése, a szükséges nyomtatványok kitöltése, előírás szerinti átvétele.
- A pénztárban tartott készpénz szabályszerű kezelése és megőrzése.
- A készpénz előírás szerinti kifizetése.
- A pénztárral kapcsolatos nyilvántartások és elszámolások vezetése, bizonylati fegyelem betartása.
- A pénztár-bevételi és kiadási bizonylatok kiállítása előtt az alapbizonylatok alaki és tartalmi felülvizsgálata.
- A pénztárkeretre vonatkozó előírások maradéktalan betartása.
- A pénztárjelentés pontos és határidőre történő kitöltése.
- A pénztárzárást követően a pénztárkészlet ellenőrzése.

Nem lehet pénztáros és helyettese olyan dolgozó, akinek munkaköre a pénztárosi munkakörrel összeférhetetlen. A pénztáros az utalványozóval és a pénztári ellenőrral azonos személy nem lehet. Abban az esetben, ha a

pénztárost az pénztári ellenőr helyettesíti akkor az pénztárellenőri feladatkört a gazdasági igazgató látja el. Összeférhetetlen továbbá, ha a pénztáros és/vagy a pénztáros helyettese a pénztárellenőrrel és/vagy az utalványozóval közeli hozzátartozói kapcsolatban van egymással.

A pénztáros nem ruházható fel utalványozási és bankszámla feletti rendelkezési joggal.

2. A pénztárellenőr feladatköre

A bizonylatot az alábbiak szerint köteles megvizsgálni:

- A pénztár be- és kifizetések bizonylatolására a megfelelő nyomtatványt használták-e?
- A bizonylaton a szükséges adatokat kitöltötték-e?
- Szerepelnek-e a bizonylaton a szükséges aláírások?
- A bizonylaton nincsenek-e törlések, szabálytalan javítások?
- A bizonylatot az illetékes személy állította-e ki?
- A bizonylathoz valamennyi mellékletet, alapokmányt csatolták-e?
- A pénztárbizonylat és az alapbizonylat adatai megegyeznek-e?
- Szabályszerű-e a bizonylat utalványozása?
- Az alap- és pénztárbizonylat között fennáll-e a bejegyzések számszaki egyezősége?
- Havonta legalább egyszer pénztárovancsot elvégezni.

A pénztár ellenőr köteles az ellenőrzés során tapasztalt mulasztásokról a pénzügyi osztály vezetőjét azonnal írásban tájékoztatni.

Az általa ellenőrzött okmányokat, számadásokat kézzel egyével ellátni köteles. Feladatát egy munkamenetben utólagosan is elvégezheti.

III. A házipénztár pénzellátása

1. Készpénz bevételek

A pénztárat vezetőnél vezetett bankszámláról történő felvétel esetén a gazdasági igazgató jelöli meg azt a bankszámlát, ahonnan a pénzfelvétel történhet, és egyben megjelöli a felhasználás jogcímét is.

2. A készpénz szállítása

Ha a munkabér és egyéb dologi kiadások miatti kifizetés összege az engedélyezett pénzkészletet meghaladja, akkor a pénzfelvételhez az alábbi létszámú őrző személyzetet kell biztosítani:

501.000,- – 2.000.000,- Ft között 1 fő + szgk.
2.000.000,- Ft feletti értéknél 2 fő + szgk.

Az őrző személyzet biztosításáról minden esetben a gazdasági igazgató, ill. helyettese tartozik gondoskodni.

A készpénz felvételével és szállításával megbízott dolgozók felelősek az általuk átvett pénztárt. A pénz felvételével és szállításával megbízott dolgozók felelőssége addig tart, amíg a készpénzt a házipénztárban, ill. bankban, vagy a jogosult címzettnek át nem adják.

3. A készpénz kezelése

A pénztáros csak valódi és forgalomban lévő pénzeket (bankjegyeket és érméket) fogadhat el a befizetőktől, és kifizetést is csak ilyen pénzben teljesíthet.

500 ezer forint feletti pénzkészletet a bezárt pánccs szekrényben kell tartani.

Nem fogadható el olyan bankjegy, vagy érme, amelyről nyilvánvalóan megállapítható, hogy az nem a forgalomban természetes kopás következtében vesztt súlyából, vagy sérült meg.

Ha a pénztáros a neki átadott pénzek között hamis, vagy hamisnak látszó bankjegyet, ill. érmét talál, azt befizetésként nem fogadhatja el, a bankjegyet, vagy érmét vissza kell tartania. A befizetőt jegyzőkönyv felvétele mellett meg kell hallgatnia arra vonatkozóan, hogy hol, kitől és mikor kapta a hamisítványt. Az átvett pénzről a befizetőnek elismervényt kell adni, amelyen – bankjegy esetén –, fel kell tüntetni annak sorozatát és sorsszámát. A hamis vagy hamisnak látszó pénz átvételéről készült jegyzőkönyvet a pénzzel együtt át kell adni a banknak. A bank a lefolytatott vizsgálat eredményéről az egyházat és a befizetőt tájékoztatja.

IV. A házipénztárban lévő pénzeszközökkel kapcsolatos elszámolások nyilvántartása és a pénztári befizetések, kifizetések szabályai

1. Pénztári nyilvántartás vezetése

A pénztárosnak minden pénztári befizetést, kifizetést a felmerülések sorrendjében azonnal pénztári nyilvántartásba kell feljegyezni.

A pénztáros naponta, a pénztári órák befejeztével pénztárzárlatot köteles készíteni.

A pénztárzárlatkor a pénztárosnak:

- meg kell állapítania a pénztárban lévő készpénz állományt címletenkénti részletezésben,
- a pénztárjelentés alapján meg kell állapítani a bevételek és kiadások végösszegét, majd – az előző napi készletmaradvány figyelembevételével – a pénztári nyilvántartás szerinti egyenleget,
- a pénztárjelentésben megállapított egyenleget egyeztetni kell a valószínű készpénz állománnyal,
- az egyeztetés megtörténtét aláírásával igazolnia kell a pénztárjelentésen,

- az egyeztetés során mutatkozó esetleges eltérések okait még a megállapítás napján fel kell deríteni, ill., ha ez nem vezetne eredményre, az eltérésről, jegyzőkönyvet kell felvenni, amit a pénzügyi osztály esetenként felkért előadójának is alá kell írnia. A jegyzőkönyv szerinti többletet a pénztárba be kell vételezni, a hiányt pedig a pénztárosnak be kell fizetnie,
- a pénztáros helyettesítése esetén pénztárzárlatot kell készíteni, amelynek során a pénztári nyilvántartásokat is le kell zárni. A pénztárátadásnál az ellenőrnek jelen kell lenni, és az eredményeket jegyzőkönyvben kell rögzíteni.

2. A pénztári bevételek és kiadások bizonylatolása

- a házipénztári befizetésekről számítógépes bevételi pénztárbizonylatot, a kifizetésekről pedig szabvány kiadási pénztárbizonylatot kell kiállítani,
- a számítógépes program átmeneti használhatatlansága idején a befizetésekről és kifizetésekről szabvány bizonylatot kell kiállítani. A bizonylattömbök szigorú számadású nyomtatványok, tehát ennek megfelelően kell nyilvántartani. A bizonylatok felhasználásának ellenőrzése érdekében csak folyamatos sorszámmal ellátott bizonylattömböket szabad felhasználásra kiadni,
- a kézi pénztárbizonylatot átíró tollal kell kiállítani, a rontott példányokat áthúzással érvényteleníteni kell.
- a bevételi és kiadási bizonylatokhoz minden esetben csatolni kell a vonatkozó alapokmányokat. (pl. számla, bérjegyzék, útiköltség elszámolás, ki- vagy befizetést elrendelő utalvány stb.), a pénztárbizonylatokon a mellékletek számát minden esetben fel kell tüntetni. A kifizetést a pénztáros aláírásával, a pénz átvételét a felvevő teljes nevének kiírásával igazolja,

2.1. A bevételi bizonylatnak az alábbiakat kell tartalmaznia

- a bizonylat száma – cégbélyegző,
- sorszám,
- a bizonylat kiállításának kelte, a befizető neve,
- a befizetett összeg számmal és betűvel, a befizetés rendeltetése,
- a befizető aláírása, a pénztáros aláírása,
- a pénztár ellenőr aláírása, a mellékletek száma,
- könyvelési számlaszám (a kontírozó tölti ki az összeg könyvelését megelőzően).

3. Pénztári kifizetések bizonylatolása

Minden pénztári kifizetésről – a vonatkozó okmányokkal egyezően – számítógépes, vagy szükséges esetén kiadási pénztárbizonylatot kell kiállítani. A bizonylatot értelemszerűen, a bevételi pénztárbizonylattal azonos módon kell kiállítani.

A pénztáros csak szabályszerűen kiállított és utalványozásra jogosult személy utalványozásával ellátott bizony-

lat (számla, stb.) alapján fizethet ki a pénztárból bármely összeget.

A készpénz kifizetése előtt meg kell állapítani, hogy a pénz átvételére jelentkező személy jogosult-e annak felvételére. Ha a pénz felvételére a jogosult nem személyesen jelenik meg a pénztárban, megbízottja részére az csak meghatalmazás ellenében fizethető ki.

A meghatalmazást a kiadási pénztárbizonylathoz kell csatolni. Állandó meghatalmazásról nyilvántartás vezetése kötelező, és annak számára a pénztárbizonylaton hivatkozni kell.

Egy bizonylattal több személy részére csak akkor lehet pénzt kifizetni, ha valamennyi érdekelt ugyanazon a napon veszi fel a járandóságát. A pénzfelvétel igazolása ebben az esetben az átvevők aláírásával a pénztári alapokmányon történik. A pénz átvevőjének személyazonosságát személyigazolvánnyal kell igazolnia. A pénz átvételét az átvevőnek aláírásával kell elismernie.

A kiadási pénztárbizonylatot átírással, 2 példányban kell kiállítani:

- az 1. pld. a könyvelés bizonylata, amelyhez csatolni kell a pénztári alapokmányokat. A csatolt okmányok darabszámát a bizonylat „melléklet” rovatában fel kell tüntetni.
- a 2. példány a tömbben marad. Az így kiállított bizonylatokat a pénztárjelentéssel együtt kell a könyvelésre átadni.

3.1. A kiadási pénztárbizonylatnak tartalmaznia kell:

- a bizonylat számát,
- a cégbélyegzőt – a sorszámot,
- a bizonylat kiállításának keltét,
- kiírné a részére történik a kifizetés – a kifizetendő összeg számmal és betűvel,
- a kifizetés jogcímét,
- az átvevő aláírását – a pénztáros aláírását,
- a pénztárellenőr aláírását – az utalványozó aláírását,
- a mellékletek számát.

Az alapokmányokat a bizonylatok mellől eltávolítani nem szabad. Ha erre valami okból mégis szükség lenne, úgy egy mellékelt bizonylaton fel kell tüntetni az eltávolítás okát és azt az átvevőnek aláírásával igazolnia kell.

4. A munkabér kifizetésénél alkalmazott, eltérő szabályok

A pénztáros a bérfizetési napon esedékes munkabérek kifizetése céljából a pénztárbizonylattól csak a ténylegesen kiadható (nettó) összeget veheti fel.

5. Pénztárjelentés és zárati munka

A pénztáros közvetlenül a pénz átvételét ill. kifizetését követően köteles a bizonylat adatait a pénztárjelentésre felvezetni.

A pénztárjelentés megfelelő rovatába be kell írni:

- a pénztárbizonylat belső sorszámát,
- befizetés rendeltetését, a kifizetés jogcímét,
- a be- ill. kifizetett összeget,
- a pénztárbizonylat előrenyomott sorszámát.

V. Az utalványozás rendje

1. Az utalványozók feladatköre

Az utalványozók azok a személyek, akik a kiadások kifizetését, a bevételek beszedését vagy elszámolását elrendelhetik.

A házipénztár előzetes utalványozás nélkül semmilyen fizetést nem teljesíthet.

A pénzkezelés rendjének egyszerűsítése érdekében az osztályok, bizottságok vezetői a kifizetés és befizetés alapjául szolgáló alapokmányt, a teljesítést és annak indokoltságát, a költségvetés betartását igazolják.

Az utalványozók az utalványozást megelőzően kötelesek megvizsgálni az utalványozandó összeg kifizetésének, illetve befizetésének jogosságát, és csak ennek elbírálása után kerülhet sor az összeg előzetes utalványozására az alapbizonylaton.

A számítógéppel kiállított pénztári bevételi – kiadási bizonylatokat a pénztáros hetente köteles az utalványozóval – utólagosan – utalványoztatni.

2. Utalványozásra jogosultak

Az országos irodaigazgató 250 ezer forintig korlátozás nélkül, 250 ezer forint felett a gazdasági igazgató ellenjegyzésével, annak távollétében a pénztári ellenőr ellenjegyzésével utalványozhat.

A gazdasági igazgató 100 ezer forintig egyszemélyben utalványozhatja beszerzések, szolgáltatások kifizetését. Az országos irodaigazgató távollétében 100 ezer forint felett a gazdasági igazgató az országos irodaigazgató helyettes ellenjegyzésével annak távolléte esetén a pénztári ellenőr ellenjegyzésével utalványozhat.

Az országos irodaigazgató helyettes utalványozza az 50 ezer forintot meg nem haladó kifizetéseket valamint összeghatár nélkül a közüzemi és telefon költségeket.

Önmagának senki semmiféle jogcímen nem utalványozhat!

A 3/2002 (V.4) számú egyházi gyűjtemények működéséről szóló szabályrendelet III. fejezetének 7 §-nak 7. pontja foglalkozik az intézményi igazgatók utalványozási jogosultságával. Az intézményi igazgatók a jóváhagyott költségvetés keretein belül 100 ezer forintig – a gazdasági igazgató ellenjegyzése mellett – utalványozhatnak. A 100 ezer forint feletti kifizetések az általános rend szerint utalványozandók.

3. Az utalványozás szabályai

Az utalványozók felelősek:

- az utalványozás indokoltságáért,
- az utalványozott anyag vagy eszköz mennyiségének, illetve a forint összegének szükségességéért,

4. Az utalványozás módja

Az utalványozást közvetlenül a kifizetés és befizetés jogosságát alátámasztó bizonylat alapján kell eszközölni, ennek hiányában be- és kifizetéseket még ideiglenes jelleggel sem szabad teljesíteni. Az utalványozásra, jogosult személy a bizonylat utalványozása előtt köteles megvizsgálni, hogy:

- a bizonylatot az illetékes szerv, vagy személy állította-e ki,
- a bizonylat tartalmazza-e a szükséges adatokat,
- a bizonylat kiállítása szükséges és jogos volt-e,
- a bizonylat számszakilag helyes-e,
- csatolva vannak-e a szükséges mellékletek,
- a bizonylaton szereplő összeg készpénzbeli teljesítését jogszabály nem tiltja-e.

Az utalványozó az alapbizonylaton kézjegyének aláírásával utalványoz. Az utalványozó aláírásának megszerzéséről a pénzfeltevőnek kell gondoskodni.

5. Ellenjegyzés

Az ellenjegyzéssel a gazdasági igazgató igazolja, hogy az utalványozásnak rovat-fedezeti és pénzügytechnikai akadálya nincs.

Az ellenjegyzés az utalványozási jogot nem sértheti, az ellenjegyzés megtagadásáról a gazdasági igazgató az Elnökséget indokolással köteles tájékoztatni.

A gazdasági igazgató utalványozása esetén a pénztári ellenőr jogosult az ellenjegyzésre.

VI. Pénzfelvétel elszámolásra

1. A pénzfelvétel jogcíme:

Készpénzt utólagos elszámolásra kiadni az alábbi jogcímen lehet:

- a) kiküldetési kiadásokra,
- b) beszerzési-, vásárlási (szolgáltatási) kiadásokra,
- c) üzemanyag vásárlásra,
- d) reprezentációs kiadásokra,
- e) rendezvények (konferencia stb.) szervezésére.

Készpénzt utólagos elszámolásra csak személyre szólóan, a cél pontos megjelölésével, személyes elszámolási köte-

lezettség mellett lehet kifizetni, előzetes utalványozás alapján. Az országos irodaigazgató helyettes 50 ezer forintig, az országos irodaigazgató és a gazdasági igazgató korlátozás nélkül utalványozhatja az utólagos elszámolásra szóló kifizetéseket.

Az elszámolásra kiadott összeg a cél eléréséhez indokoltan szükséges mértéket nem haladhatja meg ezért az 100 ezer forint feletti kifizetéseket előkalkulációval kell indokolni.

100 ezer forint feletti kifizetéseket, az összeg felvevője két munkanappal korábban köteles a pénztárban jelezni.

Az elszámolás határideje – amit az alapbizonylaton fel kell tüntetni – 8 nap, de 30 napot semmilyen esetben nem haladhatja meg. Határidő előtt is (24 órán belül) el kell számolni, ha a cél megvalósult és így az elszámolás lehetővé válik.

Az elszámolásra kiadott összegekről a pénztáros nyilvántartást köteles vezetni, a nyilvántartásban elszámolási tételeként az alábbi adatokat kell rögzíteni:

- a pénzt felvevő neve,
- a pénz felvételének időpontja,
- a kiadási pénztárbizonylat, száma,
- a felvétel jogcíme,
- az elszámolásra felvett összeg,
- az elszámolás határideje,
- az elszámolás tényleges megtörténte,
- a ténylegesen felhasznált összeg,
- a befizetési pénztárbizonylat száma.

Ha az elszámolásra kötelezett személy a kitűzött határidőre nem számol el, a nyilvántartás vezetője köteles erről a gazdasági igazgatót haladékon kívül értesíteni.

Ha ugyanaz a személy elszámolásra újabb összeget vesz fel, a korábban felvett összeggel akkor is el kell számolnia, ha az annak elszámolására kikötött véghatáridő még nem érkezett el. A befizetendő és felveendő összeget nem lehet egymással szemben beszámítani. Újabb összeget elszámolásra kiutalni csak akkor lehet, ha az elszámolásra kiadott összeget nyilvántartó személy igazolja, hogy a pénz felvevőjének elszámolatlan tétele nincs.

Elszámolási előleget rendszeresen felvevő dolgozók részére könyvelésben egyéni elszámolási számlát kell vezetni.

VII. Egyéb nyilvántartások

1. Készpénzcsekk kezelése

Készpénzcsekk a házipénztár pénzellátása céljából a pénzügyi osztály által vezetett számláról történő összegek felvételére szolgál. A pénzügyi osztály bocsátja a pénztár rendelkezésére. A csekk-tömbökről szigorú számadású nyilvántartást kell vezetni. A csekk-tömböket a páncélszekrényben kell őrizni. A készpénzcsekk kiállítását a pénztáros végzi, aki köteles azt a pénzügyi osztálynál bejelentett személyekkel egyeztetni, ill. engedélyeztetni.

A tévesen kiállított, érvénytelen, vagy fel nem használt készpénzcsekket legkésőbb a kiállítás napjának pénztárzárlatáig rontottnak kell tekinteni. Átlósan át kell húzni, és a „rontott” szót rá kell írni. A pénztárosnál egyidőben csak egy készpénzcsekk-tömb lehet. Új készpénzcsekk-tömböt a pénztáros a nyomtatványkezelőtől igényelhet a felhasznált készpénzcsekk-tömb tőpéldányának leadása ellenében.

A készpénzcsekk felhasználásáról a pénztáros köteles nyilvántartást vezetni, amely tartalmazza a készpénzcsekk kiállításának keltét, sorszámát, összegét, beváltójának nevét, a beváltás keltét. (A nyilvántartásba a rontott csekket is fel kell vezetni.)

A csekk visszamaradó tőszelvényét 5 évig meg kell őrizni.

2. Szigorú számadású nyomtatványok

Az alábbiakban felsorolt, sorszámozással ellátott nyomtatványokat kell szigorú számadású nyomtatványként kezelni:

- készpénzcsekk,
- bevételi pénztárbizonylat,
- kiadási pénztárbizonylat,
- pénztárkönyv.

A felsorolt nyomtatványokról a pénzügyi osztály tételes nyilvántartást köteles vezetni.

A nyomtatványokat páncélszekrényben, de legalább biztonsági zárral ellátott szekrényben kell tárolni.

3. Letétek nyilvántartása és kezelése

A házipénztárban (a páncélszekrényben) pénz- és tárgyi eszköz letétbehelyezése csak rövid időszakra, ideiglenesen, a gazdasági igazgató vagy távollétében a pénztárelnökről engedélyével lehetséges.

A készpénz letét befizetésénél és kifizetésénél a jelen szabályzatban foglalt előírásokat kell értelemszerűen alkalmazni.

A letét pénztári bizonylataként csak az arra a célra külön használatba adott bevételzési és kiadási pénztárbizonylat-tömb szolgálhat. A pénztári nyilvántartást ugyancsak elkülönítetten kell vezetni.

A házipénztárban jogszabály alapján őrzendő tárgylevelről a mellékletként csatolt nyilvántartást kell vezetni.

A nyilvántartásnak legalább a következő adatokat kell tartalmaznia:

- a letét keletkezésének időpontja,
- a letét neve és címe,
- a letét megnevezése (tartalma),
- a letét jogcíme és a rendelkezés száma,
- a kiadás időpontja,
- a kiadást elrendelő rendelkezés száma,
- az átvevő neve és címe,
- az átvevő aláírása.

A tárgyletétek kiadásukig egyenként lepecsételt borítékban vagy csomagban kell kezelni, amelyen a letevő nevét és címét, valamint aláírását, a letét tartalmát, továbbá a bevételezés adatait és a letétekről vezetett nyilvántartás vonatkozó tételszámát kell feltüntetni.

Az értékpapírokat megnevezésükkel sorozat- és sor-számukkal névértékben kell nyilvántartani.

A letétek nyilvántartásának és kezelésének rendjére vonatkozó előírások betartásának az ellenőrzését a gazdasági igazgató, illetve a pénztárelenőr végzi.

4. Értékpapírok kezelésének és nyilvántartásának rendje

A Magyarországi Evangélikus Egyház esetében előforduló értékpapírok a

- kötvények,
- kincstárjegyek (diszkont kincstárjegy),
- letéti jegyek,
- pénztárjegyek.

Az értékpapírok kezelésére, szállítására, őrzésére vonatkoznak mindazok a követelmények, illetve előírások, amelyek a készpénzzel kapcsolatban az előző fejezetek tartalmazzak.

A főkönyvi számlákhoz kapcsolódóan a házipénztárban elhelyezett értékpapírokról a mellékletként csatolt analitikus nyilvántartást kell vezetni.

A nyilvántartásnak legalább a következő adatokat kell tartalmaznia:

- az értékpapír szerzésének kelte, megnevezése, sorozat- és sorszáma,
- az értékpapír névértéke, vételkori árfolyama,
- váltónál annak összege és esedékessége, valamint a váltó értékében figyelembe vett kamat,
- kötvénynél a törlesztőrészletek összege, valamint a kibocsátóval szemben fennálló követelés összege,
- kötvénynél, kincstárjegynél, letéti jegynél, pénztárjegnél a beváltás kelte,
- részvétnél a kivonás, eladás kelte stb.

5. A valutakezelés és nyilvántartás rendje

A Magyarországi Evangélikus Egyház valutapénztárral nem rendelkezik, azonban a házipénztárban eseti jelleggel kezelhet valutát.

Az átmenetileg átvett valutákról – valutanemenként külön oldalon – pénztárkönyvet kell vezetni és szoros számadású bevételi – kiadási pénztárbizonylatot kell kiállítani. A valutakészleteket 48 órán belül be kell váltani.

6. Pénztári nyitvatartási rend

Hétfő – Csütörtök: 09.00-15.00, Péntek: 09.00-13.00

A munkaidő befejezése előtt egy órával a pénztári forgalmazást be kell fejezni, a zárlati munkák elvégzése érdekében.

7. Záradék

A házipénztár pénzkezelési szabályzatát a pénzkezeléssel megbízott és az azzal kapcsolatba kerülő dolgozók a rájuk vonatkozó részt kötelesek megismerni, és azt betartani.

E szabályzat kihirdetése napján lép hatályba.

Budapest, 2003. május 23.

Ittész János s.k.
lelkési elnök

Dr. Weltler János s.k.
nemlelkési elnök

Mészáros Tamás s.k.
nemlelkési jegyző

SZABÁLYRENDELETEK

1/2003. (V.23.) országos szabályrendelet a diakóniai szolgálatról

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos közgyűlése az egyházi szolgálat külön területeiről szóló 1997. évi V. törvény 38.§ felhatalmazása alapján a diakóniai szolgálatról a következő szabályrendeletet alkotja:

1.§ A Magyarországi Evangélikus Egyház a Jézus Krisztusban való hite gyümölcseként szeretetszolgálatot végez. Részt vállal az állami szociális feladatokból, és segít új munkaágak beindításában és azok működtetésében. Ösztönzi és segíti a gyülekezeti diakóniát.

I. fejezet: A diakóniai szolgálatot végzők

2.§ (1) Minden egyházi önkormányzat szeretetszolgálatot végezhet.

(2) Minden, a Magyarországi Evangélikus Egyházhoz kapcsolódó egyesület, alapítvány és egyházi szervezet, amennyiben eleget tesz az egyházi törvények előírásainak, végezhet szeretetszolgálatot.

II. fejezet: A diakóniai szolgálat formái

Egyházközségi diakóniai szolgálat

3.§ (1) Az egyházközség tagjai feladatuknak tekintik a szeretetszolgálatot.

(2) Az egyházközségben folyó diakóniai munka szerve-

zője a diakóniai bizottság, melynek munkáját a lelkes koordinálja.

Intézményi (szervezett) diakónia

4.§ (1) E szabályrendelet 2.§-ában meghatározottak alapíthatnak a szervezett diakóniai szolgálat végzését ellátó intézményt.

(2) Az intézmény – amennyiben állami támogatásban (normatív támogatás) részesül –, köteles szervezetét, a személyi és tárgyi feltételeket, pénzügyi gazdálkodását, működését a mindenkor hatályos egyházi és állami törvények szerint végezni.

(3) A Magyarországi Evangélikus Egyház bármely szintű önkormányzati testülete által alapított és fenntartott intézmény, szolgálat működését – lelki, szakmai, pénzügyi vonatkozásban – az Országos Egyházi Iroda Diakóniai Osztálya (továbbiakban: Diakóniai Osztály) felügyeli és ellenőrzi a fenntartóval közösen.

III. fejezet: Diakóniai intézmény

Intézmény alapítása

5.§ (1) Intézmény alapítását kezdeményező (továbbiakban: alapító) köteles előzetes tanulmányban a tervezett szolgálati területre vonatkozó igényeket, a megvalósulás szervezeti, anyagi, személyi, pénzügyi, működtetési feltételeit, valamint megvalósulás várható időkeretére vonatkozó tervezetet kidolgozni, és az országos Diakóniai Bizottságnál (továbbiakban: Diakóniai Bizottság) bemutatni, amely azt 90 napon belül véleményezi a Gazdasági Bizottság és – szükség esetén – egyéb szakértők bevonásával.

(2) A Diakóniai Bizottság ülést követő legkésőbb 8 napon belül, írásban közli állásfoglalását. Egyetértő állásfoglalás esetén az alapító az illetékes felsőbb egyházkerületi szint közgyűlése, valamint a hatályos állami törvényekben kijelölt hatóságok engedélyének megszerzését megkezdheti.

(3) Amennyiben a Diakóniai Bizottság a benyújtott tervezet hiánypótlását, vagy módosítását rendeli el, az alapító köteles azt végrehajtani. Ha ezt elmulasztja az intézményalapítás – mint egyházi intézmény – nem valósítható meg, azonban új eljárás kezdeményezhető.

(4) A működéshez szükséges valamennyi egyházi és állami engedély megszerzését követően az alapító köteles a működés megindítását 15 napon belül bejelenteni a Diakóniai Osztálynak.

Intézmény működésének rendje

6.§ (1) Intézmény létrehozásakor az alapító, az alapító okiratban rögzíti azokat a célokat, amelyek szolgálatára az intézményt létrehozza, valamint azokat az eszközöket, amelyek a kitűzött cél elérését segítik.

(2) Az alapító okiratot a fenntartó módosíthatja a Diakóniai Bizottság egyetértésével. Az alapító okirat módosítását 8 napon belül be kell jelenteni a Diakóniai Osztálynak.

(3) Az intézmény irányítására a fenntartó szervezet haladéktalanul köteles a működtetést biztosító szervezetet létrehozni, ill. a megfelelő végzettséggel rendelkező személyeket munkába állítani. E munkatársak:

- a) igazgató,
- b) szakirányú felsőfokú végzettséggel rendelkező otthonvezető, mint szakmai vezető,
- c) gazdasági vezető,
- d) szakképzett dolgozók.

Igazgatótanács

7.§ (1) Az igazgatótanács az intézmény munkáját irányító és segítő választott testület, melynek tagjait a megfelelő egyházi önkormányzati szint presbitériuma választja.

(2) Tagjai:

a) hivatalból: az igazgató, az otthonvezető, a gazdasági vezető;

b) választás alapján: a fenntartó képviselői, a felettes egyházkerületi szint egy képviselője, a területileg illetékes egyházkerület képviselője.

(3) Tagjainak létszáma: 7-11 fő. Választásuk 6 évre szól.

(4) Az első ülést a fenntartó elnöksége hívja össze. Amennyiben egyéb szabályrendelet másként nem rendelkezik, az első ülésen az igazgatótanács a választott tagok közül elnököt választ.

(5) Saját munkáját Ügyrendben szabályozza, melyet az alakuló ülést követően készít el, és az intézmény fenntartó presbitériuma hagy jóvá.

(6) Az igazgatótanács feladata:

a) az intézmény működésére vonatkozó szabályzatok elfogadása és végrehajtásuk ellenőrzése;

b) az intézmény költségelőirányzatának, zárszámadásának elfogadása és az annak megfelelő gazdálkodás ellenőrzése, melyet országos intézmény esetén a Diakóniai Osztályon keresztül az országos presbitérium elé, egyéb fenntartású intézmény esetén az illetékes presbitérium elé kell terjeszteni jóváhagyásra, a Diakóniai Osztály egyidejű tájékoztatása mellett;

c) az intézmény e szabályrendelet 9.§-ában meghatározott vezetőinek előterjesztése alapján megtárgyalja a fejlesztési, beruházási elgondolásokat, terveket;

d) az intézmény működésére vonatkozó fontos kérdésben állást foglal;

e) a vezető beosztású munkatársak alkalmazásánál javaslattevő jogkör gyakorlása;

f) a felvételek, az éves gondozási és egyéb díjak megállapításának, valamint a hatáskörébe tartozó munkabér kifizetések jóváhagyása;

g) Az „érdekképviselői” szervezettel rendszeres kapcsolattartás.

Igazgató

8.§ (1) Az igazgatót a fenntartó presbitériuma választja meg, és gyakorolja felette a munkáltatói jogokat.

(2) Az igazgató az intézmény felelős vezetője, akinek fő-

állásban vagy mellékállásban végzett szolgálatát az igazgatótanács felügyeli.

(3) Az igazgató feladata:

a) az intézmény törvényes működtetése a megfelelő személyi, anyagi eszközök biztosításával, az alapító okiratban rögzített célok elérése, megvalósítása érdekében;

b) az intézmény egyházi jellegének biztosítása a Szentírás és hitvallási irataink szerint;

c) az intézményvezetéssel együttesen – az igazgatótanács véleményének figyelembevételével – a munkáltatói jogok gyakorlása az intézmény alkalmazottai felett;

d) utalványozási jog gyakorlása;

e) intézkedés, valamint arra szóló meghatalmazás az intézményvezetés bármely tagjának az intézmény munkáját meghatározó ügyben.

Intézményvezetés

9.§ (1) Az intézményvezetés tagjai az igazgató, szakmai vezető (otthonvezető) és a gazdasági vezető.

(2) Az intézményvezetés tagjainak feladatát, munkakörét a hatályos állami jogszabályokban előírt végzettségnek és alkalmasságnak megfelelően az igazgató határozza meg „Munkaköri leírásban”, melyet az igazgatótanácsnak megküld.

(3) Az intézményvezetés tagjai a munkatársak felvételénél segítik az igazgatót a megfelelő személyek kiválasztásában.

(4) Az intézményvezetés feladata az intézmény működtetése.

(5) Az illetékes egyházkormányzati szint számvevőszéke köteles legalább félévente az intézmény gazdálkodását ellenőrizni.

IV. fejezet: A diakóniai szolgálat irányítása a Magyarországi Evangélikus Egyházban

Diakóniai Bizottság

10.§ Az országos Diakóniai Bizottság feladat és hatásköréről, tagjairól, a bizottság üléseinek rendjéről az országos egyház bizottságainak működéséről szóló 5/2001 (XI.24.) szabályrendelet rendelkezik.

Diakóniai Osztály

11.§ (1) A Diakóniai Osztály munkáját az Országos Egyházi Iroda osztályaként végzi, dolgozói felett a munkáltatói jogokat az Országos Egyházi Iroda igazgatója gyakorolja.

(2) A Diakóniai Osztály feladata:

a) az egyházi szeretetszolgálat összehangolása és felügyelete;

b) a Diakóniai Bizottság munkájának előkészítése, segítése;

c) az országos intézmények esetén a fenntartói jogok és kötelezettségek gyakorlásának elősegítése;

d) közreműködés országos intézmény és szervezet létrehozásában;

e) valamennyi intézmény és szervezet szakmai tevékenységének, törvényes működésének segítése;

f) kapcsolattartás a szeretetszolgálat egyéb szeretetszolgálati intézményeivel, közösségeivel, valamint az illetékes állami szervezetekkel, hatóságokkal;

g) az Országos Diakóniai Konferencia megszervezése, melyre köteles meghívni valamennyi egyházi intézmény fenntartójának képviselőjét és az intézményvezetését, valamint az egyházmegye esperesait és diakóniai ügyvivőit;

h) a Magyarországi Evangélikus Egyházban diakóniai szolgálatban állók, a szolgálat ügyében érdeklődők részére evangélizációs lehetőségek szervezése, előkészítése.

(3) Munkájáról minden évben beszámol az országos közgyűlésnek.

Egyházmegyei diakóniai ügyvivő

12.§ Az egyházmegyei diakóniai ügyvivő feladata:

a) az egyházközségek diakóniai szolgálatának segítése, támogatása;

b) az egyházmegye területén működő intézmény(ek) munkájának támogatása;

c) egyházmegyei intézmények létrehozásának támogatása;

d) Diakóniai Bizottság munkájának segítése;

e) diakóniai napok, programok szervezése

f) részvétel az Országos Diakóniai Konferencián.

V. fejezet: Záró rendelkezések

13.§ E szabályrendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Budapest, 2003. május 23.

Ittész János s.k.
lelkészi elnök

Dr. Weltler János s.k.
nemlelkészi elnök

Mészáros Tamás s.k.
nemlelkészi jegyző

2/2003. (V.23.) országos szabályrendelet a Luther Kiadó szervezetéről és működéséről

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos közgyűlése az egyházi szolgálat külön területeiről szóló 1997. évi V. törvény 74.§ (5) bekezdésének felhatalmazása alapján a Magyarországi Evangélikus Egyház lap- és könyvkiadói tevékenységéről, a Magyarországi Evangélikus Egyház Luther Kiadójáról (továbbiakban: Luther Kiadó), annak szervezetéről és működéséről a következő szabályrendeletet alkotja:

I. fejezet: A Luther Kiadó feladat- és hatásköre

1.§ A Luther Kiadó feladata:

a) a Magyarországi Evangélikus Egyház által alapított lapok és folyóiratok kiadása és terjesztése, a szerkesztőségek munkájának infrastrukturális támogatása;

b) a Magyarországi Evangélikus Egyház által a hitéleti, a liturgiai élet, a teológia, a kultúra és a hitoktatás területén szükségesnek ítélt kiadványok kiadása és terjesztése;

c) az éves kiadói tervben szereplő kiadványok lehetőség szerinti megjelentetése és terjesztése

d) a Magyarországi Evangélikus Egyház képviselői a könyvszakmai rendezvényeken (kiállítások, konferenciák, vásárok stb.);

e) kapcsolattartás más egyházi és egyéb lap- és könyvkiadókkal belföldön és külföldön;

f) szükség szerint a Magyarországi Evangélikus Egyház gyülekezeteinek való segítségnyújtás lap- és könyvkiadási ügyekben – tartalmi és formai kérdésekben.

II. fejezet: A Luther Kiadó szervezete

2.§ A Luther Kiadó szervezeti felépítéséről szóló szervezeti ábra e szabályrendelet mellékletét képezi.

Az igazgatótanács

3.§ (1) Az igazgatótanács öt tagját a Magyarországi Evangélikus Egyház Sajtóbizottsága választja hat évre saját tagjai közül.

(2) Az igazgatótanácsnak hivatalból tagja a Luther Kiadó igazgatója.

(3) Az igazgatótanács saját tagjai közül elnököt választ. A Luther Kiadó igazgatója és az igazgatótanács elnöke nem lehet ugyanaz a személy.

(4) Az igazgatótanács negyedévente legalább egyszer ülésezik. Az igazgatótanács üléseit az elnök hívja össze írásban, az ülés előtt legalább egy héttel, szükség esetén ettől eltérhet.

(5) Az ülés határozatképes, ha a tagok több mint fele jelen van. Határozatait egyszerű többséggel hozza, szavazategyenlőség esetén az elnök szavazata dönt.

4.§ Az igazgatótanács feladat- és hatásköre:

a) közvetlenül felügyeli a kiadó tevékenységét;

b) javaslatokat tesz a kiadó működésével kapcsolatban;

c) meghallgatja az igazgató negyedéves beszámolóját;

d) megvitatja és elfogadásra ajánlja az Országos Presbitériumnak a Luther Kiadó éves költségelőirányzatát és zárszámadását;

e) dönt a jelentősebb beruházásokról;

f) előterjeszti a Sajtóbizottság számára az éves kiadói tervet;

g) segíti az igazgató munkáját a Magyarországi Evangélikus Egyház szervezeteivel való kapcsolattartásban;

h) segíti az igazgató munkáját a kiadó alkalmazásában nem lévő szerzőkkel, szerkesztőkkel való kapcsolattartásban.

A Luther Kiadó igazgatója

5.§ (1) A Luther Kiadót az igazgató vezeti, akit a Sajtóbizottság javaslata alapján az országos közgyűlés hatévi időtartamra választ. Az igazgató felett a munkáltatói joga-

kat – az országos elnökségen belül a sajtómunkát felügyelő püspökön keresztül – az országos elnökség gyakorolja.

(2) Az igazgató felügyeli, ellenőrzi, illetve a részlegvezetők és szerkesztőségvezetők útján irányítja a Luther Kiadó valamennyi részlegében és szerkesztőségében folyó munkát.

(3) Az igazgató a Luther Kiadó által megjelentetett kiadványok felelős kiadója.

(4) Az igazgató a Luther Kiadó tevékenységét érintő kérdésekben rendeleteket alkothat.

(5) A részlegek és szerkesztőségek az igazgatónak beszámolási kötelezettséggel tartoznak.

(6) A részlegek vezetői, szükség esetén a szerkesztőségek vezetői és az igazgató havonta legalább egy alkalommal tartandó értekezleten egyeztetik munkájukat.

(7) A igazgató beszámol a kiadó tevékenységéről az igazgatótanácsnak.

6.§ (1) A Luther Kiadó valamennyi munkatársa felett a munkáltatói jogokat az igazgató gyakorolja.

(2) A Luther Kiadó munkatársait az igazgató a részlegvezetők, illetve szerkesztőségvezetők ajánlása alapján és közös konzultációt követően alkalmazza. Új alkalmazásról az igazgatótanácsot az igazgató tájékoztatni köteles.

(3) A bérezés a Magyarországi Evangélikus Egyház országos intézményeiben dolgozó alkalmazottak bérezésének mértéke alapján történik, amelytől az igazgató szükség esetén eltérhet. Erről az igazgatótanácsot tájékoztatni kell.

7.§ A kifizetéseket az igazgató utalványozza, akadályoztatása esetén a gazdasági igazgató.

8.§ A Luther Kiadót az igazgató képviseli harmadik személyekkel szemben, valamint egyházi testületek, bíróságok és más hatóságok előtt. Az igazgató e jogát az ügyek meghatározott csoportjaira nézve a részlegvezetőkre és szerkesztőségvezetőkre ruházhatja át.

A Luther Kiadó részlegei

9.§ (1) A Luther Kiadón belül a következő részlegek működnek:

a) titkárság,

b) gazdasági részleg,

c) termelési részleg,

d) terjesztési részleg,

e) raktár részleg.

(2) A titkárság élén a kiadói titkár, a gazdasági részleg élén a gazdasági igazgató, a termelési, a terjesztési és a raktár részleg élén részlegvezető áll.

(3) A részlegek vezetői saját területükön önálló vezetői jogkörrel rendelkeznek, melyet az igazgató irányítása és felügyelete mellett gyakorolnak.

10.§ A titkárság feladat- és hatásköre:

a) személyi ügyek: kezeli és kíséri a személyi ügyeket, előkészíti és végrehajtja a változásokat;

b) iktatás, nyilvántartás: érkezteti és szignálja, valamint nyomon követi és nyilvántartja az iratokat, ezekről információt kér és ad;

c) előkészíti és adminisztrálja az igazgatótanács munkáját, végrehajtja a döntéseit.

11.§ A gazdasági részleg feladat- és hatásköre:

a) pénztár, könyvelés: intézi a Luther Kiadó pénzügyeit, vezeti az ezzel kapcsolatos nyilvántartásokat, kapcsolatot tart a pénzügyi hatóságokkal, illetékes pénzintézetekkel, előkészíti a Luther Kiadó éves költségelőirányzatát és zárszámadását, figyelemmel kíséri a kiadó kintlévőségeinek alakulását, és lépéseket foganatosít azok felszámolására;

b) munkaügy: intézi a Luther Kiadó dolgozóival kapcsolatos munkaügyi kötelezettségeit, nyilvántartja a szabadságolásokat;

c) gazdasági irányítás: irányítja a Luther Kiadó beruházásainak, kiadói tevékenységének működését, hangsúlyosan dolgozik külső anyagi források felkutatásán, elemzi a kiadó gazdasági helyzetét, és javaslatokat fogalmaz meg a fejlődőképes gazdasági működés feltételeinek kialakításához;

d) hirdetési ügyintézés: végzi a kiadó által megjelentetett lapokban, kiadványokban megjelenő hirdetések ügyeit, lépéseket tesz a minél szélesebb körű hirdetői partnerek felkutatására.

12.§ A termelési részleg feladat- és hatásköre:

a) szervezi a kiadványok technikai szerkesztési, nyomdai előkészítési folyamatát;

b) végzi a nyomdai ügyintézt;

c) különösen is felelős a Luther Kiadó kiadványainak könyvszakmai szempontból megfelelő, igényes megjelenéséért.

13.§ A terjesztési részleg feladat- és hatásköre:

a) végzi a Luther Kiadó kiadványainak terjesztési teendőit a Magyarországi Evangélikus Egyház gyülekezetein belül és a gyülekezeti kereteken kívül;

b) a hatékony terjesztéshez szükséges hirdetési anyagokat készít;

c) a kiadó kiadványait ismertető és népszerűsítő programokat szervez;

d) kapcsolatot tart a Luther Kiadó kiadványait viszonlatadóként értékesítő partnerekkel;

e) szervezi a Luther Kiadó könyvesboltjának működését, az árukészlet megfelelő kialakítását;

f) intézi az előfizetési rendszerben történő értékesítés területén adódó ügyeket, és lehetőség szerint terveket és programokat dolgoz ki és hajt végre az előfizetők számának növelése érdekében;

h) negyedévente, illetve az igazgató kérésére kimutatást készít a kiadó kiadványaiból, illetve a könyvesbolt árukészletéből történő értékesítésekről.

14.§ A raktár részleg feladat- és hatásköre:

a) raktározás: megszervezi a kiadó kiadványainak, illetve a könyvesbolt raktárkészletének pontos és az állagmegóvást garantáló tárolását, a raktárkészletről pontos kimutatást vezet, évente egyszer, illetve az igazgató utasítására teljes körű leltározást hajt végre, gondoskodik a könyvesboltban történő árusítás raktározási hátterét érintő feltételekről.

b) expedálás: gondoskodik a kiadó kiadványaiból, illetve a könyvesbolt árukészletéből történő rendelések csomagolásáról és postázásáról, a megrendelésekről és a teljesítést igazoló bizonylatokról pontos kimutatást vezet.

c) szállítmányozás: segíti a többi részleg szállítmányozási, ügyintézési teendőit.

A Luther Kiadón belül működő szerkesztőségek

15.§ (1) A Luther Kiadón belül a következő szerkesztőségek működnek:

a) Evangélikus Élet Szerkesztősége,

b) Misszió Szerkesztősége,

c) Lelkipásztor Szerkesztősége,

d) Credo Szerkesztősége.

(2) A kiadó az egyéb igényeknek megfelelően újabb szerkesztőségek létrehozását kezdeményezheti. A szerkesztőségek munkáját a főszerkesztők irányítják.

16.§ A szerkesztőségek a Magyarországi Evangélikus Egyház Törvényeiben meghatározott elvek szerint végzik munkájukat.

17.§ A szerkesztőségek különös felelőssége a birtokukba jutott információk szükség szerinti bizalmas kezelése, illetve a Magyarországi Evangélikus Egyház szóvivője munkájának segítése.

III. fejezet: A Luther Kiadó adminisztrációja és ügykezelési rendje

18.§ (1) A Luther Kiadó köteles a beérkezett iratokat, megkereséseket 30 napon belül érdemben megválaszolni.

(2) A Luther Kiadó minden munkatársa felelős a titkárság által érkeztetett és rászignált ügyek nyilvántartásáért, az ügyiratban foglaltak elintézéséért.

(3) A Luther Kiadó valamennyi munkatársa köteles a beérkezett információkat, adatokat, üzleti titkokat bizalmasan kezelni, azt kiadni csak az igazgató engedélyével lehet.

19.§ (1) A Luther Kiadó részlegei, szerkesztőségei között a szükséges és elégséges információáramlásért a részlegvezetők, illetve szerkesztőségvezetők felelősek.

(2) A több területet érintő kérdésben az ügyet vivő, elsődlegesen érintett részleg, illetve szerkesztőség vezetője felelős azért, hogy a részlegek, illetve szerkesztőségek közötti koordinálás megfelelően történjen.

IV. fejezet: Záró rendelkezések

20.§ E szabályrendelet elfogadása napján lép hatályba.

Budapest, 2003. május 23.

Ittész János s.k.
lelkési elnök

Dr. Weltler János s.k.
nemlelkési elnök

Mészáros Tamás s.k.
nemlelkési jegyző

3/2003. (V.23.) országos szabályrendelet a parókusi alkalmassági vizsgálatról

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos közgyűlése az egyházi szolgálatról és az egyház szervezetéről szóló 1997. évi II. törvény 10/A.§ (2) bekezdésében foglalt felhatalmazása alapján a parókusi alkalmassági vizsgálatról a következő szabályrendeletet alkotja:

1.§ A törvény előírása szerint létrejött bizottság – a kitűzött határnap előtt legalább két héttel közölt időpontban – az illetékes püspöki hivatalban vagy a jelölt szolgálati helyén a lelkési hivatalban lefolytatott beszélgetés, konzultáció alkalmával megvizsgálja a jelölt:

a) teológiai nézeteinek egyházunk hitvallásaival való egyezését, elhangzott (leírt) igehirdetéseit, hitoktatói munkája, valamint egy aktuális teológiai kérdéskör kifejtése alapján,

b) lelkipásztori adottságait, empatikus készségét, gyülekezetsszervezési és vezetési elképzeléseit,

c) tájékozottságát az aktuális közegyházi helyzetben és ökumenikus kapcsolataink területén,

d) egyházkormányzati ismereteit konkrét kérdések alapján; felméri a jelölt tárgyi tudását, valamint készségét az állami (uniós) és egyházi előírások egyházközségi szinten történő alkalmazása területén.

2.§ A bizottság a vizsgálat lefolytatása után meghozza határozatát, amelynek eredményét szóban azonnal közli a jelölttel. A sikerrel megállt vizsgálat eredményét az illetékes püspök 15 napon belül közzé teszi az Evangélikus Élet hetilapban és kihirdeti az egyház hivatalos lapjában. Elutasító döntés esetén a bizottság írásban közli az elutasítás indokait.

3.§ E szabályrendelet kihirdetése napján lép hatályba.

Budapest, 2003. május 23.

Ittész János s.k.
lelkési elnök

Dr. Weltler János s.k.
nemlelkési elnök

Mészáros Tamás s.k.
nemlelkési jegyző

4/2003. (V.23.) országos szabályrendelet a Magyarországi Evangélikus Egyház szolgálatában álló egyházi személyek (lelkészek) önkéntes nyugdíjpénztári tagságáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos közgyűlése az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 115.§ g) pontja felhatalmazása alapján a lelkészek egyházi nyugdíjba vonulásával kapcsolatos anyagi gondok enyhítése céljából a következő országos szabályrendeletet alkotja:

1.§ A Magyarországi Evangélikus Egyház a szolgálatában álló egyházi személyek (továbbiakban: lelkészek) részére önkéntes nyugdíjpénztári tagság (továbbiakban: tagság) létesítésével, tagdíj fizetésével kíván gondoskodni az egyházi nyugdíjba vonuláskor esedékes összegű támogatás biztosításáról.

2.§ A Magyarországi Evangélikus Egyház a lelkésszé avatás évét követő 4. év január 1-jétől a szolgálatában álló lelkészek részére tagsági jogviszonyt létesít, és e jogviszony keretében a lelkész nevére a Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma által évente megállapított havi díjat az önkéntes nyugdíjpénztárnál (továbbiakban: Pénztár) vezetett egyéni folyószámlára átutalja.

3.§ A Magyarországi Evangélikus Egyház a lelkész nyugdíjba vonulásakor részére kiegészítő támogatást folyósít, amennyiben az egyéni folyószámlára befizetett tagdíj és hozadékának teljes összege nem éri el a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Presbitérium által mindenkor megállapított összeget.

4.§ Az e szabályrendelet hatályba lépését követő 5 éven belül az egyházi nyugdíjkorhatárt elérő lelkész részére a Magyarországi Evangélikus Egyház nem létesít biztosítási jogviszonyt, azonban a 3.§ szerinti teljes összeget a nyugdíjba vonuló lelkésznek kifizeti.

5.§ A Magyarországi Evangélikus Egyház a lelkész javára az előzőek szerinti tagdíjat mindaddig fizeti, míg a lelkész a Magyarországi Evangélikus Egyház lelkési névjegyzékében, mint aktív lelkész szerepel.

6.§ Amennyiben a lelkész egyházi szolgálata bármely ok miatt a nyugdíjkorhatár betöltése előtt megszűnik, a Magyarországi Evangélikus Egyház a tagdíj fizetését megszünteti. A korhatár betöltésekor a lelkész, (vagy az általa megjelölt kedvezményezett, illetve örökös) ez esetben is jogosult a nevére befizetett tagsági díj és hozadékának összegére.

7.§ A Magyarországi Evangélikus Egyház által a Pénztárnál megnyitott egyéni folyószámlára a lelkész illetve gyülekezet is fizethet tagsági díjat, de a 3. § szerinti támoga-

tás megállapításakor csak a Magyarországi Evangélikus Egyház által a lelkész nevére teljesített befizetés összegét és annak hozadékát lehet figyelembe venni.

8.§ Az a lelkész, aki e szabályrendelet hatályba lépése előtt bármilyen egyházi forrásból lakásépítési illetve felújítási támogatást vett igénybe, annak a nevére a Magyarországi Evangélikus Egyház a meghatározott tagsági díj 50 %-át fizeti be folyószámlájára, és az összes juttatás a 3. §-ban meghatározott összeg 50 %-a lehet.

9.§ Az a lelkész, aki a tagsági díj befizetésének időszaka alatt szolgálatát megszakítja, szolgálati ideje alatt egyszer kérheti a tagsági díj továbbfizetését, amennyiben szolgál-

ati jogviszonyát helyreállítja, de nem kérheti a tagsági díj befizetését a nem egyházi szolgálatban töltött idejére.

10.§ E szabályrendelet kihirdetése napján lép hatályba azzal, hogy rendelkezéseit – egyéb rendelkezés hiányában – 2003. január 1. napjától kezdődően kell alkalmazni.

Budapest, 2003. május 23.

Ittész János s.k.
lelkési elnök

Dr. Weltler János s.k.
nemlelkési elnök

Mészáros Tamás s.k.
nemlelkési jegyző

ORSZÁGOS PRESBITÉRIUM

2003. május 23.

2003. MÁJUS 23. NAPJÁN MEGTARTOTT ORSZÁGOS PRESBITÉRIUMI ÜLÉS HATÁROZATAI

1/2003. (V.23.) országos presbitériumi határozat
a kőszegi Evangélikus Mezőgazdasági és Kereske-
delmi Szakközépiskola igazgatója megbízásáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ o) pontja alapján – utalva az egyház intézményeiről és egyesületeiről szóló 1997. évi VIII. törvény 48.§-ra – Király Csaba igazgatói pályázatát elfogadja és hat évre megbízza a kőszegi Evangélikus Mezőgazdasági és Kereskedelmi Szakközépiskola igazgatói feladatának ellátásával. A megbízás 2003. július 1-től 2009. június 30-ig tart.

2/2003. (V.23.) országos presbitériumi határozat
a Békéscsabai Evangélikus Gimnázium, Művészeti
Szakközépiskola és Alapfokú Művészetoktatási
Intézmény igazgatója megbízásáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ o) pontja alapján – utalva az egyház intézményeiről és egyesületeiről szóló 1997. évi VIII. törvény 48.§-ra – Kolarovszki Zoltán igazgatói pályázatát elfogadja és hat évre megbízza a Békéscsabai Evangélikus

Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény igazgatói feladatának ellátásával. A megbízás 2003. július 1-től 2009. június 30-ig tart.

3/2003. (V.23.) országos presbitériumi határozat
alapító okirat módosításáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ o) pontja alapján a Deák Téri Evangélikus Gimnázium alapító okiratának módosítását jóváhagyja.

4/2003. (V.23.) országos presbitériumi határozat
alapító okirat módosításáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ o) pontja alapján a Budapest Fasori Evangélikus Gimnázium alapító okiratának módosítását jóváhagyja.

5/2003. (V.23.) országos presbitériumi határozat
alapító okirat módosításáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ o) pontja alapján az Orosházi Evangéli-

kus Általános Iskola és Gimnázium alapító okiratának módosítását jóváhagyja.

Evangélikus Gimnázium (Líceum) és Kollégium szervezeti és működési szabályzatát jóváhagyja.

**6/2003. (V.23.) országos presbitériumi határozat
alapító okirat jóváhagyásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ o) pontja alapján a Berzsényi Dániel Evangélikus Gimnázium (Líceum) és Kollégium alapító okiratát jóváhagyja.

**7/2003. (V.23.) országos presbitériumi határozat
alapító okirat módosításáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ o) pontja alapján a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium alapító okiratának módosítását jóváhagyja.

**8/2003. (V.23.) országos presbitériumi határozat
pedagógiai program módosításáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ o) pontja alapján a Budapest Fasori Evangélikus Gimnázium pedagógiai programjának módosítását jóváhagyja.

**9/2003. (V.23.) országos presbitériumi határozat
pedagógiai program jóváhagyásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ o) pontja alapján a Berzsényi Dániel Evangélikus Gimnázium (Líceum) és Kollégium pedagógiai programját jóváhagyja.

**10/2003. (V.23.) országos presbitériumi határozat
szervezeti és működési szabályzat jóváhagyásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ o) pontja alapján a Berzsényi Dániel

**11/2003. (V.23.) országos presbitériumi határozat
oktatási intézmény igazgatótanácsáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ o) pontja alapján a soproni középfokú oktatási intézmények – a Berzsényi Dániel Evangélikus Gimnázium és Kollégium és az Eötvös József Evangélikus Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola – igazgatótanácsát különválasztja.

**12/2003. (V.23.) országos presbitériumi határozat
Berzsényi Dániel Evangélikus Gimnázium és
Kollégium igazgatótanácsáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ o) pontja alapján – utalva az egyház intézményeiről és egyesületeiről szóló 1997. évi VIII. törvény 26.§ (2) bekezdésére – a Berzsényi Dániel Evangélikus Gimnázium és Kollégium igazgatótanácsának névsorát tudomásul veszi.

Az igazgatótanács tagjai:

- a) a fenntartó országos presbitériuma képviselői:
Weltler János, Vető István, Rác Dénes
- b) a Nyugati (Dunántúli) egyházkerület képviselője:
Kiss Miklós
- c) az intézmény vonzáskörzetében tartozó egyházmegyék képviselői:
Győr-Soproni egyházmegye: Kheim Pál
Fejér-Komáromi egyházmegye: Mészáros Tamás
Veszprémi egyházmegye: Dominyák Imréné
- d) az egyházközség képviselője:
Kebelei Ferenc
- e) az intézmény igazgatója:
Tölly Balázs
- f) az intézmény gazdasági vezetője:
Szász Tiborné
- g) a nevelőtestület képviselői:
Horváthné Hartmann Rita, Dr. Kovácsné Fábián Beáta, Hubert Pál (kollégium)
- h) az intézmény tanulóinak képviselője:
Tarnai Katalin
- i) a tanulók szüleinek képviselői:
Dömötöri Sándorné, Dukkon Ferencné,
- j) egyéb:
Boór Katalin, Stráner György

13/2003. (V.23.) országos presbitériumi határozat
Eötvös József Evangélikus Gimnázium és
Egészségügyi Szakközépiskola igazgatótanácsáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ o) pontja alapján – utalva az egyház intézményeiről és egyesületeiről szóló 1997. évi VIII. törvény 26.§ (2) bekezdésére – az Eötvös József Evangélikus Gimnázium és Egészségügyi Szakközépiskola igazgatótanácsának névsorát tudomásul veszi.

Az igazgatótanács tagjai:

a) a fenntartó országos presbitériuma képviselői:

Jankovics Béla, Jancsó Kálmánné

b) a Nyugati (Dunántúli) egyházkerület képviselője:

Tubán József

c) az intézmény vonzáskörzetében tartozó egyházmegyék képviselői:

Győr-Soproni egyházmegye: Majorné Melkovits Erzsébet

Vasi egyházmegye: Piri Magdolna

d) az egyházközség képviselői:

Gabnai Sándor, Dr. Tatár Ágnes

g) az intézmény igazgatója:

Boór Katalin

h) az intézmény gazdasági vezetője:

Tomasits Lászlóné

g) a nevelőtestület képviselői:

Véghné Kozák Katalin, Balikóné Németh Márta

h) az intézmény tanulóinak képviselője:

Gottschling Gábor

i) a tanulók szüleinek képviselője:

Kiss Péter

j) egyéb:

Tölly Balázs

14/2003. (V.23.) országos presbitériumi határozat
Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium
igazgatótanácsáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ o) pontja alapján – utalva az egyház intézményeiről és egyesületeiről szóló 1997. évi VIII. törvény 26.§ (2) bekezdésére – a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium igazgatótanácsának névsorát tudomásul veszi.

Az igazgatótanács tagjai:

a) a fenntartó országos presbitériuma képviselői:

Hafenschner Károly, Bozorádi Zoltán, Márföldi István

b) az Északi egyházkerület képviselője:

Sándor Frigyes

c) az intézmény vonzáskörzetében tartozó egyházmegye képviselője:

Hajdú-Sabolcsi egyházmegye: Abaffy Zoltán

d) az egyházközség képviselői:

Laborcziné Sztankó Gyöngyi, Martinovszky István

i) az intézmény igazgatója:

Tar Jánosné

j) az intézmény gazdasági vezetője:

g) a nevelőtestület képviselői:

Pethő Károly, Vargáné Belinszki Etelka

h) az intézmény tanulóinak képviselője:

Gyureskó Tamás

i) a tanulók szüleinek képviselője:

Hegedűsné Kovács Ágnes

15/2003. (V.23.) országos presbitériumi határozat
a Deák Téri Evangélikus Gimnázium
igazgatótanácsáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ o) pontja alapján – utalva az egyház intézményeiről és egyesületeiről szóló 1997. évi VIII. törvény 26.§ (2) bekezdésére – a Deák Téri Evangélikus Gimnázium igazgatótanácsa tagjának, – mint a Déli egyházkerület képviselőjének – Zalán Péternek a megválasztását tudomásul veszi.

16/2003. (V.23.) országos presbitériumi határozat
szervezeti és működési szabályzat módosításáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ o) pontja alapján a Békéscsabai Evangélikus Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény szervezeti és működési szabályzatának módosítását jóváhagyja.

17/2003. (V.23.) országos presbitériumi határozat
a Magyarországi Evangélikus Egyház Budapesti
Kollégiumainak igazgatótanácsáról

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ o) pontja alapján – utalva az egyház intézményeiről és egyesületeiről szóló 1997. évi VIII. törvény 26.§ (2) bekezdésére – a Magyarországi Evangélikus Egyház Budapesti Kollégiumainak igazgatótanácsa tagjának, – mint a Déli egyházkerület képviselőjének – Dr. Kéry Lajosnak a megválasztását tudomásul veszi.

**18/2003. (V.23.) országos presbitériumi határozat
az országos számvevőszék elnökének jelentéséről**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ f) pontja alapján az országos számvevőszék 2002. évben az alábbi intézményekben végzett vizsgálatáról szóló jelentését elfogadja:

- MEE Kapernaum Szeretetintézménye, Gyenesdiás
- Bonyhádi Petőfi Sándor Evangélikus Gimnázium és Kollégium
- Mezőgazdasági és Kereskedelmi Szakközépiskola, Kőszeg
- Sarepta Evangélikus Szeretetotthon, Budapest
- Evangélikus Hittudományi Egyetem
- Magyarországi Evangélikus Egyház Gazdasági Osztály
- Üllői úti szeretetotthon
- Magyarországi Evangélikus Egyház Nyugdíjosztálya
- Magyarországi Evangélikus Egyház Luther Kiadója

**19/2003. (V.23.) országos presbitériumi határozat
a Magyarországi Evangélikus Egyház
2002. évi zárszámadásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ h) pontja alapján – utalva az egyház háztartásáról szóló 2000. évi I. törvény 35.§-ra – a Magyarországi Evangélikus Egyház 2002. évi zárszámadását elfogadja.*

**20/2003. (V.23.) országos presbitériumi határozat
az Evangélikus Nyugdíjosztály
2002. évi zárszámadásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyház háztartásáról szóló 2000. évi I. törvény 38.§ (1) bekezdése alapján az Evangélikus Nyugdíjosztály 2002. évi zárszámadását jóváhagyja.**

**21/2003. (V.23.) országos presbitériumi határozat
az oktatási intézmények 2002. évi zárszámadásáról
és 2003. évi költségvetéséről**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi

IV. törvény 125.§ i) pontja alapján – utalva az egyház háztartásáról szóló 2000. évi I. törvény 38.§ (1) bekezdésére – a Magyarországi Evangélikus Egyház fenntartásában működő oktatási intézmények 2002. évi zárszámadását és 2003. évi költségvetését jóváhagyja. A Kőszegi Mezőgazdasági Szakközépiskola 2003. évi költségvetését azzal a kitéttel hagyja jóvá, hogy a hiányként jelentkező 6 millió forintot az Országos Egyház rendkívüli támogatásként biztosítja az oktatási intézmények működési támogatási keretéből.

**22/2003. (V.23.) országos presbitériumi határozat
a szeretetintézmények 2002. évi zárszámadásáról és
2003. évi költségvetéséről**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ i) pontja alapján – utalva az egyház háztartásáról szóló 2000. évi I. törvény 38.§ (1) bekezdésére – a Magyarországi Evangélikus Egyház által fenntartott szeretetintézmények 2002. évi zárszámadását és 2003. évi költségvetését jóváhagyja.

**23/2003. (V.23.) országos presbitériumi határozat
az országos intézmények 2002. évi zárszámadásáról
és 2003. évi költségvetéséről**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ i) pontja alapján – utalva az egyház háztartásáról szóló 2000. évi I. törvény 38.§ (1) bekezdésére – a Magyarországi Evangélikus Egyház által fenntartott egyéb intézmények 2002. évi zárszámadását és 2003. évi költségvetését jóváhagyja.

**24/2003. (V.23.) országos presbitériumi határozat
az egyházmegyék 2002. évi zárszámadásáról és
2003. évi költségvetéséről**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ i) pontja alapján – utalva az egyház háztartásáról szóló 2000. évi I. törvény 26.§ (2) bekezdése és a 27.§ (2) bekezdésére – a Magyarországi Evangélikus Egyház egyházmegyéinek 2002. évi zárszámadását és 2003. évi költségvetését jóváhagyja.

* A Magyarországi Evangélikus Egyház 2002. évi zárszámadását lásd a határozatok mellékleteként.

** Az Evangélikus Nyugdíjosztály 2002. évi zárszámadását lásd a határozatok mellékleteként.

**25/2003. (V.23.) országos presbitériumi határozat
a Magyarországi Evangélikus Egyház 2003. évi költségvetésének módosításáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ i) pontja alapján a 2003. évi költségvetésben bevételi oldalon szereplő SZJA részesedés címén kapott állami támogatás többletbevételének felhasználására az alábbiak szerint határozott:

Missziói munka

KIT konferencia (Budapest Aréna)	3,5 M Ft
Finn KÁTÉ magyar melléklete	1,0 M Ft
Újszövetség vásárlás (oktatási intézmények)	1,5 M Ft

Egyesületek, alapítványok támogatása

Evangélikus Egészségügyi Centrum: működés előkészítése	5,0 M Ft
---	----------

Központi beruházások

Szilágyi E. fasor 24.: épület tetőjavítása	10,0 M Ft
--	-----------

Oktatási intézmények beruházási támogatása

Evangélikus Hittudományi Egyetem: kollégium bővítése	50,0 M Ft
---	-----------

Szeretothonok beruházási támogatása

Szarvas-Ótemplom: szeretothonok felújítása	10,0 M Ft
---	-----------

Gyülekezetek kiemelt támogatása

Budapest- Deák tér: központ fűtés rekonstrukciója	30,0 M Ft
--	-----------

Siófok: orgonaépítés	5,0 M Ft
----------------------	----------

Szarvas-Ótemplom: parókia felújítása	10,0 M Ft
--------------------------------------	-----------

Érd: parókia felújítása	3,0 M Ft
-------------------------	----------

Boba: kiégett parókia felújítása	10,0 M Ft
----------------------------------	-----------

Költségvetési tartalék	6,5 M Ft
------------------------	----------

Összesen:	145,5 M Ft
------------------	-------------------

**26/2003. (V.23.) országos presbitériumi határozat
a Magyarországi Evangélikus Egyház
2003. évi költségvetésének módosításáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ i) pontja alapján úgy határozott, hogy – a 2003. évben a Budapest XV. ker., Beller Imre u. 94. sz. ingatlan értékesítéséből befolyt 9 500 000.- Ft, valamint a Rákospalotai Egyházközség tulajdonában volt telken állt faház értékesítéséből befolyt 6 000 000.- Ft – mindösszesen 15 500 000.- Ft rendkívüli bevétel összegével a 2003. évi költségvetésben emelkedjék meg a belső egyházi kárpótlás rovata.

**27/2003. (V.23.) országos presbitériumi határozat
előzetes kötelezettségvállalásról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ i) pontja alapján hozzájárul a SAREPTA Szeretothonban ápolt sérült gyermekek új otthona építéséhez szükséges építési telek megvásárlásához 60 M Ft biztosításával a 2004. évi költségvetés terhére. Szükség esetén a 40 M Ft előleg folyósítható az összeg terhére a 2003. évben.

**28/2003. (V.23.) országos presbitériumi határozat
előzetes kötelezettségvállalásról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ i) pontja alapján hozzájárul az Alberti Szeretothon rekonstrukciós munkáinak folytatásához szükséges 30 M Ft-os kötelezettségvállalásához a 2004. évi költségvetés terhére azzal, hogy az összegből 20 M Ft előlegként a 2003. évben kifizethető.

**28/2003. (V.23.) országos presbitériumi határozat
önkéntes nyugdíjpénztári tagdíj havi összegéről a
2003. és 2004. évben**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ i) pontja alapján – utalva a Magyarországi Evangélikus Egyház szolgálatában álló egyházi személyek (lelkészek) önkéntes nyugdíjpénztári tagságáról szóló 4/2003. (V.23.) országos szabályrendelet 2.§-ra – a Magyarországi Evangélikus Egyház által vállalt és a lelkészek javára befizetett tagdíj összegét a 2003. és 2004. évben 2 000.- Ft/hó/fő összegben állapítja meg.

**29/2003. (V.23.) országos presbitériumi határozat
a nyugdíjba vonuló lelkészek támogatásáról**

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos presbitériuma az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról a magasabb egyházkormányzati szinteken szóló 1997. évi IV. törvény 125.§ i) pontja alapján a Magyarországi Evangélikus Egyház szolgálatában álló egyházi személyek (lelkészek) önkéntes nyugdíjpénztári tagságáról szóló 4/2003. (V.23.) országos szabályrendelet 3.§-ában meghatározott összeget a 2003. és 2004. évben 1 M Ft-ban állapítja meg.

AZ ORSZÁGOS PRESBITÉRIUM HATÁROZATAINAK MELLÉKLETE:
1. A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ 2002. ÉVI ZÁRSZÁMADÁSA

	2002. zárszámadás Ft	2002. előirányzat eFt
BEVÉTELEK :		
A./ CSOPORT		
Állami támogatás (járadék + kiegészítés)	936 416 000	936 000
Állami támogatás (SZJA részesedés)	337 301 600	337 000
Házingatlan bevételek (bérleti díjak)	5 006 750	6 000
Kamat	10 306 374	5 000
	<u>1 289 030 724</u>	<u>1 284 000</u>

B./ CSOPORT

Állami támogatás (hitoktatás)	131 969 000	120 000
Állami támogatás (okt. int. normatív + kiegészítő)	1 990 396 551	1 700 000
Állami támogatás (közgyűjtemény)	36 480 000	34 300
Állami támogatás (szoc. normatíva + kiegészítő)	527 534 450	370 000
Állami támogatás (kistelepülési ill. pótlékok)	46 270 000	50 000
Országos járulék	12 817 050	12 450
Kötelező offertóriumok:		
Templomépítési offertórium - Déli Egyházkerület	498 592	800
Templomépítési offertórium - Északi Egyházkerület	379 410	600
Templomépítési offertórium - Nyugati Egyházkerület	478 346	600
Gyógykezeltetési offertórium	1 535 234	1 400
Ifjúsági offertórium	1 395 253	1 300
Nyugdíjas offertórium	1 465 508	1 400
Szórvány offertórium - Déli Egyházkerület	462 007	600
Szórvány offertórium - Északi Egyházkerület	468 395	400
Szórvány offertórium - Nyugati Egyházkerület	459 842	400
Biblia offertórium - Déli Egyházkerület	503 971	500
Biblia offertórium - Északi Egyházkerület	560 759	400
Biblia offertórium - Nyugati Egyházkerület	472 035	400
Missziói offertórium	1 369 627	1 200
GAS	3 401 106	3 500
Külföldi segélyek:		
Bajor segély	48 186 137	240 000
LVSZ segély	23 095 794	12 000
GAW segély	11 363 580	6 000
Partnerhilfe	98 347 944	50 000
	<u>2 939 910 591</u>	<u>2 608 250</u>

C./ KÖLTSÉGVETÉSEN KÍVÜLI CSOPORT

ESzCsM pályázat (ZMC)	2 500 000
NKÖM (külügyi kiadásokra)	3 700 000
NKÖM pályázat (Szlovák misszió)	140 000
Ifjúsági pályázatokra	2 525 000
Bajor támogatás (Női Bizottság)	225 236
Szélrózsa találkozó pályázati bev.	2 326 972
Árvíz offertórium	496 770
NKÖM (közgyűjtemények, bérkiegészítések)	6 307 000
Közgyűjteményi pályázatokra	7 408 000
Szociális intézmények bérkiegészítése	67 199 375
ESzCsM beruházási támogatás	11 700 000
Oktatási Intézmények bérfejlesztésére	131 309 208

OKÉV pályázat	2 500 000
OKÉV (érettségi díjakra)	5 254 200
EPK támogatása (OM)	6 276 600
OM térítése könyvvizsgálatért	1 933 081
OM pályázat kiadványra	300 000
Közüktatás. fejlesztési pályázat	1 100 000
Kölcsöntörlesztések	63 675 000
Polgári szolgálatosok költségeire	501 067
Átmeneti (H.A. személyi nyugdíjjáruléka)	17 150
Átfutó járulékok, adók, díjak	32 678 730
ÁFA visszatérítés	44 277 854
Gépkocsi alapra	5 209 137
Egyéb külföldi segélyek	179 665
OKTK alapítványi támogatás	900 000
KSH térítése adatszolgáltatásért	918 750
Kamatbevétel (Balatonszárszó + kerületek)	10 200 000
Múzeumi bevétel	259 865
	<u>403 153 660</u>

2002.
zárszámadás
Ft

2002.
előirányzat
eFt

KIADÁSOK:

A./ CSOPORT

Illetmények	63 324 260	63 956
Megbízási díjak, költségterítések	7 874 170	12 916
Törvényes terhek	86 971 422	84 818
Dologi kiadások:		
Biztosítás	1 657 214	2 500
Irodai kiadások, sokszorosítás	3 887 197	4 000
Posta, telefon, banki költségek	10 952 562	10 000
Sajtó előfizetések	266 517	250
Takarítás, karbantartás	1 205 535	1 200
Útiköltség, napidíjak	1 193 589	2 000
Gépkocsi fenntartás	4 731 067	4 000
Közüzem díjak	5 577 291	4 500
Házfenntartási kiadások	11 401 934	10 000
Reprezentáció	1 086 209	1 500
Felszerelések	6 774 592	6 000
Számítástechnika	8 839 577	11 000
Intézmények támogatása (működési):		
Nyugdíjosztály	25 000 000	25 000
Egyházkerületek működésére:		
Déli Egyházkerület - személyi + járulék	10 643 042	11 037
Déli Egyházkerület - dologi	11 521 536	15 000
Északi Egyházkerület - személyi + járulék	13 019 412	13 889
Északi Egyházkerület - dologi	12 818 638	15 000
Nyugati Egyházkerület - személyi + járulék	8 361 164	9 588
Nyugati Egyházkerület - dologi	15 234 495	15 000
Evangelikus Hittudományi Egyetem	30 000 000	30 000
Luther Kiadó	12 000 000	12 000
Révfülöpi Oktatási Központ	11 000 000	11 000
Fóti Kántorképző	8 000 000	8 000

Piliscsaba	11 000 000	11 000
Cinkotai Missziói Központ	1 600 000	1 600
Telekgerendás	1 000 000	1 000
Luther Otthon	7 000 000	7 000
Egyházmegyék támogatása	15 361 305	16 000
<i>Külügyi kiadások:</i>		
Nemzetközi tevékenység, tagdíjak	10 158 226	16 000
Határon túli magyarok	5 477 964	5 000
<i>Missziói munka:</i>		
Ifjúsági és Gyermekbizottság	7 044 268	7 500
Tömegkommunikációs Bizottság	3 477 493	7 500
Missziói Bizottság	2 151 193	4 500
Női Bizottság	1 703 968	2 800
Egyéb bizottságok	1 558 486	2 500
Egyetemi Gyülekezet	5 531 661	5 000
Lelkészkonferenciák és egyéb konferenciák	1 780 115	2 000
Énekkarok, zenei táborok	5 045 400	9 000
Külmissziói Egyesület	1 300 000	1 000
Kórház és börtönmisszió	533 974	900
<i>Egyesületek, alapítványok támogatása:</i>		
Evangélium Színház	2 250 000	2 000
Keresztyén-Zsidó Társaság	200 000	200
FÉBÉ Egyesület	1 200 000	1 200
Városmajori Alapítvány	400 000	400
Diakóniai Testvérszövetség	250 000	250
Sárszentlőrinci Népfőiskola	1 000 000	1 200
Keresztyén Ifjúsági Egyesület	400 000	400
<i>Ökumenikus kapcsolatok:</i>		
Ökumenikus Tanács	4 950 000	4 950
Theológiai Szemle	252 000	240
Protestáns Napok	450 000	450
Sajtó kiadványok	1 216 000	500
Magyar Ökumenikus Szeretetszolgálat	1 200 000	1 200
Bibliatársulat Alapítvány	1 200 000	1 200
Ökumenikus Tanulmányi Központ	340 026	300
Protestáns Missziói Tanulmányi Intézet	400 000	400
Egyéb	575 000	500
<i>Központi beruházások:</i>		
Damjanich utcai lakás felújítására		15 000
Szolgálati gépkocsikra	17 772 176	22 000
Szolgálati lakásra (Pétfürdő)	4 000 000	4 000
Szolgálati lakásra (Sopron)	6 300 000	12 000
Cinkotai telekvásárlás	10 000 000	10 000
Piliscsabai rekonstrukcióra	32 500 000	32 500
Szilágyi Erzsébet fasor - kerítés felújítás	11 987 256	12 000
Üllői úti átalakítások	20 000 000	30 000
ZMC eszközbeszerzésre	8 000 000	8 000
Szőlőtő Alapítvány gondozóházra	6 500 000	6 500
<i>Oktatási intézmények beruházási támogatása:</i>		
EHE - konyha korszerűsítése	10 000 000	10 000
Aszódi Gimnázium - tornaterem befejezése	28 477 970	25 000
Celldömölki Óvoda - óvodaépítés	23 000 000	23 000
Miskolci Gimnázium - épület, felszerelés vásárlása		11 000
Nyíregyházi Kollégium - építés befejezése		25 000
Soproni Gimnázium - tornaterem-építés	30 000 000	30 000
<i>Szeretettöthonok beruházási támogatása:</i>		
Alberti - lift beépítése	10 000 000	10 000
Lajoskomárom - új szárny építése	20 000 000	20 000

Szombathely - szeretetotthon bővítése	5 000 000	5 000
<i>Gyülekezetek támogatása:</i>		
Járadékfizetés	67 568 000	68 000
Működési támogatás	17 390 000	20 000
Felújítási támogatás	89 900 000	90 000
<i>Kiemelt támogatások:</i>		
Encs - új templom építése	10 000 000	10 000
Ferencváros - új gyülekezeti központ	36 900 250	41 000
Gyöngyös - új parochia építése	10 000 000	10 000
Irsa - szolgálati lakás felújítása	8 000 000	8 000
Kelenföld - gyülekezeti épületekre	3 000 000	5 000
Komárom - gyül. terem., lelk. lak. átalakítása	8 000 000	8 000
Monor - lelkészlakás építése	20 000 000	20 000
Sárvár - műemlék templom külső felújítása	10 000 000	10 000
Szentes - templom tatarozása	10 000 000	10 000
Váralja - templom teljes rekonstrukciója	8 000 000	8 000
Zalaegerszeg - parochia rekonstrukciója	18 000 000	18 000
Dunakeszi - lelkészlakás rekonstrukciója I. ütem	10 000 000	10 000
<i>Gyűjtemények kiegészítő támogatása (dologi)</i>	7 657 094	10 000
<i>Országosan ösztönzött célok:</i>		
Ifjúsági és missziói pályázatokra kiegészítés	2 719 120	4 000
Számítógép, sokszorosítógép program	12 294 601	14 000
Orgona program	3 000 000	3 000
Szélszék találkozó (Kismaros)	5 880 648	5 500
Zsinat költségei	4 156 375	5 000
Pedagógus továbbképzés	750 000	1 500
Bíróságok költségei	14 024	600
Belső egyházi kárpótlás	12 800 000	15 000
Előre nem látottak	5 977 304	5 056
Költségvetési tartalék terhére	61 704 500	73 500
	<u>126 953 666</u>	<u>147 156</u>

B./ CSOPORT

<i>Hitoktatás</i>	133 592 877	120 000
<i>Oktatási intézmények (normatíva + kiegészítő támog.)</i>	1 977 258 698	1 700 000
<i>Közgyűjtemények működése:</i>		
Személyi	25 807 295	26 500
Dologi	10 672 705	7 800
<i>Szeretotthonok (szoc. normatíva + kiegészítő támog.)</i>	532 192 368	370 000
<i>Kistélepülési ill. pótlékok</i>	46 270 000	50 000
<i>Országos járulék terhére:</i>		
Nyugdíjosztály	8 300 000	8 300
Központi illetménykiegészítés	5 153 000	4 150
<i>Kötelező offertóriumok terhére:</i>		
Templomépítési offertórium - Déli Egyházkerület	200 000	800
Templomépítési offertórium - Északi Egyházkerület	2 100 000	600
Templomépítési offertórium - Nyugati Egyházkerület		600
Gyógykezelési offertórium	558 000	1 400
Ifjúsági offertórium (Pályázat)	1 395 253	1 300
Nyugdíjas offertórium	985 025	1 400
Szórvány offertórium - Déli Egyházkerület	100 000	600
Szórvány offertórium - Északi Egyházkerület	1 200 000	400
Szórvány offertórium - Nyugati Egyházkerület	100 000	400
Biblia offertórium - Déli Egyházkerület	556 580	500
Biblia offertórium - Északi Egyházkerület	638 767	400
Biblia offertórium - Nyugati Egyházkerület	344 140	400

Missziói offertórium (Pályázat)	1 369 627	1 200
GAS	3 487 561	3 500
<i>Külföldi segélyek felhasználása:</i>		
Bajor segély	26 874 355	240 000
LVSZ segély		12 000
GAW segély	8 510 327	6 000
Partnerhilfe	55 556 311	50 000
	<u>2 843 222 889</u>	<u>2 608 250</u>

C./ CSOPORT

Gyül.építk.támog. előlegek	5 000 000
Központi beruházási alap terhére	5 988 421
ESzCsM pályázat (ZMC)	1 500 000
Hitelfelvétel terhére (Szarvaskend)	19 000 000
Gyül.beruh.maradvány terhére	4 300 000
Intézmény műk.támog. előleg	2 731 250
Külügyi kiadások (NKÖM támogatásból)	3 700 000
Szlovák misszió (NKÖM pályázatból)	140 000
Ifjúsági pályázatok terhére	2 716 500
Gyermekbizottság könyvbeszerzése	254 133
Beruházási támogatás (Szőlőtő gondozóház)	5 000 000
Női bizottság (Bajor támogatásból)	225 236
Szélrózsa találkozó (pályázatokból)	2 326 972
Árvíz offertórium	8 724 664
Közgyűteményi pályázatok terhére	6 797 411
Szociális intézmények bérkiegészítése	68 989 363
ESzCsM beruházási támogatás továbbítása	11 700 000
Széchenyi Terv pályázatokhoz önrész támogatás	22 660 750
Oktatási intézményeknek bérfejlesztésre	129 352 410
Érettségi vizsgadíjakra (OKÉV)	5 164 200
Oktatási intézmények könyvvizsgálati díjára	787 500
Okt. kiadv. Oktatási Minisztérium pályázatból	300 000
Evangélikus Pedagógiai Központ kiadásai	6 988 970
Közokt. fejlesztés (Pályázatból)	1 100 000
Beruh. támogatás (Benka Gyula Általános Iskola)	3 000 000
Balatonszárszói építkezés (tervezés)	9 450 600
Kölcsön folyósítások	63 590 000
Átmeneti (Szilágyi E. fasor tel.)	40 488
Dr. Pfeiffer bérleti díja	100 500
Polgári szolgálatosok ételmezési költségei	566 297
Átfutó járulékok, adók, díjak	32 678 730
Visszaigényelhető ÁFA	37 447 126
Déli kerületi tartalékalap terhére	240 000
Lelkészek központi illetménykiegészítésére	10 000 000
Közgyűteményi alkalmazottak illetményemelésére	6 307 000
Gépkocsi alap terhére	5 736 134
Egyéb külföldi segélyek	179 665
OKTK alapítv. terhére	1 940 261
	<u>486 724 581</u>

Csoszánszky Károlyné
főkönyvelő

Szemerei Zoltán
gazdasági igazgató

Az Evangélikus Országos Egyház
pénzeszközei 2002. január 1-jén

98 575 473

2002. évi bevételek:

A.) csoport	1 289 030 724	
B.) csoport	2 939 910 591	
C.) csoport	412 018 660	4 640 959 975
		<u>4 739 535 448</u>

2002. évi kiadások:

A.) csoport	1 158 597 820	
B.) csoport	2 843 222 889	
C.) csoport	486 724 581	- 4 488 545 290
		<u></u>

Az Evangélikus Országos Egyház
pénzeszközei 2002. december 31-én

250 990 158

Megosztás:

Készpénz	835 863
Csekk	80 154 295
Betét	170 000 000
	<u>250 990 158</u>

Csoszánsszky Károlyné
főkönyvelő

Szemerei Zoltán
gazdasági igazgató

AZ ORSZÁGOS PRESBITÉRIUM HATÁROZATAINAK MELLÉKLETE:
2. A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ PÉNZÜGYI HELYZETE
2002. DECEMBER 31-I ÁLLAPOT SZERINT

Pénzeszközök	250 990 158
Devizatartalék	59 304 492
Kölcsönök	72 390 000
Előlegek	37 635 456
Egyéb követelések (ÁFA, stb.)	50 235 771
	<u>470 555 877</u>

Kötött felhasználású terhek:

Tartozások (törvényes terhek)	2 415 572
Gyülekezetek felújítási támogatása	100 000
Ifjúsági munka (pályázat)	3 033 000
Női Bizottság	2 000 000
ZMC (ESZCSM pályázat)	1 000 000
Múzeumi alap (bevételek)	1 430 495
Könyvtári pályázat	436 875
Levéltári pályázat	14 551
Szeretettotthonok normatív támogatása	5 449 208
Evangélikus Pedagógiai Központ	1 938 607
Damjanich utcai lakás felújítására	15 000 000
Központi beruházás (gépkocsi vásárlásra)	4 227 824
Központi beruházási alap	23 986 579
Gyógykezeltetési offertórium	2 160 803

Templomépítési offertórium (Dél)	731 629	
Templomépítési offertórium (Észak)	25 897	
Templomépítési offertórium (Nyugat)	914 285	
Nyugdíjas offertórium	480 483	
Szórvány offertórium (Dél)	269 454	
Szórvány offertórium (Észak)	187 621	
Szórvány offertórium (Nyugat)	817 442	
Bibliaterjesztési offertórium (Észak)	262 199	
Bibliaterjesztési offertórium (Nyugat)	471 779	
Belső egyházi kárpótlás	2 200 000	
Tartalékalap	11 795 500	
Oktatási pályázat	2 500 000	
Adomány (Észak)	4 000 000	
Partnerhilfe	39 663 570	
Gépkocsi alap	5 784 398	
Bajor segély (Balatonszárszó)	94 212 900	
OKTK (Közalapítvány)	493 631	
Oktatási intézmények normatív támogatása	7 818 944	
Oktatási intézmények kiegészítő támogatása	44 505 411	
Közcgyűteményi alap	1 713 180	
Országos járulék túlfizetések	88 000	
Átmeneti (személyi nyugdíjjárulék)	17 150	
Bajor segély (gépkocsi vásárlásra)	21 311 782	
Tartalékalap (Dél)	6 980 026	
Tartalékalap (Észak)	7 146 718	
Tartalékalap (Nyugat)	5 753 453	
KSH térítés	918 750	
Számítógép pályázati maradvány	1 705 400	
Számítástechnikai maradvány	2 160 000	
GAW	853 253	18 537 574
A Magyarországi Evangélikus Egyház pénzübeni vagyona		452 018 303

Csoszánsszky Károlyné
főkönyvelő

Szemerei Zoltán
gazdasági igazgató

Felülvizsgálatam a Magyarországi Evangélikus Egyház 2002. évi zárszámadását. Annak összeállítását és az analitikus nyilvántartásokkal való egyezőségét megfelelőnek találtam. Megállapítom, hogy az Országos Egyház 2002. december 31-i fordulónappal készített vagyonmérlege a

Magyarországi Evangélikus Egyház vagyonát a valóságnak megfelelően mutatja ki, a számviteli előírásoknak megfelelő és elfogadásra javaslom.

Dr. Csonka Géza
belső ellenőr

AZ ORSZÁGOS PRESBITÉRIUM HATÁROZATAINAK MELLÉKLETE: 3. EVANGÉLIKUS NYUGDÍJOSZTÁLY 2002. ÉVI ZÁRSZÁMADÁSA

	2002. zárszámadás Ft	2002. előirányzat Ft
BEVÉTELEK:		
Járulékbevételek	50 518 097	45 000 000
Országos Egyházi támogatás	25 000 000	25 000 000
Nyugdíjas offertórium	985 025	1 300 000
Kamat	2 750 630	2 700 000
	<u>79 253 752</u>	<u>74 000 000</u>

KIADÁSOK:

Illetmények	393 900	1 000 000
Nyugellátások	60 396 814	61 000 000
Posta, telefon, OTP díjak	712 175	300 000
Tartalék képzésre	-	11 700 000
	<u>61 502 889</u>	<u>74 000 000</u>

AZ ORSZÁGOS PRESBITÉRIUM HATÁROZATAINAK MELLÉKLETE:

4. EVANGÉLIKUS NYUGDÍJOSZTÁLY - MÉRLEGSZÁMLA, 2002. DECEMBER 31.

VAGYON:

Pénzeszközök	112 565
Készpénz	3 957 357
Csekk	72 970 206
Betét	4 124 108
Járadék hátralékok	<u>81 164 236</u>

TEHER:

Nyugdíjostályi tőke

<u>81 164 236</u>
<u>81 164 236</u>

Csoszánszky Károlyné
főkönyvelőSzemerei Zoltán
gazdasági igazgató

Felülvizsgálatam az Evangélikus Nyugdíjostály 2002. évi zárszmadását. Annak összeállítását és az analitikus nyilvántartásokkal való egyezőségét megfelelőnek talál-
tam. Megállapítom, hogy a Nyugdíjostály 2002. december
31-i fordulónappal készített vagyonmérlege az Evangélikus

Nyugdíjostály 2002. december 31-i 81.164.236 Ft összegű
vagyonát a valóságnak megfelelően mutatja ki, a szám-
viteli előírásoknak megfelelő és elfogadásra javaslom.

Dr. Csonka Géza
belső ellenőr

Az Evangélikus Nyugdíjostály
pénzeszközei 2002. január 1-jén:

59 289 265,00

2002. évi bevételek

79 253 752,00
<u>138 543 017,00</u>

2002. évi kiadások

- 61 502 889,00

Az Evangélikus Nyugdíjostály
pénzeszközei 2002. december 31-én:

<u>77 040 128,00</u>

Megosztás:

Készpénz	112 565,00
OTP csekk	3 957 357,00
Betét	72 970 206,00
	<u>77 040 128,00</u>

Csoszánszky Károlyné
főkönyvelőSzemerei Zoltán
gazdasági igazgató

ORSZÁGOS BÍRÓSÁG

2/2003./MEEOB-19/2/2002/MEOOB

8/10/2003/MEEOB

A Déli Evangélikus Egyházkerület, mint másodfokú bíróság által a Déli Egyházkerület Elnöksége elsőrendű, és a Nyugat-Békési Egyházmegye Elnöksége másodrendű panaszosnak Deme Zoltán Szarvas-Újtemplomi Egyházközség lelkésze panaszlott ellen fegyelmi vétség tárgyában meghozott DKB-1/2002/4. sz. jogerős ítélettel szemben – felülvizsgálati eljárásban – az Országos Bíróság 20/2/MEEOB/2002. (XII.16.) Elnöki határozattal kijelölt tanácsa meghozta az alábbi

ítéletet.

A bíróság a Déli Evangélikus Egyházkerület Egyházkerületi Bírósága mint másodfokú bíróság DKB-1/2002/4. sz. ítéletét helybenhagyja.

Az ítélet ellen további jogorvoslatnak helye nincs.

A bíróság a felülvizsgálati eljárásában költséget nem állapított meg.

Budapest, 2003. február 21.

Dr. Horváth József sk.
a tanács elnöke

Dr. Sutyinszky Ilona sk.
bíró

Johann Gyula sk.
bíró

Dr. Varga Gyöngyi sk.
bíró

Dr. Cserháti Sándor sk.
bíró

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Bíróságának 8/4/2003. (04.08.) Eln. hat. MEOOB sz. határozata alapján kijelölt fellebbezési eljáró tanácsa a Déli Evangélikus Egyházkerület DKB-1/2003/6. sz. határozata ellen D. Dr. Harmati Béla püspök és Dr. Nagy Zoltán egyházkerületi másodfelfüggelő által benyújtott fellebbezés elbírálása tárgyában meghozta a következő

ítéletet.

Lackner Pál, mint elsőrendű panaszos, valamint a Magyarországi Evangélikus Egyház elnökségének tagjai – Dr. Frenkl Róbert, D. Szebik Imre, Ittész János, Benczúr László és Dr. Weltler János – másod-hatodrendű panaszosok, valamint Zászkaliczky Pál hetedrendű panaszos a Magyarországi Evangélikus Egyház Déli Egyházkerületének képviseletében fellebbezést benyújtó D. Dr. Harmati Béla, valamint Dr. Nagy Zoltán a Déli Evangélikus Egyházkerület közgyűlésének 2003. január 31. napján a püspökválasztási eljárással kapcsolatosan beadott fellebbezés tárgyában a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Bírósága a Déli Evangélikus Egyházkerület egyházkerületi bíróságának DKB-1/2003/6. sz. határozatának rendelkező részét helybenhagyja, a határozat elnevezést megváltoztatja ítéletre, valamint az ítélet rendelkező részét részben megváltoztatja, kiegészíti.

Eljárás során költségek igényt a felek nem jelentettek be.

Az ítélet jogerős, ellene fellebbezésnek helye nincs.

Budapest, 2003. április 14.

Dr. Nagyné dr. Stieber Tünde sk.
a tanács elnöke

Dr. Nagy Zoltán sk.
országos bíró

Bozorádi Zoltánné sk.
országos bíró

Dr. Horváth Attila sk.
országos bíró

Dr. Mekis Viktória sk.
országos bíró

ORSZÁGOS JOGI BIZOTTSÁG

1/2003. (II. 18.) ORSZÁGOS JOGI BIZOTTSÁGI AJÁNLÁS

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ INTÉZMÉNYEIBEN ALKALMAZOTT LEKÉSZEK MUNKAJOGI BESOROLÁSÁRÓL

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos jogi bizottsága az országos egyház bizottságainak működéséről szóló 5/2001. (XI. 24) szabályrendelet 3.§ (3) bekezdése f) pontja alapján – utalva a 12.§ (3) bekezdésére – a következő ajánlást adja:

„A Magyarországi Evangélikus Egyház egyházi fenntartású intézményeiben a főállásban foglalkoztatott lelkészek illetménybesorolása tekintetében, a segédlelkészi szolgálat után letett lelkészvizsga szakvizsgának tekintendő.”

Budapest, 2003. február 18.

Lackner Pál
az országos jogi bizottság elnöke

2/2003. (II. 18) ORSZÁGOS JOGI BIZOTTSÁGI AJÁNLÁS

A SZAVAZÁSRÓL ÉS VÁLASZTÁSRÓL SZÓLÓ 1997. ÉVI VII. TÖRVÉNY 1/A.§ (5) BEKEZDÉSÉ- NEK ÉRTELMEZÉSÉRE VONATKOZÓAN

A Magyarországi Evangélikus Egyház országos jogi bizottsága az országos egyház bizottságainak működéséről

szóló 5/2001. (XI. 24) szabályrendelet 3.§ (3) bekezdése f) pontja alapján, utalva a 12.§ (3) bekezdésére a szavazásról és választásról szóló 1997. évi VII. törvény 1/A.§-ának (5) bekezdése – „Az egyházmegyei és egyházkerületi elnökség tagjai, valamint az országos felügyelő választásánál minden, a hivatalos országos névtárban szereplő, az érintett egyházi önkormányzat területén működő, önálló egyházközségnek az általa és intézményeiben fenntartott lelkészi állások számával megegyező, de egyházmegyei szinten történő választáskor legfeljebb három szavazata van.” – értelmezésére vonatkozóan a következő ajánlást adja:

„A jelölő és szavazatszámoló bizottság megállapítja a szavazásra jogosult egyházközségek névsorát, valamint azt is, hogy mely egyházközség hány szavazatra jogosult. Ennek megállapítása során:

1) Amennyiben a lelkészi állást továbbszolgáló nyugdíjas lelkész, helyettes lelkész vagy önálló segédlelkész látja el, az állás betöltöttnek tekintendő.

2) Az egyházközségek által fenntartott intézmények esetén kizárólag a főállásban, gyülekezeti lelkészi megbíztatás nélkül, önállóan betöltött lelkészi állások vehetők figyelembe.”

Budapest, 2003. február 18.

Lackner Pál
az országos jogi bizottság elnöke

EGYHÁZKERÜLETEK

DÉLI EGYHÁZKERÜLET

Püspöki jelentés
az egyházkerületi presbiteri ülésen és közgyűlésen
(2003. április 25.)

Tisztelt Egyházkerületi Presbitérium és Közgyűlés! Tisztelt Vendégeink! Kedves Testvérek!

„Boldog a nép, amelynek története unalmas olvasmány.” Charles Louis de Montesquieu (1688–1755) írta

ezt, akinek a nevét zsinati vitáinkból ismerjük, hiszen az ő nevéhez fűződik az az államjogi berendezkedés, ahol az ún. „hatalmi ágak”, a törvényhozás, végrehajtás és a bíráskodás elválasztandók egymástól. Ennek a kijelentésnek igazat adva, elmondhatjuk, boldog az az egyház, amelynek története unalmas olvasmány, és ma, amikor több mint tizenöt év püspöki tevékenységéről kívánok beszámolni, megállapíthatjuk, hogy Egyházkerületünkben, Magyarországi Evangélikus Egyházunkban ez a fajta boldogság hiányzik. Bizony nem unalmas olvasmány az elmúlt tizenöt év

egyháztörténete! 1987. október 24-én D. dr. Nagy Gyula püspök-elnök, Dr. Johannes Hanselmann bajor püspök és Sólyom Károly püspökhelyettes iktatott be tisztembe a velem párhuzamosan megválasztott egyházkerületi felügyelővel, dr. Frenkl Róbert professzorral együtt. Ez még az ún. „régikorszak”, a szocializmus, az Állami Egyházi Hivatal, az állam és az egyházak viszonyát szabályozó egyezmények korszaka volt, annak ellenére, hogy már látszottak a rendszerváltoztatás előjelei. Ki merete volna azonban gondolni akkor, hogy néhány év múlva kölcsönösen felmondjuk az állam-egyházi egyezményt, hogy visszakapjuk intézményeinket, iskoláinkat, kártérítést és állami támogatást kapunk, hogy kimennek az oroszok, és lehetne még folytatnom. Ma pedig már arról vitatkozunk az akkor még elmarasztalt NATO tagjaként, milyen feltételek, előnyök és hátrányok érnek majd minket az Európai Unióban hamarosan. Úgy érezhetjük, gyorsabb sebességre kapcsolt velünk a történelem, alig van időnk arra, hogy körbenézzünk, hol is vagyunk, a hátratekintésről és a megtett út elemzéséről nem is szólva.

Engedjék meg, hogy mai jelentésemben megpróbáljam a szinte lehetetlent, körképet adni, emlékeztetni, saját magunk kedvéért és azok számára, akik utánunk jönnek.

Mindezt pedig „coram Deo”, azaz Isten színe előtt kívánom tenni, aki elindított 1959. július 19-én a Budapest-Deák téri templomban történt ordinációmmal a szolgálatra, éppen háromszáz évvel azután, hogy egyik őszömet Horeczky Istvánt Musay Gergely szuperintendens Récsesterén ordinálta. Választott püspöki ígém, jelmondatom a 119. zsoltár 105. verse: „Istenem, lábam előtt mécses a te igéd, ösvényem világossága”. Legyen most is, a számadás órájában, amikor eredmények, munka, sikerek, de mulasztások, elrontott helyzetek és bűnök is elénk kerülnek, Isten szava és testet öltött Igéje, Jézus Krisztus a mi útmutatónk!

1. Munkaprogram az induláskor

1.1. Püspöki beköszöntő beszédemben négy területre irányítottam a figyelmet: múltunk elkötelezése, jövőbeli prioritások, teológia és ökumené és végül: egyházunk és népünk. Hadd emlékeztessenek most ezekből a területekből különösképpen is csak egyre, annál is inkább, mert akadtak olyan egyháztörténeti vizsgálódásnak álcázott támadások, hogy beiktatásom alkalmával nem került sor semmiféle említésre érdemes program meghirdetésére. (Ifj. Fabiny Tibor, Bischöfe in Ungarn: Bekenner und Angepasste, G2W, Zürich, 2001/6. 14–21.)

1.2. A jövőbeli prioritások, tennivalók közül a következőkre irányítottam rá a figyelmet:

a) A spirituális, hitbeli megújulás szolgálata, mint egyházunk számára legfontosabb tényező. Itt az érzelmi gazdagság, evangélizációs megközelítés mellett hangsúlyoz-

tam a hitbeli és erkölcsi ismeretek, a tanítástanuláshoz szükséges fontosságát. Ma is úgy vallom, hogy a „fides qua et fides quae”, tehát lefordítva a szív és a fej hite összetartozik. Ezért lehet és kell a hitet tanítani, de ugyanakkor meg kell élni, szeretettel és reménységgel.

b) Az egyházi egység, a bizalmi légkör megőrzése, munkálása, ahogyan azt a régiek a „consensus magnus” kifejezésével jelölték. Ez együttműködést, a ma divatos szóval „team work”-öt jelent, a kölcsönös megbecsülés, a mások és a kisebbség véleményének megbecsülésével. Egyszemélyi vezetés helyett az elmúlt tizenöt évben közösségi, munkatársi, kollektív kormányzásra törekedtem. Annak is mindig kifejezést adtam, hogy ez a kollektivitás azt jelenti természetesen, hogy mindenki, bárki hozzászólhat az egyházban ahhoz, ami történik, de bele szólni a döntésekbe csak annak lehet, akinek ehhez jogosítványa van, tehát aki megválasztott és számadásra kötelezett felelős tag az egyházi testületekben.

c) Belső egyházi felmérés lelki és anyagi téren, mert igen szükségesnek látszott, vegyük számba, mennyien vagyunk, milyen gyülekezeti, egyházmegyei, egyházkerületi és országos terveink vannak és ehhez milyen megvalósítási lehetőségekkel rendelkezünk lelki, intézményes és anyagi területen.

d) Szervezeti reformokról is szóltam, hiszen tudtam, egyházunk struktúrája egyrészt hordozta a régi, két világháború előtti vonásokat, másrészt pedig erőszakkal igazítottak rajta a szocialista kívánalmaknak megfelelően (pl. két egyházkerület kialakítása a négyből). Amikor sokan követelték a zsinati azonnali összehívását és a struktúrák átszabását, az volt a meggyőződésem, hogy a struktúrák mindig másodlagosak. Először a spirituális megújulást kell munkálnunk, ez lehetséges a régi struktúrákban is, majd a megújulás magával hozza a struktúrák, a szervezeti megújítás lehetőségét és a szervezeti reformokat.

1.3. Tizenöt éves püspöki szolgálatom végén Isten iránti hálával kell arra rámutatnom, hogy „kérésünkön felül meghallgatott az Úr”! Nem mindegyik területen számolhatok be egyformán sikerekről, de nézzünk csak körül és lássuk, hogy gyülekezeti, területi és országos evangélizációink, csendesnapjaink, ifjúsági és felnőtt találkozóink, missziós alkalmaink tanúskodnak. Gondoljunk csak a paksi, a csömöri, az orosházi Országos Evangelikus Találkozó rendezvényeire, ráadásul mindhárom a Déli Egyházkerületben volt. Kiemelve még egyet a legutóbbiak közül, a 2003. március 7–9. között Bonyhádon tartott egyházkerületi evangélizációs konferencia gyülekezeteink vezetői számára felejtethetetlen marad. Itt is hadd köszönjem meg a rendezőknek, Andorka Árpád egyházmegyei felügyelőnek, Ónodi Szabolcs gimnáziumi igazgatónak és Krähling Dániel esperesnek a nagyszerű szervezést.

1.4. Nehezebb a helyzetem, ha az egyházi „consensus magnus” kérdését vesszük elő. Bizony az elmúlt tizenöt

év tele volt belső egyházi küzdelmekkel. Valaki egyszer úgy fogalmazott, hogy évtizedekig „rácsok mögött” voltak az egyházak nálunk. A rácsokban viszont legalább meg lehetett kapaszkodni. Amikor eljött a rendszerváltoztatás révén a szabadság, meg kellett állni a saját lábunkon, sőt előre kellett lépni és itt sok volt a botládozás és ingadozás. Többször szólalt meg a belső kritika és sokszor került sor egyházhoz méltatlan eszközök használatára is. A Parlament magasságából szólították fel lelkész-képviselőket az egyházak vezetőit, hogy vonuljanak vissza és adják át a helyüket, mert ők tudják a legjobban, mire lenne szükség, hiszen az Országgyűlésbe választottak.

Még szolgálatom megkezdése előtti kritikái írások voltak Dóka Zoltán: Nyílt levél (1984), Testvéri Szó (1986), majd már hivatali időm alatt Dóka Zoltán: Summa Summarum (1988), Kiáltó Szó (1989), Ordass Lajos Baráti Kör Memoranduma (1994), majd napjainkban az ún. Fogság Levél (2002). Ez utóbbival részletesen foglalkozott 2002. április 12-én a Budapest-Fasori Gimnáziumba összehívott egyházi fórumunk és beszámoltam róla a 2002. április 26-án tartott kerületi püspöki jelentésemben (Evangélikus Közlöny, 2002. június 5. 18–21.).

1.5. Ismétlem röviden, amit korábban már leírtam, hogy egyedül a Testvéri Szó mérlegeli tiszta módszerekkel egyházunk helyzetét, megnevezve a negatív vonások mellett a pozitív eredményeket is. A többi megnyilatkozás szelektív emlékezővel írja le helyzetünket és természetesen, mivel egyoldalú a felmérés, a bajok orvoslására ajánlott módszerek is egyoldalúak vagy nincs másról szó bennük, mint negatívumok felsorolásáról megoldások nélkül.

1.6. A belső egyházi felmérésben a legutóbbi időben segítségünkre sietett a népszámlálási vallási hovatartozási adatok önkéntes megjelölésének lehetősége. Ezt is felhasználta már a millenniumra készült nagyszerű összesítés egyházkerületünk életéről, Sólyom Jenő kerületi felügyelőnk sok-sok fáradozással összeállított könyve. Hadd köszönjem meg ezen a helyen is azt az összefoglalást, amit ezzel gyűlekezeteink, egyházmegyéink, egyházkerületünk, intézményeink életéről kaptunk. Ilyen keresztmetszet eddig egyedül a Déli Egyházkerületben készült! Legyünk büszkék reá!

1.7. Szervezeti reformjaink tervezett megvalósítása összefügg a zsinati törvényalkotás hosszú és sokszor egyáltalán nem szívderítő történetével. A nyolcvanas évek végétől kezdve egyre erősebbé vált a követelés, hívjuk össze a zsinatot és reformáljuk meg egyházunk struktúráját. Vádak érték az egyházi elnökséget, halasztani akarja az összehívást, majd amikor végre elkezdődött a zsinat, az a vád hangozott, túl korán fogtunk hozzá, kellő előkészítés nélkül készítjük elő a struktúra megújítását. 1991. június 8-án kezdődött el a Budapesti Fasori Egyházközség templomában és a Gimnáziumban a jelenkori egyházi struktú-

ránkat meghatározó és kialakító zsinat és ennek munkája máig tart, a megfelelő választási ciklusokra bontva. Melékletben találjuk meg az 1990. február 22-én kiadott elnökségi rendelkezést az „Egyházmegyei Zsinati Előkészítési Feladatokról”. Kérem, figyeljék meg ebben, milyen teológiai és alulról építkező módon próbáltuk az egyházi szervezeti reformokat előkészíteni, belevonva minden belső egyházi csoportot és irányzatot.

1.8. Két vitakérdést említek meg a kezdet nehézségeiből, noha több is volt, mindkettő azonban visszatérő motívumként kíséri a törvényalkotó munkát. Az első kérdés az általános belső egyházi bizalom problémája volt. Egyházi ifjúsági szervezetünk, a MEVISZ és néhány, az akkori egyházi elnökséggel, vezetőséggel szemben álló ellenzéki egyháztag, lelkészek és nem lelkészek azt követelték, legyen „kétlépcsős” a zsinat elindulása, azaz a megválasztottak mind mondjanak le és egy újabb bizalmi szavazás után üljön össze véglegesen a törvényhozás.

Ebbe a vitába belejátszott az a szándék, hogy az ún. „rég vezetők”, országos, kerületi, egyházmegyei elnökségeket „kiszorítsák”, mint megbízhatatlanokat. Helyettük az idősebb, de „megbízhatóbb” egyháztagok és a fiatalabbak kerültek volna a zsinatba. Sor került az 1966-os törvénykönyv „deregulálására”, törölve benne többek között az állam-egyház viszonyára vonatkozó Ünneplés Nyilatkozatot.

A másik kérdés az volt, milyen normákhoz, alapvető példákhoz igazodva kezdődjék és folytatódjék a struktúra megváltoztatása. Voltak, akik azt hangoztatták, hogy csak az a jó az egyházi struktúrákban, amit az 1936-os törvények hoztak, benne a régi kor minden nehézségét és hibáját felvonultató, nehézkes zsinati ügyrendi szabályozás és a négykerületi struktúra, négy püspökkel. Mások viszont a rendszerváltoztatás példája szerint egyházunkban is teljesen új belső rendet akartak, a két kerület helyett csak egy püspököt és főesperességeket, szuperintendenciákat, területi-regionális gyülekezeti sűrűség szerint. Az 1758-ban bevezetett, Zay Péter báró személyében először „generalis inspector”-ként jelentkező országos felügyelői tisztet is javasolták megszüntetni, mint „feudális csökevényt”.

1.9. A zsinati törvényalkotás legátfogóbb hatású új rendelkezése azonban az volt, hogy bevezette az 1997. I. törvény 11.§. szerint a Montesquieu-i elvet, azaz az ún. „hatalmi ágak”, a törvényhozás, az egyházkormányzás-adminisztráció és az egyházi bíraskodás elválasztását. Az nem igen tűnt fel a felvilágosodás híres mesterének művében, „A törvények szelleméről”, 1721. XI. könyv, VI. fejezet, hogy a tudós az államról és nem az egyházról írt. Az állami jogi berendezkedésről is úgy, hogy a három ág megkülönböztetését hangsúlyozza az együttműködés mellett és nem a teljes elválasztást. Vajon melyik állam életében lenne szerencsés, ha a mindenkori kormány és a

mindenkori törvényhozó parlament totálisan elkülönülne egymástól? Hiszen a kormányok a maguk munkájával kapcsolatban adják törvényalkotási betérjesztéseiket a parlamentnek. Az viszont természetes, hogy a bíróságok függetleneknek kell lenniük a politikai hatalomtól és csak a törvényekre figyeljenek.

1.10. A reformáció alapvető négyes alapelve – Solus Christus, sola Scriptura, sola gratia, sola fides – mellett a zsinat a „sola structura” alapelve tette a hangsúlyt. Az egyház nem állam, miért kell nekünk magyar evangélikusoknak átvenni azt, amit más evangélikus egyházak sem gyakorolnak? A Bajorországi Evangélikus Egyházban például a zsinat törvényalkotó, de adminisztratív testület is. Náluk és más evangélikus egyházakban a mi országos presbitériumunk és országos közgyűlésünk egy struktúrát alkot a zsinattal.

1.11. A törvényalkotási folyamatban 1997-re jelent meg új törvénykönyvünk, azóta ennek javítása folyik. Az új háromkerületi adminisztratív struktúra 2001-től került bevezetésre. Ma még számos kérdésben találunk törvényadta bizonytalanságot, joghézagokat, ellentétes vagy elégtelen, pongyola fogalmazások teremtenek olyan helyzeteket egyházunkban, amikor tulajdonképpen nem is lehet törvénykövető magatartást alkalmaznunk, például egyházkerületünk esetében a püspöki és felügyelői jelölési és választási eljárásnál. Erre a történetre később részletesen kitérek. Sajnálattal kell megállapítanom, hogy többéves szorgalmas és sokban hasznos és értelmes törvényalkotó munka mellett, sok volt a zsinat munkájában a dilettantizmus, a szakszerűtlenség. Ma nincs is kezünkben összeszerkesztett, az indokolt és indokolatlan változtatások miatt használható, egységes törvénykönyvünk!

2. Egyházunk belső spirituális élete, 1987–2003

A teljesség igénye nélkül kíséreltem meg másfél évtized eredményeit és gondjait összefoglalni. Az elmondotakon túl hadd utaljak az egyházkerületi presbiteri- és közgyűléseken évente betérjesztett elnökségi jelentésekre a részletek tekintetében. Ezek a jelentések megtalálhatók a sajtóban és a Közlönyben.

2.1. Bevezető kérdésként a spirituális élet mérésének, feltérképezésének eszközeit kell végig gondolnunk. Vajon milyen statisztikai adatok tudnak valós képet adni a belső gyülekezeti és területi egyházi lelki életéről? Sokszor túl hamar gondolunk az istentiszteletek, igei alkalmak, evangélizációk, rendezvények számára és a ráfordított idő és pénz mennyiségére és a részvételi számadatakra. Tizenöt év távlatában inkább arra szeretném ráirányítani a figyelmet, milyen változási irányok, tendenciák jelentkeztek és most hol állunk, és milyen irányban vár-

hatók változások a jövőben. A statisztikai adatok tekintetében azt is figyelembe kell vennünk, hogy 1987-ben a Déli Egyházkerület sokkal nagyobb volt a mainál, egyházunk felét jelentette, az új háromkerületi struktúrában viszont ma kb. egyharmadot képviselnünk csupán.

2.2. Az elmúlt időszak egyházi spirituális életére nagy hatással volt az a történelmi átalakulás, amit hazánkban a rendszerváltoztatási kísérlet jelentett: a szocializmus világából, az állami felügyelet alatt tartott egyházi életből soha nem remélt szabadságba kerültünk, annak minden felelősségével együtt. A gyülekezeti és közös egyházi munka elé senki sem állított korlátokat, szabadon tervezhettünk és a magyarországi történelmi egyházakkal együtt kárpótlást kaphattunk, visszajötték az államosítások során elvett intézményeink, iskoláink, ingatlanaink. Az a sokakban élő várakozás, hogy a történelmi sorsforduló azt jelenti majd, hogy az egyházak iránti érdeklődés növekszik, csak részben teljesült. A népmozgalmi adatok szerint a 90-es évek elején emelkedett a keresztelesek száma, benne különösen a felnőttek keresztelese. Egyházi iskoláink, óvodáink, intézményeink működésével az ottani munkával érintett családok, rokonság „gyülekezet-közelbe” került.

2.3. Több tényező együttes hatását kell megállapítanunk abban a folyamatban, miért csökkent az elmúlt másfél évtizedben egyházunk népessége. Első helyen a születések számának csökkenését említem. Ezzel párhuzamosan jelentkezett gyülekezeteink tagsága átlagéletkorának növekedése, valamint az egykor kitelepített egyházközségekben, a német és szlovák gyökerűeknél a helyben maradt idősebb korosztályok kihalása. Nagyarányú urbanizáció is folyik, a kicsiny lélekszámú falvak egyre gyorsuló mértékben néptelenednek el. Szomorú volt azt a polgármestert hallgatni, aki legalább a papot szerette volna helyben tartani, ha már az iskola, a régi termelőszövetkezet maradványa és a posta is a közeli nagyobb településre költözött. Ebből a szempontból nagyon szerencsés intézkedés volt a kistelepülések lelkészeinek a központi állami fizetés-kiegészítése, hasonlóan a pedagógusokhoz.

2.4. Egyházkerületünk 64 anyaegyházközségében a legutóbbi 2001-ben történt népszámlálási adatok szerint összesen 115481 evangélikus él. Ugyanezekben a gyülekezetekben 1900-ban 227395, 1930-ban 269935 és 1949-ben 233613 volt híveink száma. A kerülethez tartozó lelkészek száma 110, benne a teológiai tanárok és központi beosztású munkatársak is. Nyugdíjas lelkészeink száma 32 és 5 gyülekezeti munkatársat tartunk számon, akik közül többen kisegítő szolgálatokat végeznek. Egyházunk és benne kerületünk még mindig lelkészhiánnyal küzd, mert nem csupán arra kell gondolnunk, hogy a 64 anyaegyházközségben legyen szolgálatvégző, hanem hiányoznak a speciális munkaágak (kórházlelkész, börtönlelkész, táborigazgató), az esperesi hivatalok segédlelké-

szei, az iskolák-intézmények ellátására alkalmas, főleg fiatalabb szolgatársak. Püspöki hivatalunkban nincs püspöki titkár és kerületi lelkész. Teológiánk büszkén viseli az ajándékba kapott Evangelikus Hittudományi Egyetem nevet, de alig-alig tudjuk biztosítani az akkreditációban megkövetelt végzettségű professzori kárt. Az a reményünk, hogy egy-két évtized múlva lesz már elegendő „hadra fogható”, megfelelő munkatársi gárdánk. Ma még ugyanis legtöbbször nem a gyülekezetek választanak lelkészt, hanem a lelkész választ gyülekezetet.

2.5. 1546-ban ült össze Eperjesen az a területi zsinat, ahol Radácsi Mihály lelkészt Bártfáról előljárónak, esperesnek választották. Ez az esemény tekinthető a régi Bányai Egyházkerület, egyházkerületünk jogelődje szervezeti kezdetének. 2000-ben büszkén emlékeztünk az ezeréves magyar keresztyénség és a kereken kétezer éves világkeresztyénség történetére, benne egyházunk történetét a kezdetekig visszavezetve. Különösen is abban mutatkozik meg spirituális és ökumenikus egységünk, hogy minden korban és minden gyülekezetben az egyház a Jézus Krisztusról szóló evangéliumra kell, hogy épüljön és a struktúrák, szervezeti kérdések másodlagosak, a spirituális élet segítésére, a szolgálati keretek megteremtésére szolgálnak. Ugyanakkor fontos, hogy jó rendben történjék minden az egyházban, akár az istentiszteleti élet rendjéről vagy az egyházi adminisztráció és anyagi számadások területéről is legyen szó. A mai jelentés mellékleteként csatoljuk a 2002. évről szóló jelentéseket, és felhívtam már a figyelmet arra is, hogy Sólyom felügyelő úr által szerkesztett kötetünkben olvashatók a 2000–2001-es évek statisztikai és pénzügyi adatai. Ezekre most nem kívánok külön kitérni, mert szeretnék néhány másfél évtizedet átfogó adatot ismertetni.

2.6. Püspöki szolgálatom alatt 103 lelkészt avattam, ebből kettőt a szomszéd Horvátországi Evangelikus Egyház kérésére. Isten áldása legyen egyházunkban szolgálatukon! Közülük heten eltávoztak az egyházi munkamezőről, különböző személyes problémák miatt. Hadd emlékezzem meg azonban külön egyről, Andorka Eszterről, aki 1996-ban történt ordinációja óta hűséggel és odaadással szolgált és teológiai doktorátusra készült, külföldi sikeres ösztöndíjas tanulmányok után. Ismeretes, hogy gyilkosság áldozatává vált a közelmúltban. Szeretettel őrizzük emlékét és hálát adunk Istennek minden áldásért, amivel rajta keresztül megajándékozott minket.

2.7. Jelentésemhez csatoltam azt az összefoglalást, amelyik a számok tükrében mutatja be, hol épültek új templomok, parókiák, orgonák, hol indult új óvoda, iskola, szeretetotthon. Az egyházkerületi struktúra változása miatt ebben az összefoglalásban a korábbi egyházmegyék, tehát a Pest Megyei Egyházmegyék és a Somogy-Zalai Egyházmegye adatai is szerepelnek.

Külön kiemelem az iskolák fontosságát! A rendszer-változtatás sodrában az első gimnázium, amit visszakaptunk, az 1989. szeptemberében egyházi iskolaként újra indult Budapesti Fasori Gimnázium volt. Jelenlegi kerületünkben még Budapest-Deák tér, Bonyhád, Békéscsaba és Orosháza intézményeire vagyunk büszkék. Az elmúlt héten megkezdtük a tárgyalásokat Szarvason az önkormányzattal a 200 éves Szarvasi Evangelikus Gimnázium egyházi újraindítása tárgyában. A mostani önkormányzati Vajda Péter Gimnázium legkorábban 2004 szeptemberétől indulhatna egyházi iskolaként. Nagy előny, hogy Szarvason a Benka Gyula Evangelikus Általános Iskola és Óvoda intézményében nagyszerűen vezetett és igen szép eredményeket elért intézmény lehet a példa arra, mit jelent az egyházi iskola.

2.8. Engedjék meg, hogy kicsit elidőzzek még a gimnáziumok és iskolák kérdésénél. 1948-ban az iskolák államosításakor azért került egyházkerületünk püspöke, Ordass Lajos börtönbe, mert nem akarta odaadni intézményeinket. Amikor gimnáziumok, óvodák, iskolák, szeretetintézmények indultak újra, akkor mártír-püspökünk szándékait, akaratát vittük és visszük tovább. Azt is hozzá kell tenni, hogy nem „tálcán szervírozva” kaptuk vissza intézményeinket. Kemény harcok vannak egy-egy iskola visszavétele mögött! Békéscsabán például a tárgyalásra érkezve nagy tüntető tömeg fogadott a városháza előtt, transzparensekkel és táblákkal: „Le a püspökkel és a polgármesterrel!”

Mégsem a külső ellenállás és támadások okozták a legtöbb fájdalmat. Furcsa volt tapasztalni, hogy éppen az Ordass Lajos Baráti Kör egyik előadásán vádoltak meg azzal, a püspökök azért igyekeznek lázas gyorsasággal visszavenni iskoláinkat, hogy saját dicsőségüket öregbítsék (Budapest-Kelenföld, 1996. nov. 16.). Erre éppen az előző békéscsabai vagy a Budapest-Deák téri iskola visszavételével kapcsolatban, ahol minden lehető magyar hivatalnál följelentettek, kezdve a köztársasági elnöktől, azt válaszoltam, hogy a püspöki dicsőség „felpolírozása” területén kényelmesebb és kellemesebb dolgokat is el tudok képzelni, mint az iskolák visszavétele.

2.9. Óriási missziói lehetőségnek tartom egyházunk egésze számára, hogy 14 óvodánkban, 7 általános iskolánkban, 12 középiskolánkban és 6 kollégiumunkban összesen 9500 tanuló és 805 pedagógus kerülhet közelebb Jézushoz egyházunk munkája révén. Országos ifjúsági munkánk számára is ezek az intézmények jelenthetik a fő munkaterületet. Sajnos, a közelmúltban, április 6-án a Budapesti Arénában rendezett ökumenikus ifjúsági nagygyűlésen arányosan feltűnően kevesen voltak az evangelikus résztvevők a katolikusok és reformátusok mellett. Meg kell vizsgálnunk, a területi és országos ifjúsági irodák megszervezésének feladatai mellett vajon nem maradt-e el az ifjúsági alapszervezetek, gyülekezeti, iskolai önálló csoportok szervezése?

Tekintsünk csak végig a spirituális életünkre jellemző egyéb számadatokon is, például összehasonlítva a könyvünkben közölt 2000–2001-es adatokat és most a kezünkbe kerülő mellékletben a 2002-es adatokat. Az istentiszteletek száma kerületünkben 12–13 ezer körül mozog, az úrvacsoraosztások száma pedig 3000–3200 körül. Úrvacsorai létszám 67–70 ezer. Hittanások száma 6700–6200, a konfirmandusok száma pedig 745, illetve 694 volt. Keresztelések: 1241, illetve 1314. Temetések: 2016 és 1955. Itt meg kell jegyeznünk, hogy városokban és bizonyos körzetekben, például Békés megyében sok az ún. társadalmi temetések száma. Feltűnően kevés és csökkenő tendenciát mutat az esketések száma: 440 és 384.

2.10. A spirituális élet megújulásához tartoznak azok a gyülekezeti, egyházmegyei, kerületi és országos evangélicizációk, rétegtalálkozók, csendesnapok, rendezvények, amikre az elmúlt nehéz évtizedekben nem is gondolhattunk. Sok gyülekezetünkben van énekkar és néhány helyen fúvószenekar is alakult. Nagyszerű kezdeményezések ezek, hiszen az egyházi művészet léleképítést és közösségépítést jelent. Külön szeretném kiemelni a Budapest-Deák téri Lutheránia-kórust Kamp Salamon vezetésével. Ez az énekkar 2004-ben ünnepi százéves jubileumát és minden esztendőben hatalmas zenei programot adnak, J. S. Bach nagy műveit, a passiókat, a Karácsonyi Oratóriumot, a h-moll misét, stb. A vasárnapi és ünnepi istentiszteleteken az egyházi évnél megfelelő Bach kantátát adják elő. Karnagyunk, országos zeneigazgatónk most tette le Zeneművészeti Egyetemünkön a mestervizsgát kitűnő eredménnyel. Gratulálunk!

Orgonáink felújítása, újak beszerzése is folyik Trajtler Gábor országos zeneigazgató felügyeletével. Tanítványai közül Finta Gergely, a Hittudományi Egyetem tanára szintén most tette le Zeneművészeti Egyetemünkön a mestervizsgát kitűnő eredménnyel. Ő is megérdemli elismerő gratulációnkat!

2.11. Egyházunk belső spirituális életével kapcsolatban végül sajnos meg kell említenem azokat a tényeket, amelyek a gyülekezeti rendet, a szolgálat zavartalanságát veszélyeztetik. A legtöbb esetben az okoz zavart, ha a lelkész és a gyülekezet vagy a gyülekezet egy része között ellentét, feszültség támad. Ilyen sajnos a Szarvas-Újtemplomi Egyházközségnél Deme Zoltán lelkész fegyelmi ügye. Az egyházmegyei bíróság után fellebbezés miatt az egyházkerületi bíróság tárgyalta az ügyet és 2002. július 9-én jogerős ítéletet hozott és a panaszlottat elmozdította viselt tisztségéből (Evangelikus Közlöny, 2002. okt. 30. 14.). Ezután egyházi ügyintézésünk számára szokatlan módon dr. Bodnár Zsolt országos ügyész az Országos Egyházi Bíróságnál a jogerős ítélet felülvizsgálatát kezdeményezte és azt a véleményt képviselte, hogy az egyházi bíróságok által kiszabható fegyelmi büntetések között a

legutolsó előtti legsúlyosabb, azaz „elmozdítás a viselt tisztségéből”, amely után a következő legsúlyosabb fok a „lelkészi jellegtől való megfosztás” (hivatalvesztés) nem jelenti, hogy a panaszlottnak távoznia kell a Szarvas-Újtemplomi Egyházközség lelkészi állásából. Az Országos Bíróság az országos ügyész felülvizsgálati kérelmét 2003. február 21-én kelt jogerős ítéletében elutasította. Az Egyházkerületi Bíróság hivatott a hosszan húzódó fegyelmi ügyben kibocsátani a jogerős ítélet végrehajtására vonatkozó felhívást. Az a reményünk, hogy ez a fegyelmi ügy ez után hamarosan lezárul.

Szeretném hangsúlyozni, hogy nem hálás feladat fegyelmi ügyeket indítani. Ezeket az ügyeket nemcsak a panaszlott és a panaszosok, hanem elsősorban a gyülekezetek sínylik meg. Az ítélet végrehajtásában egy lelkész házaspár számára a fegyelmi miatt új szolgálati helyet keresni éppen abban az összefüggésben, hogy a feleséget nem sújtotta az ítélet, sok meggondolást és tárgyalást feltételez és elsősorban a panaszlott törvénykövető magatartása lenne kívánatos. 2002. október 30-án egyházkerületünk elnöksége az ítélet végrehajtása ügyében ajánlotta a panaszlottnak, hogy őt és feleségét az egyházkerületi elnökség megbeszélésre hívja 2002. november 25-én délutánra a püspöki hivatalba. Nem arról volt tehát szó, amit többen terjesztettek egyházunkon belül, hogy „püspöki önkény” és „személyes bosszú” áldozata lenne Deme Zoltán lelkész. Szabályszerű bírósági fegyelmi ügyről volt szó és a panaszlottat nem az elnökség vagy a püspök, hanem a bíróság ítélte el. A megbeszélésre a panaszlott nem jött el.

2.12. Akad még néhány egyházközségünk, ahol a gyülekezet és a lelkész között konfliktusok támadtak. Első fokon az egyházmegye illetékes intézkedni, az esperes és a felügyelő, és ha nem áll helyre a békesség vagy egyházkerületi döntésre van szükség, akkor kerül az ügy a kerületi elnökség elé. Magam elé idézve egy-egy nyugat-békési és tolna-baranyai egyházközség és lelkésze közötti feszültségek ügyében eddig teljesített tárgyalási napokat, azt kell mondanom, bizonyára marad ezekből az ügyintézésekből utódomnak is. Jelenlegi egyházi struktúránknak az az egyik igen súlyos hibája, hogy törvényeink megvonják az egyházi eljáróktól, esperesektől, püspököktől és felügyelőktől a fegyelmezés jogát, ami korábban megvolt. Marad a bírósági út, ez azonban igen hosszú. Ma bármelyik munkáltatói joggal rendelkező főnöknek (például iskoláink igazgatói), nagyobb fegyelmezési lehetőségei vannak, mint az espereseknek és püspököknek.

A fentiekben ismertetett szarvasi ügyben azt a javaslatot teszem ülésünk végén a közgyűlés elé, hogy határozatot hozzon arról és terjessze be az Országos Közgyűlésnek, hogy országos szinten javasoljuk dr. Bodnár Zsolt országos ügyészünk ezen egyházi tisztségéből való visszahívását.

3. Püspök- és felügyelőválasztás egyházkerületünkben

3.1. Legutóbbi évi rendes presbiteri ülésünkön és közgyűlésünkön, 2002. november 8-án azt a tervet terjesztettem be, hogy ez év tavaszán, mostani közgyűlésünkön már bemutatjuk új püspökünket. Az érvényes törvényi előírások szerint kezdtük el időben a püspökválasztási jelölési eljárást, és bár időközben a választási törvényt a zsinat módosította, azt reméltük, 2003. január 31-re összehívott rendkívüli egyházkerületi közgyűlésünkön végrehajtható lesz a jelöltek listájának törvény szerinti véglegesítése. Ez sajnos olyan szavazási eredménnyel zárult, hogy a szükséges 21 szavazatot, mint többséget, 50%+1 szavazatot egyik jelölt sem kapta meg. Új jelölési eljárásról határozott a közgyűlés, amelyikben természetesen a két jelölést elvállaló jelölt, Gáncs Péter és Lupták György lelkészek maradtak a jelöltlistán.

3.2. Közgyűlésünkön az keltett megdöbbenést, hogy dr. Sólyom Jenő felügyelőnk egy előre megfogalmazott, nem a püspökjelölési eljárás miatt, írásban benyújtotta lemondását. Ezt a levelet a következőkben ismertetem:

A Magyarországi Evangélikus Egyház
Déli Egyházkerülete Közgyűlésének

Budapest, 2003. január 24.

Tisztelt Egyházkerületi Közgyűlés! Kedves Testvérek!

Amikor ezt a levelet írom, még előtte vagyunk a püspökjelöltség vállalását vagy nem vállalását tartalmazó borítékok felbontásának. Ezt fontosnak tartom leszögezni, hogy világos legyen: a továbbiakban leírtaknak nincs köze ahhoz, hogy a nyilatkozásra felkértek közül kik vállalják a jelöltséget, s közülük kiket nevez meg a közgyűlés hivatalos jelölteknek. Megzavarni sem kívántam ezt a folyamatot, ezért kértem azt, hogy az előre megírt, zárt borítékban elküldött levél csak most kerüljön ismertetésre a közgyűlés előtt.

Ismeretes, hogy 2000 őszén csak hosszas tépelődés után, a beiktatás későbbre halasztását is kérve vállaltam újra az egyházkerületi felügyelői szolgálatot. Akkor elmondtam, hogy bár fenntartásaim megmaradtak a kialakult egyházvezetési rendről, végül meghajoltam az egyházkerületből jövő kérés előtt, hogy ne lépjek véglegesen vissza.

Az azóta eltelt két évben a feszültségek nem oldódtak, sőt talán összességében az országos elnökségen belül nyilvánvalóvá vált, hogy ez a helyzet tartósan, a ciklus végéig nem tartható fenn. Bár magam mögött érezhettem az egyházkerület széles körű támogatását, az egyház belső békességének megőrzése érdekében úgy döntöttem, hogy egy olyan pillanatban távozzom az országos elnökségből, melyben nem veszélyeztetem a közelgő püspökválasztást.

Mivel törvényeink szerint ez csak úgy lehet, ha nem maradok az egyházkerület felügyelője, ezért most, amikor már túl vagyunk a jelöltállításon, bejelentem, hogy ez év május 24-ei határidővel véglegesen lemondok a déli egyházkerületben betöltött felügyelői tisztségről. A határnap az országos közgyűlés tervezett napja,

melyen reményeim szerint elfogadásra kerül néhány olyan rendelet, melyek kidolgozásában még szeretnék részt venni.

Az egyházkerület számára a felügyelő személyénél sokkal fontosabb, hogy ki lesz a püspök. Ehhez a választáshoz kérek Istentől bölcsességet az egyházkerület gyülekezeteinek.

Erős vár a mi Istenünk!

Sólyom Jenő
egyházkerületi felügyelő

Másolatban kapja Szebik Imre elnök-püspök

3.3. Rendkívüli közgyűlésünk után a közgyűlés döntése ellen többen az illetékes bíróságnál választási panasszal éltek: Lackner Pál, győri lelkész, valamint az Országos Elnökség tagjai közül dr. Frenkl Róbert, D. Szebik Imre, Ittész János, Benczúr László és dr. Weltler János, valamint ifj. Zászkaliczky Pál egyháztag. A közgyűlést vezető felügyelőnk a választási panaszok kézhezvétele után egy újabb levélben megmászva az előzetes levelében megadott 2003. május 24. lemondási határidőt, 2003. február 10-én azonnali hatállyal mondott le tisztségéről. Indokait levele közreadásával ismertetem:

Harmati Béla püspök úrnak

Budapest, 2003. február 10.

Tisztelt Püspök Úr!

Ma kaptam meg másolatban a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Elnöksége öt tagja (dr. Frenkl Róbert országos felügyelő, Szebik Imre elnök-püspök, Ittész János püspök, Benczúr László felügyelő és Weltler János felügyelő) által aláírt, dátum nélküli levelet, melyben a déli egyházkerület bíróságához fordulnak választási panasszal az egyházkerület 2003. január 31-én tartott rendkívüli közgyűlésén lefolytatott, eredménytelennek bizonyult püspökjelölési-eljárással kapcsolatban.

Igaz, hogy a közgyűlés másnapján egy hétre Ausztriába utaztam, de telefonon elérhető voltam. Mivel a közgyűlés után az országos elnökség fent nevezett tagjai közül senki sem keresett meg, hogy nálam, aki a közgyűlést vezettem, érdeklődjön a közgyűlés lefolyásáról, hanem egyenesen a bírósághoz fordult panasszal, ezt oly mértékű bizalmatlanság megnyilvánulásának tekintem, ami miatt – korábbi döntésemet megváltoztatva – a mai nappal megrendültem lemondok országos elnökségi tagságomról és minden ezzel együtt járó egyéb országos egyházi tisztségeről. Ennek törvényes módja pedig az, hogy a mai nappal lemondok a déli egyházkerületben betöltött egyházkerületi felügyelői tisztségről.

Kérem Püspök Úr megértését.

Az egyházkerületre, az ott végzett egyházi szolgálatra Isten áldását kérve testvéri szívvel köszönti

Erős vár a mi Istenünk!

Sólyom Jenő

Másolatban kapja Szebik Imre elnök-püspök

3.4. A Déli Egyházkerület Bírósága 2003. február 27-én kelt határozatával megsemmisítette közgyűlésünk 2003. január 31-én hozott határozatát és a közgyűlést új határozat meghozatalára utasította. Ez ellen a döntés ellen kerületünk elnöksége 2003. március 24-én fellebbezést nyújtott be és ezt az Országos Bíróság 2003. április 14-én tartott ülésének ítélete elutasította, helybenhagyva a korábbi ítéletet, a rendelkező részét az ítéletnek azonban részben megváltoztatta, kiegészítette. Ma tehát ott tartunk, hogy újra véglegesíteni kell a jelöltlistát a püspök-választásnál, amelyen a korábbi két név található. Ugyanakkor a közben elindult felügyelői jelölések eredményét is beterjeszti Jelölőbizottságunk a közgyűlés elé, és ezt is véglegesíteni kell. Meg kell határozni a választási időpontokat, a szavazatbontás és a beiktatás időpontját is.

3.5. Kérdezhetjük, hogyan lehetséges az, hogy egyházunkban a legutóbbi másfél évtized püspök- és felügyelő-választásainál törvényértelmezési problémák adódtak és ehhez hozzájárult még a legutóbbi alkalommal a beiktatás rendjének és liturgiájának problémája. A válasz egyszerű, törvényeink pontatlanok, joghézagosak és legutóbbi zsinati törvényi kozmetikázás csak még nagyobb bizonytalanságot eredményezett.

Kezdődik a kérdés ott, hogy nincs meghatározva, ki jelöl, mit kell tenni abban az esetben, ha valaki csak egyetlen gyülekezeti jelölést kap, azaz a testületi jelölések-nél hány százalék ajánlása kell ahhoz, hogy a jelöltet a teljes testület jelöltjének lehessen tekinteni.

A másik bizonytalansági pont, mit jelent, hogy a közgyűlés véglegesíti a jelöltek listáját. Egy közgyűlés ezzel kapcsolatosan tehát valamiféle álláspontot, döntést hoz, ezt pedig egy testület csak szavazással teheti meg. A közgyűlési szavazásoknál azonban nem csupán „igen” lehet a szavazat, hanem elutasító is lehet. Sajnos, sem a törvény, sem a bíróságok semmiféle magyarázatot és tanácsot nem tudtak adni ebben a véglegesítési kérdésben, ahol mivel személyekről van szó a listákon, tehát titkos szavazást kell elrendelni. Mi történjék, ha a listát a közgyűlés leszavazza?

Az a reménységem, hogy mai közgyűlésünk érzi feladata súlyát, és kérem a Testvéreket, hogy a januári megbeszélés után, amikor szembesültünk azzal a ténnyel, hogy a jelöltek többsége nem fogadta el a jelölést, örüljünk annak, hogy vannak jelöltjeink, akik ezen körülmények dacára is vállalják a megmérettetést.

3.6. Sajnálatos, hogy egyházi sajtónknak nem sikerül mindig tényyszerűen és tárgyilagosan követni az eseményeket. Gondolok itt elsősorban az Evangélikus Élet 2003. február 9-én megjelent „50%+1” című írására. Mivel felügyelőnk válasza nem kapott helyt nagy meglepetésemre az újságban, itt adom közre:

Főszerkesztő Úr!

Nem tudom, „milyen sugallatra” írta az Evangélikus Élet ez év

február 9-ei számában a –tér aláírással megjelent 50% + 1 című cikkét, s tett csúsztató és becsületsértő megjegyzéseket rám. Cikke második bekezdését azzal kezdi, hogy „szelet vetett dr. Súlyom Jenő”, amikor „dolgavégezetlen bocsátotta útjára a rendkívüli közgyűlés tagjait”, vagyis én támasztottam a vihart. Később azt írja: „a közgyűlést követő napon Súlyom Jenő felügyelő külföldre távozott”. Nem tudja főszerkesztő úr, hogy ma Magyarországon ezt a fordulatot azokra használják, akik büntetőjogi felelősségre vonás előtt külföldre menekülnek? Majd olyan kitételek következnek, mint a már említett „milyen sugallatra”, tehát mintha nem a törvényre és saját lelkiismeretemre támaszkodva vezetem volna az ülést, „a közgyűlés tagjainak kész helyzet elé történő állítása”, tehát mintha a közgyűlés tagjainak többsége ott értesült volna arról, hogy ki az a két lelkész, aki vállalta a jelöltséget, „a sebtében hozott »törvény« betűje szerint”, tehát jogsértést elkövetve ott helyben törvényt alkottattam a közgyűléssel, s végül „siette el érvénytelennek minősíteni” a végeredményt.

A cikk kicsengése tehát az, hogy mint levezető elnök szándékosan manipuláltam a közgyűlést, hogy az eredménytelen legyen. Ezt határozottan visszautasítom. Főszerkesztő úr végig jelen volt a közgyűlésen, annak elején kézhez kapta a jelölőbizottság írásos előterjesztését. Ebben pontosan le volt írva, nem sebtében találtam ki, hogy a bizottság javaslata szerint – a javaslat megtételekor még azt sem tudhattuk, hogy nem lesz-e harmadik vagy negyedik jelölt – az kerüljön fel a hivatalos jelöltek végleges listájára, „akit eddigi szolgálatának és habitusának mérlegelése alapján a közgyűlésen szavazók több mint a fele erre alkalmasnak tart”. Az 50% + 1 szavazatot valóban hiába keresné főszerkesztő úr a törvénykönyvben, mert az mindenütt a szavazatok több mint feléről beszél.

A szavazatszámolás eredményének ismertetése után nem minősítettem elszárvazott érvénytelennek az eredményt, hanem azt jelentettem be, hogy eredménytelen volt a szavazás, hiszen – amint a szavazás megkezdése előtt többször elhangzott – a 40 szavazó miatt mindkét jelölt esetén külön-külön 21 igenre lett volna szükség a pozitív eredményhez.

Abban viszont nincs vita köztünk, hogy a „jogszabálygyűjteményben sehol sem találtam nyomát a jelölési eljárás érvénytelenítését »eredményező« szavazatszámálási módszernek”. Ennél súlyosabb a helyzet. A jogszabálygyűjteményben egyáltalán nincs szabályozva az, hogy a közgyűlésnek hogyan kell eljárnia a jelöltek listájának véglegesítésénél. A törvényben mindössze ennyi áll: „Az egyházmegyei és egyházkerületi elnökség tagjai, valamint az országos felügyelő megválasztása előtt a jelöltlistát az illetékes önkormányzat közgyűlése véglegesíti.” A zsinat részletes vitájára beterjesztett változatban ez még kiegészült egy mondatallal: „A jelöltek listájára felkerülnek mindazok, akiket az egyházközsegek vagy az egyházmegye vagy az egyházkerületek legalább 25 százaléka jelölt.” A mi esetünkben ez azt jelentette volna, hogy legalább két egyházmegye támogatására lett volna szükség a biztos jelöltséghez. Azzal, hogy ezt a második mondatot a zsinat végül törölte, s más paragrafusban sem szabályozta az eljárási rendet, lényegében szabad kezét adott erre a közgyűlésnek. Ugyanez vonatkozik értelmezésem szerint a szavazás módjára is, ugyanis az érvényességet és eredményességet szabá-

lyozó paragrafus csak nem személyi kérdésekről szóló szavazást és személyek közötti választást ismer. A jelöltek listájának véglegesítése azonban szigorúan véve egyik kategóriába se tartozik.

A püspökvalasztással kapcsolatban sok egyéb jogi bizonytalanság, joghézag is van. A törvénymódosítás végszavazása előtti estén a zsinat két tisztségviselőjének is kifejtettem aggályaimat, kérve, hogy azokat mondják el a zsinaton. A zsinat ezek egyikét sem fogadta el. A déli egyházkerület 2002. november 8-ai közgyűlésén elhangzott jelentésében részletesen szoltam a módosított törvény hiányairól, ellentmondásairól, kifejezve reményemet, hogy a zsinat még a választás előtt elvégzi a szükséges korrekciókat. A zsinat jogi bizottsága azonban elutasította a kérést, mert szerinte a jelenlegi törvény alapján is lefolytatható a választás. Azt az üzenetet kaptam, hogy vitás kérdésekben az országos jogi bizottságnak van törvényértelmezési joga. Bár aggályaink ismeretek kellett legyenek, a jelentés a közlönyben is megjelent, előzetes törvényértelmezést nem kaptunk. (Helyette az országos jogi bizottság elnöke utólag élt választási panasszal.) Ezért a nem vagy nem egyértelműen szabályozott kérdésekben a közgyűlésre kívántuk bízni a döntést.

Lám, mi lett az eredmény. Még a közgyűlés levezető elnökének jóhiszeműségét és törvénytiszteletét is kétségbe vonják.

Nem tudom, mi vezette főszervező urat, hogy amikor az első lemondólevelet két hét késéssel a másodikkal együtt végül megjelentette, szükségét érezte, hogy egy mondatot fűzzön hozzá: „Szerettük volna, ha dr. Sólyom Jenő részletesen is kifejti lemondásának indokait olvasóinknak, ő azonban az interjútól – többszöri megkeresésünk ellenére – mereven elzárkózott.”. Lapzártá előtt néhány órával egy hosszabb telefonbeszélgetést azzal zártunk le, hogy mivel nem tettem ígéretet arra, hogy interjúban részletezem a lemondás okait, a levelek nem jelennek meg. Meglepetéssel láttam néhány nappal később, hogy sajtóvetikái vétséget elkövetve nem a megállapodásnak megfelelően járt el főszervező úr.

Egyenként véve a fentebb idézett mondatnak minden szava igaz, összességében mégis a helyzet tökéletes félremagyarázására ad lehetőséget. A január 31-ei közgyűlésen azzal a kéréssel adtam oda főszervező úrnak az első lemondólevél egy példányát, hogy kommentár nélkül szóról szóra közölje azt. Akkor egyetlen szó fenntartás sem hangzott el, mégsem jelent meg a levél. Következő személyes találkozásunkkor utólag azt a magyarázatot kaptam, hogy csak egy interjúval együtt jelenhet meg. Akkori és későbbi beszélgetéseinkben elmondtam, hogy az Evangélikus Élet célja csak az egyház építése lehet, nem annak rombolása. Magam is ezt kívántam szolgálni eddig felügyelőként, ezután egyszerű egyháztagként. Azoknak az okoknak, különösen a végső lökést megadó oknak a széles nyilvánosság elé tárása, melyek miatt az országos egyház vezetésében való további részvételemet magam számára nem tartottam elviselhetőnek, nem szolgálnák az egyház építését, s ezért nem akarok beszélni róluk. Mivel főszervező úr pontosan tudta – azt gondoltam, hogy beszélgetéseinkben világossá tettem –, hogy milyen okból nem szándékozom interjút adni, semmivel sem menthető, hogy nem a megállapodásnak megfelelően járt el.

Azonban, mivel az országos felügyelő az országos presbitérium 2002. november 22-én tartott ülésén elmondott, egyes ré-

seiben az Evangélikus Életben is megjelent beszédében maga is utalt az elnökségen belüli véleménykülönbségekre, egy dolgot el kell mondanom. Szerinte a véleménykülönbségek „nem elsősorban hitbeli, kegyességi, hanem – akárcsak általában az egyházban – politikai tényezőkre vezethetők vissza”. Én ezt egészen másként látom. Jóval korábban, 2002. április 20-án a politikai kérdésekben lényegesen eltérő véleményünkre való utalás után a következőket írtam neki: „Ennél sokkal mélyebb ... ellentét van nézeteink, a világról és egyházzal vallott felfogásunk között.”

Végül fel kell tennem azt a költői kérdést is – nem kérve és nem várva választ rá –, vajon miért állt be főszervező úr azoknak a sorába, akik a kilencvenes évek közepe óta ilyen vagy olyan formában lejáratásomra törekcsenek az egyházban. Ha a cél az, hogy ezentúl ne szóljak bele egyházunk ügyeibe, a célt sikerült elérni.

Budapest, 2003. február 22.

Sólyom Jenő

3.7. Remélem, a zsinat tagjai és elnöksége, valamint szakbizottságai is meghallják erős kritikánkat a legutóbb „megjavított” választási törvénnyel kapcsolatban. Mivel ezt éppen tavalyi közgyűlésünk idején módosították, szabad feltételeznünk, hogy a Déli Kerületi püspökvalasztás is ott volt a szemük előtt, amikor változtattak az előző törvényen. Ez a törvény bizony nem sikerült! Szükséges a módosítás!

4. Egyházunk ökumenikus kapcsolatai

Örömmel számolhatok be másfél évtized itthoni és a nagyvilághoz kötődő ökumenikus kapcsolatainkról, mert kétségtelenül erősödött ökumenikus kötődésünk. Itt sem tudok minden eseményt említeni, csak a fejlődés főbb vonalait húzhatom meg. A II. Vatikáni Zsinat után, 1966-tól kezdve éreztük hazánkban is és a nemzetközi ökumenikus szervezeteknél, hogy a római katolikus egyház évszázados elzárkózása a protestáns egyházak irányában a párbeszéd, a helyi, nemzeti és világszintű dialógusok keresésévé változott. Azt is tudomásul kell azonban vennünk, hogy a katolikus egyház túl nagy ahhoz, hogy egy-egy képet mutasson, hiszen akadnak olyan teológusai, vezetői, akik maguk is úgy osztályozzák saját egyházukat, hogy vannak náluk „zsinat előtti” és „zsinat utáni” katolikusok.

4.1. Az ökumenikus mozgalom egységkereső lendülete mögött Jézus Krisztus követésre buzdító hívása és miszsiói küldése áll. Jézus imádságának János apostol írása szerint megőrzött csodás áldása és feladatokat adó kötelezése, „...hogy mindnyájan egyek legyenek” (Jn 17,21). Az egyház, a keresztyénség egysége benne, aki az egyház alapja (1 Kor 3,11 „...más alapot senki sem vethet a meg-lévőn kívül, amely a Jézus Krisztus...”.) már megadatott számunkra, tehát nem a mi feladatunk létrehozni azt! Ezért az egységkeresés nem addíció, nem unionizmus,

hozzájuk illő „világegyház-romantikával” vagy a hitgazságokra indifferens „egységrajongással”. A meglévő konfesszionális egyházakon keresztül, a krisztusi igazság együttes keresésében, a tőle tanult szeretetben és békeségben lehetünk együtt istentiszteletben, imádságban, szeretetszolgálatban, egymás és a környező világ életének segítésében (communio in sacris et operis).

4.2. Visszanézve az elmúlt évtizedekre meg kell vallanunk, hogy minket, magyar egyházakat is megkísértett, de Genfét és Rómát is az ún. „szekuláris ökumenizmus”. Egyrészt kerestük az egyház egységét valami vagy valaki „ellen” és „kísérő-liturgiává” üresedtünk világi-politikai hatalmak szolgálatában (diakóniai teológia, szolgáló-kiszolgáló egyház). Kacérkodtunk a „korszellemmel” (Zeitgeist) és a szociológia ismert fogalma szerint a „civil religion” (társadalmi vallásosság) kimutathatóan ott található azokban a törekvésekben, amikor a „hatalom” magát vallásos eszközökkel igyekszik legitimizálni és kultusszal veszi körül magát.

4.3. Mai egyházi-ökumenikus helyzetünket nem érthetjük meg a múlt összefüggései nélkül. Évszázados vallásháborúk és szembenállás után a protestáns-katolikus viszonyban a II. Vatikáni Zsinat hatása lassan nálunk is érezhetővé vált a hatvanas-hetvenes években. Jelentős esemény volt, hogy 1976-ban dr. Gál Ferenc olyan ökumenikus teológiai tankönyvet szerkesztett a katolikus teológiai képzés számára, amelyben az ortodox egyház teológiáját dr. Berki Feriz, az evangélikust pedig magam foglaltam össze.

4.4. A rendszeres januári imaheti katolikus-protestáns ökumenikus istentiszteletek sorát éppen kerületünkben 1987. január 21-én Bács-Kiskuni Esperességünkben Csengőd evangélikus templomában nyitotta meg dr. Paskai László akkori kalocsai érsek ifj. Hafenschner Károly lelkészünk meghívására. A terhelő múlt feldolgozásának látványos eredménye volt, amikor II. János Pál pápa 1991. augusztus 18-án a debreceni református nagytemplomban ökumenikus istentiszteleten vett részt és a templom mellett imádsággal és áldással helyezte el a kegyelet koszorúját az 1675-ben elhurcolt gályarab protestáns lelkészek emlékművénel.

Az Ökumenikus Tanács tagegyházai és hazai ökumenikus szervezeteink 1993. január 20-án Esztergomban, a bazilikában istentisztelettel egybekötve koszorúzták meg az 1619-ben kivégzett katolikus kassai mártírok emlékhelyét.

A harmadik eseményre 1996. január 6-án került sor a Kőszeg melletti Csepreg mai katolikus templomában, ahol 1621-ben 1223 evangélikust öltek meg az akkori evangélikus templomban. Isten színe előtti ünnepi alkalmak voltak ezek, bűnvallás, megbocsátás és a békeség keresése jegyében. Csepregen a helyi katolikus és illetékes evangélikus lelkész ellenzése után jelent meg nem-

csak Seregély érsek, az illetékes győri megyéspüspök, hanem a pápai nuncius is.

Örülök, hogy 1992–98 között, két ciklusban megválasztva a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa elnökévé, más téren is ökumenikus közeledést munkálhattam. Megkezdttük az egységes ökumenikus liturgikus szövegek előkészítését. Ez a munka nem volt mindig gyors, de a vegyes házassági ökumenikus esketési szertartások rendje végül 2001. december 3-án hatályba lépett. Kecskeméten 1995. augusztus 21–15. között a Gráci Ökumenikus Európai Nagygyűlés előkészülete jegyében széles nemzetközi részvétellel tartottunk konferenciát „A keresztyén hit és az emberi ellenségeskedés” témájáról. Szentendrén 1997. május 7-én missziós tanulmányi ökumenikus napot tartottunk a Szentírásról. Dobogókőn 1997. szeptember 21–25. között 16 ország képviselőivel együtt vitattuk meg a vallásszabadság kérdését az új vallási mozgalmakra és szektákra való tekintettel.

4.5. Mindez azonban nem azt jelenti, hogy a magyarországi ökumenikus együttműködés mindenütt és mindenben példaszerű. Évente megrendezzük az ökumenikus imahetet januárban, de vannak olyan lelkészek mind egyik történelmi egyházban, akik nem hajlandók még ma sem belépni, és istentiszteleten részt vállalni más egyház templomában. Ez a fajta „vallásháború” nem konfesszióspecifikus, hanem inkább személyi indíttatású. Megfigyelhető, hogy vannak baptista gyülekezetek, amelyek korábbi gyakorlatuktól eltérően, talán az amerikai ökumené-ellenes Southern Baptist Union hatására, most elzárkóznak az ökumenétől. Sajnálattal vesszük észre, hogy amikor evangélikus-katolikus viszonylatban hosszas párbeszéd után 1999. október 31-én Augsburgban megtörtént az Isten előtti megigazulás tanítása kérdéseiben az egyháztörténelmi jelentőségű Egyezmény aláírására, ez bizonyos református egyházi körök elhidegülését eredményezte.

Azt sem tudjuk elhallgatni, hogy a Protestáns Tábort Lelkeszi Szolgálatban sok kívánnivalót hagy maga után a református állományú lelkészek ökumenikus elkötelezettsége, tisztelet a kivételnek. Végül azt is szokatlannak találtuk, hogy a legutóbbi Kecskeméten történt református püspökbeiktatás alkalmával ez évben az evangélikus püspök és püspökhelyettes a templomban csak civil viselkedésben jelenhetett meg és nem adtak köszöntési lehetőséget számukra, míg a katolikus képviselők teljes püspöki-érseki ornátusban köszönthették az új püspököt a templomban. Korábban az volt a gyakorlat, hogy például Debrecenben Bölcskei püspök beiktatásán részese lehettem a liturgiának és áldást mondhattam az új püspökre.

4.6. A terhelő múlt és a jelen ökumenikus konfliktusainak feldolgozása csak együtt és azzal a szándékkal történhet, hogy meg kell ismernünk egymás múltját és jelenét. Iskolakönyvekben, hittankönyvekben meg kell szüntetnünk azt a gyakorlatot, hogy a másik félről, egyházzól

a magunk régebbi kliséi és elképzelései szerint adjunk ismertetést. Európa vallási és nemzetiségi történelme tele van háborúkkal, konfliktusokkal, és az egyes egyházak jelentős mértékben hozzájárultak ezen háborúskodások kialakulásához. Ma, tekintettel az előttünk álló európai nagyobb közösségre is, hozzá kell járulnunk a konfliktusok lebontásához. Ezen az úton tettünk lépéseket 2002. december 19-én a Budapest-Deák téri Gimnáziumunkban megrendezett ökumenikus konferencián „A magyar egyházak és uniós csatlakozásunk” kérdéseiről. Ritkán adódik ilyen konferencia, ahol négy katolikus érsek, három püspök és kísérik voltak jelen a protestáns egyházi vezetők mellett.

4.7. Végül engedjék meg, hogy személyes ökumenikus munkámról annyit említsek meg, hogy 1997 óta tagja vagyok a Lutheránus Világszövetség Végrehajtó Bizottságának és Tanácsának. Ez év júliusában a kanadai Winnipegben ül össze a Világszövetség legközelebbi világgyűlése és ezen új vezetőséget választunk majd. A világgyűlésen egyházunk küldöttségével képviselteti magát. Ennek tagjai: D. Szabik Imre elnök-püspök, Bárdossy Tamás zsinati elnök, Kovácsné Tóth Márta lelkész, Balicza Klára egyetemi hallgató, mint ifjúsági delegátus, valamint hivatalból Pángyánszky Ágnes lelkész és magam, mint a Tanács tagjai.

A Lutheránus Világszövetség és a Vatikáni Egységtitkárság nemzetközi dialógus-bizottságának 1995 óta vagyok evangélikus társelnöke, először Walter Kasper püspök, katolikus társelnökkel, majd amikor őt az Egységtitkárság vezető bíborosává nevezte ki a pápa, Alfonz Nossol lengyel érsekkel együtt. Az évente egy-egy alkalommal mindig szeptember elején ülésező, mindkét egyház részéről 10-10 bizottsági taggal és szakértővel dolgozó csoport az egyház apostoliságának témájával foglalkozik. Várható, hogy 2004-ben vagy legkésőbb 2005-ben fejezzük be a munkát és tesszük le az eredményt tanulmány és ajánlások formájában az asztalra Genfben és Rómában.

Új lehetőség, hogy az Európai Egyházak Konferenciája elnöksége a norvégiai Trondheimben 2003. június 25.–július 2. közötti nagygyűlésére a református és ortodox moderátor, levezető nagygyűlési elnökök mellé evangélikus részről harmadik moderátornak kért fel. Ezen a konferencián is küldöttség képviseli majd egyházunkat, Krámer György lelkész, Szántó Enikő teológus, ifjúsági delegátus rajtam kívül.

4.8. Az elmúlt másfél évtizedben természetesen más teológiai, tudományos kérdések terén is akadtak feladataim. Az ökumené tágabb értelmezésébe tartozik, hogy 1991 óta a Keresztény-Zsidó Társaság elnökségi tagja vagyok és számos rendezvényen, gyülekezeteinkben és a Hittudományi Egyetemen is, tanulmányi napok, konferenciák keretében foglalkoztunk olyan kérdésekkel, amelyek mindkét oldalt érdeklik. Példaképpen hadd említsem meg itt a „választott nép” jelentésével foglalkozó konfe-

renciát Hittudományi Egyetemünkön 2001-ben (Keresztény-Zsidó Teológiai Évkönyv 2001/2002, szerkesztő Szécsi József, Budapest 2002. 37.)

Ugyancsak fontos kérdések kerültek elénk a szociálétika területén, ahol különösképpen is foglalkoznom kellett a környezetvédelem, a bioetika kérdéseivel, jogi-gazdasági és filozófiai-teológiai értelemben. Ezeknél a problémáknál segítséget jelentett, hogy 1991 óta a Magyar Környezetvédelmi Egyesület alelnöke, illetve most tiszteletbeli elnöke vagyok. Az Adria-Duna Szabadegyetem keretében egyesületünk évente Mátrafüreden az Erdészeti Középiskolában Kárpát-medencei magyar iskolák pedagógusai számára továbbképző környezetvédelmi konferenciákat szervez június-július hónapokban. November-december folyamán iskolai környezetvédő programokkal foglalkozó diákcsoportokat hívunk össze tapasztalatcserére, közöttük mindig vannak határon túli egyházi magyar iskoláinkból. Egyházunk anyagi segítséggel is hozzá szokott járulni ezekhez az alkalmakhoz, más hasonló ifjúsági vagy felnőtt-rendezvényekhez hasonlóan. Ezen programok természetesen kapcsolódnak az egyházi világszervezetek hasonló témájú tanulmányi kutatásaihoz és nemzetközi konferenciáihoz. Az a reményem, hogy a mostanában a nemzetközi kapcsolatok terén egyházunkban elérkező nemzedékváltás ellenére továbbra is tartani tudja egyházunk a magyarországi történeti egyházak között számárányunkhoz képest nagyon magas részvételi arányát és kiemelkedő megbecsülését az egyes nemzetközi ökumenikus szervezetekben és programokban.

5. Egyházunk és hazánk

A legutóbbi évtizedek változásainak sodrában újra és újra elénk került Pál apostol figyelmeztetése, „...ne igazodjatok e világhoz, hanem változzatok meg értelmetek megújulásával, hogy megítélhessétek, mi az Isten akarata, mi az, ami jó, ami neki tetsző és tökéletes...” (Róm 12,2). D. Riesman német gondolkodó beszél az ún. „kívülről irányított” emberről, korunk átlagemberéről, akit a reklám, a televízió, a divat, a „többiek” vezetnek. Ezzel szemben nemcsak „belülről irányított”, hanem „felülről irányított”, Isten akaratát kereső, Jézus Krisztushoz igazodó emberekként kell élnünk. Mit jelent ma megélni a jézusi fogalmazás szerinti „evilágban”, de „nem evilágból” való létet? Hogyan lehet egy-egy emberi, egyéni eredményen túl mindezt egyházi közösségként, gyülekezetként, magyarországi egyházként gyakorolni?

5.1. A fenti kérdések a keresztyénség egész történetében foglalkoztatták az egyházakat az adott környezet, társadalom, geopolitikai helyzet, ökumenikus összefüggések keretében. Egy-egy korszakban azonban különböző prioritások jelentkeztek, hiszen az egyházak is belső fejlődési folyamatokon, megújulási, reformációs vagy sokszor

„megcsontosodási-megmerevedési” folyamatokon mentek keresztül. A különböző teológiai, ébredési, kegyességi irányzatokat az „evilági” léttel kapcsolatban meg tudjuk különböztetni, de nem tudjuk semmiféle belső egyházi erőfeszítéssel mesterségesen előállítani. Az egyháztörténet az a terület, ahol Istennek hálát adva sokszor el kell csodálkoznunk azon, hogyan hallgatott meg minket kéréseinken felül, bűneink, mulasztásaink, alkalmatlan voltunk dacára is.

5.2. Magyarország történetében egyházunk számára a reformáció óta hosszabb időszakot jelentettek azok a századok, amikor a világi hatalom ellenségesen tekintett reánk és a jobb időszakok közé tartoztak azok, amikor kisebbségi sorsunkat könnyebben élhettük meg. Mégis az volt a jellemző az evangélikus magatartásra és teológiára, hogy „teremtő kisebbség” formájában próbáltunk élni. Belejátszott ebbe a gondolkodásba az a bibliai-reformatori útmutatás, hogy a „szeretetlen munkálkodó hit” jó gyümölcsök termésére hivatott. Nem tudok itt most minden vonásában átfogó képet adni a múltból, de a „közjó” irányában történő erőfeszítések között a templom-iskola összefüggéseit, a nevelés-oktatás fontosságát húzom alá. Kosáry Domokos hívta fel arra a figyelmet, hogy az 1930-as népszámlálási adatok szerint hazánk lakosságának 6,1%-a volt evangélikus, de a főiskolát, egyetemet végzettek között ez az arány 12,3% volt és a pedagógusok között pedig 14% (Diakonia, 1986/2 23.)

A természetes fejlődési folyamatokat megzavarta a világháború és utána a szocialista államrend. A huszadik század elején-közepén egyházunk egészét Isten kegyelme jeleként átfogta az az ébredési mozgalom, amelyik hatását sokban még ma is érezzük. Ez a gyülekezeti életre és egyházi közéletre olyan hatást gyakorolt, hogy mindenfajta külső és belső elnyomás ellenére is életjeleket tudott egyházunk felmutatni. Bizonyos védekezési mechanizmusként jelentkezett a diakóniai teológia, amelynek hazai egyházainkban több ága is kialakult. Itt most nincs lehetőségünk arra, hogy erről részletesen szóljak, de a figyelmet felhívom arra, hogy ma már elegendő távlatunk van ahhoz, hogy az elmúlt negyven év magyar teológiai-egyházi felmérését szakszerű tudományos munkával elkezdjük. Az elmúlt másfél évtized alatt a napi egyházvezetői feladatok, ökumenikus kötelességek nem tették lehetővé számomra, hogy nagyobb ívű, részletesebb teológiai munkába fogjak. Kötelességemnek tartom, hogy a következő években, ha Isten ad erőt ehhez, részletesen írjak majd azokról az évekről és eseményekről, amelyek ma feldolgozatlanok és a magam tapasztalatait, olyanokat, amelyek eseményként, történésként sokszor félremagyarázva, torzítva élnek és jelennek meg egyházunkban, megpróbáljam az események összefüggéseiben vezetői oldalról megvilágítani.

5.3. Egyházunk, hazánk és népünk viszonyát illetően hadd emeljem ki azt az elszánást, lelkesedést és hozzájárulást,

amit egyházunk az elmúlt másfél évtized rendszerváltoztatási kísérletében felmutatott. Vita volt közöttünk, vajon politizálhat-e az egyház, és ha igen, akkor hogyan és ha nem, akkor miért. A teológiailag átgondolt felelet csak az lehet, hogy igenis, az egyháznak politizálnia kell, mert a „politika” eredeti görög értelmét tekintve a köz javának keresése és szolgálata. Ugyanakkor pedig hangsúlyoztuk, hogy nem szabad pártpolitizálnunk! Erre ugyan sokan azt válaszolták, hogy a politika mindig pártpolitika is, ezt a nézetet viszont nem osztom. Hiszen közéletünk területein megtalálhatók azok a miniszterek, polgármesterek, önkormányzati képviselők vagy egyéb tisztségviselők, akik nem kötötték magukat egy-egy politikai párthoz sem.

Az is bizonyos, hogy egyházunknak gyakorolnia kell a közös keresése munkájában „a lelkek megítélését”, azaz vannak olyan csoportok, pártok, összefogások, amelyek egyházunk léleképítő és közösségépítő tevékenységéhez közelebb állnak, mint mások. A hamarosan elkövetkező nagyobb európai összefüggésekben tájékozódva ez a szempont még nagyobb hangsúlyt kaphat. Semmiképpen sem helyeselhettünk és támogathatunk például olyan csoportot, meggyőződést, amelyik a mostanában a tömegtájékoztatási eszközökben félelmetes módon egyre nagyobb teret nyerő erkölcsi eróziót helyesli és támogatja az emberi egyéni szabadságjogok, a szólásszabadság hangoztatásával. Káros az az egyéni szabadság, amelyik mások szabadságát, emberi méltóságát semmibe veszi! A keresztyén etika értékközpontú és a köz javát az egyén, a család, a nemzet, az emberiség életének és értékeinek megélésében és védelmében látja. Az Európai Uniót nem szabad csak termelési, kereskedelmi, materiális oldaláról megközelítenünk, mert Jézus szava szerint „nemcsak kenyérrel él az ember, hanem minden igével, amely Isten szájából származik” (Mt 4,4).

5.4. Egyházunk történelméből szeretném kiemelni azt a vonást még, hogy sohasem Magyar Evangélikus Egyházként jelentkeztünk, hanem Magyarországi Evangélikus Egyházként, mert német és szlovák anyanyelvű gyülekezeteink is voltak és vannak. A második világháború szegymentes etnikai tisztogatási, kitelepítési akciói ugyan megtépázták ezeket a gyülekezeteket, szeretnénk azonban ezen kisebbségek jogát ápolni és támogatni. Így indult Soltvadkerten az óvoda német nyelvi foglalkozással vagy Tótkomlóson szlovák oktatással. Istentiszteletek, egyházi sajtó és testvéregyházi kapcsolataink megélénkülése mutatja szándékainkat. Különösen is fontosnak tartjuk ezzel kapcsolatban azt a testvéregyházi megállapodást, amit 1992-ben a Bajói Evangélikus Egyházzal kötöttünk, majd 1995-ben és 2000-ben hosszabbítottunk meg. A Szlovákiai Evangélikus Egyházzal is van egyezményünk lelkészeink kölcsönös ösztöndíjas cseréjére és együttműködésre. Ebbe a sorba tartozik, hogy igyekezzünk az európai és amerikai magyar nyelvű gyülekezeti életet támogatni.

5.5. Kiemelem egyházunk és hazánk viszonyában a millennium éve eseményeinek jelentőségét. Településeinken nemcsak az új létesítményekről kell beszélnünk, hanem arról a közösségépítésről, ahol önkormányzataink, helyi egyház-
községeink ökumenikus összefogással dolgozták fel a maguk történelmét és méltósággal ünnepeltek. Köszönettel kell említenünk Nemeskürty István kormánybiztos sokszor megtapasztalt segítségét millenniumi terveink megvalósításában, rendezvények, kiadványok, építkezések támogatásában (pl. Budapest-Deák téri templomunk harangjátéka).

5.6. Egyházkerületi közgyűlésünk beszámolójában is meg kell említenem az elmúlt másfél évtized egyház-állam viszonyában bekövetkezett változásait. Még Németh Miklós kormánya alatt történt, hogy aláírtuk az 1948-ban az állammal kötött Egyezmény megszűnését. Az 1990. évi IV. törvény rendelkezett a lelkiismereti és vallásszabadságról, valamint az egyházak közjogi helyzetéről. 1991-től kezdve elkezdődött a volt egyházi ingatlanok tulajdoni rendezése a XXXII. törvény alapján. Ez a rendezés most is folyik és a meghosszabbított határidő a rendezésre 2011. Egyházunk a Magyar Köztársaság Kormányával 1999. május 26-án írta alá azt a megállapodást, amelyik részletezi a két fél közötti jogi, finanszírozási és adóügyi kérdéseket. 1990–2000 között egyházunk püspök-elnökeként az országos felügyelővel és D. Szevik Imre püspök úrral együtt képviselhettem egyházunkat a kormánnyal folytatott tárgyalásokban.

5.7. Külön fejezetet érdemelne egyházunk rehabilitációs ügyei, benne elsősorban D. Ordass Lajos püspökünk sorsával összefüggő kérdéseink. Itt most hadd utaljak arra, hogy Szépfalusi István bécsi lelkészünk, aki négy kötetben történészi pontossággal dokumentálta a történeteket, az 1998-ban megjelent Ordass Lajos, Válogatott írások, folytatás című utolsó kötetében részletesen ismertette püspökünk rehabilitációját, benne a Déli Egyházkerület Presbitériumának 1990. május 17-én elhatározott rehabilitációját. Meg kell említenem, hogy a rehabilitációs eljárásokat 1988. május 8-án a Budapest-Zuglói Egyház-
községben istentiszteleten magam kezdtem el Scholz László lelkészünk ügyében.

6. Záró megjegyzések

Jelentésem végén hangsúlyoznom kell, hogy egy közgyűlés keretében nem lehetséges mindenre részletesen kitérni másfél évtized történelmi időszakáról. Szólni kellett volna például arról is, hogy egyházi újjáéledésünkhöz hozzátartozott kulturális szinten az Evangélium Színház Udvaros Béla rendező által vezetett nagyszerű évtizedes teljesítménye, sok-sok emlékezetes előadással. Más oldalról, gazdasági-kisvállalkozói téren említésre érdemes egyházunknak Otto Strecker német professzor, gazdasági

tanácsadó segítségével indított Iniciatíva Egyesülete, 1995-től kezdett, ma már ökumenikus és nemzetközi kapcsolatokkal.

Hadd köszönjem meg szolgálatom végén gyülekezetek, egyházmegyéink, tisztségviselőink sokszor megtapasztalt támogatását és szeretetét. Külön köszönöm Dr. Sólyom Jenő felügyelőnk 1990-től kezdett egyházkerületi vezetői segítségét. Az ő nagyszerű kerületi beszámoló-kötetéről már szoltam. Köszönöm a püspöki hivatali munkatársak, elsősorban Jankó Katalin hivatalvezető áldozatkész munkáját, Leidal János és Süveges Imréné segítségét. Isten segítségét és útmutató világosságát kérem egyházkerületünk életére az igével: „Áldott a mi Urunk Jézus Krisztus Istene és Atyja, aki megáldott minket mennyei világának minden lelki áldásával a Krisztusban!” (Ef 1,3)

D. Dr. Harmati Béla

Püspöki szolgálatom a számok tükrében

Új templomok, kápolnák imaházak: (10) Siófok, Telekgerendás, Szederkény (ev.-ref.), Zomba, Balatonszázszó, Dunaújváros, Porrog, Nagymányok, Hévíz (ev.-ref.) Balatonboglár

Új templomtornyok, harangok: (10) Soltvadkert, Nemespátró, Szarvas, Domony, Surd, Kecskemét, Porrogszentkirály, Bp.-Fasor, Szepetnek, Bp.-Deák tér

Új gyülekezeti termek: (12) Bp.-Rákoskeresztúr, Rád, Békéscsaba, Pilis, Siófok, Iklad, Kaposvár, Szepetnek, Csömör, Domony, Nemespátró, Dombóvár

Új parókiák: (9) Bp.-Rákoskeresztúr, Siófok, Bp.-Rákospalota, Dunaújváros, Kaposvár, Domony, Nagykanizsa, Bp.-Cinkota, Csabacsüd

Új orgonák: (11) Gyenesdiás (Kapernaum), Bp.-Deák tér, Fót (Kántorképző), Somogydöröcske, Bp.-Kispest, Bp.-Rákospalota, Gyékényes, Siófok, Csurgó, Dunaújváros, Bp.-Zugló (Gyarmat utca)

Újrindult gimnáziumok: (6) Bp.-Fasor, Bp.-Deák tér, Bonyhád, Békéscsaba, Aszód, Orosháza

Új általános iskolák: (3) Alberti, Orosháza, Szarvas

Új diákotthonok, kollégiumok: (3) Bp.-Rózsák tere, Bp.-Luther Otthon, Bonyhád

Új óvodák: (9) Soltvadkert, Tótkomlós, Orosháza, Nagytarcsa, Alberti, Irsa, Szarvas-Ótemplom, Szarvas-Újtemplom, Bp.-Deák tér

Új és bővített szeretetotthonok: (14) Alberti, Kerepestarcsa, Békéscsaba, Kondoros, Szarvas-Ótemplom, Tótkomlós, Kecskemét, Kiskőrös, Bp.-Mandák Mária, Gyenesdiás, Mezőberény II., Pécs, Szarvas-Újtemplom (Bethánia), Szarvas-Újtemplom, (Immánuel)

Egyházi központok, intézmények: (5) Bp.-Rákospalota – Menekültügyi Vendégház, Bp.-Zugló – Hittudományi Egyetem új épülete és a megújított Teológus Otthon, Bp.-Cinkota – Missziói Központ; Soltvadkert – Találkozás Háza; Bp.-Pestszentlőrinc – Vendégház

A Déli Egyházkerület egyházközségeinek összesített népmozgalmi és gyülekezeti adatai a 2002. évben

I. Népmozgalmi adatok

1. Lélekszámok a naptári év végén

Egyházmegye	Egyházközségi tagok száma	Választói névjegyzékben szereplők száma
Bács-Kiskun	17 743	8235
Kelet-Békés	22 025	3981
Nyugat-Békés	12 193	4299
Pest	18 571	8085
Tolna-Baranya	11 480	6072
Összesen:	82 012	30 672

2. Keresztelések és konfirmációk száma korosztályonként

Egyházmegye	Keresztelés				Konfirmáció		
	Gyer-mek 0-6 éves	Fiatal 6-18 év	Felnőtt >18 év	Össze- sen	Fiatal <18 év	Fel-nőtt >18 év	Össze- sen
Bács-Kiskun	224	7	39	270	167	37	204
Kelet-Békés	143	29	41	213	60	30	90
Nyugat-Békés	126	84	34	244	110	39	149
Pest	208	18	39	265	110	45	155
Tolna-Baranya	159	8	12	179	122	8	130
Összesen:	860	146	165	1171	569	159	728

3. Esketések és temetések száma

Egyházmegye	Esketés			Temetés		
	Tiszta evangélikus	Vegyes pár	Össze- sen	Férfi	Nő	Össze- sen
Bács-Kiskun	27	107	134	158	151	309
Kelet-Békés	35	24	59	160	199	359
Nyugat-Békés	23	23	46	210	210	420
Pest	30	91	121	219	268	487
Tolna-Baranya	15	48	63	121	124	245
Összesen:	130	293	423	868	952	1820

II. Gyülekezeti szolgálati adatok

4. Az egyházkerület gyülekezeteiben és intézményeiben szolgáló lelkészek (a december 31-ei helyzet szerint), nem lelkészi munkatársak és az év során a vendég igehirdetők száma:

Egyházmegye	Lelkészek				Nem lelkészi munkatárs	Vendég igehirdető
	Parókus, másod-lelkész	Helyettes, másod-segéd-lelkész	Hittoktató, nyugdíjas lelkész, lelkész-jelölt	Össze- sen		
Bács-Kiskun	9	4	4	17	26	116
Kelet-Békés	11	4	2	17	34	100
Nyugat-Békés	10	5	0	15	24	82
Pest	17	7	7	31	113	247
Tolna-Baranya	14	7	3	24	27	127
Összesen:	61	27	16	104	224	672

5. Istentiszteletek száma és a résztvevők közelítő pontossággal megadott átlagos száma:

Egyházmegye	Istentiszteletek száma						Résztvevők átl. száma	
	Vasárnapi és ünnepi	Hétközi	Családi, gyermek, ifjúsági	Zenés éneklések	Egyéb	Összesen	Vasárnap	Hétköznap
Bács-Kiskun	1645	437	153	20	102	2357	2189	177
Kelet-Békés	1158	988	127	15	113	2401	889	137
Nyugat-Békés	1397	444	118	8	66	2033	1088	240
Pest	1764	131	98	57	89	2139	1811	324
Tolna-Baranya	2820	239	112	31	104	3306	1865	263
Összesen:	8784	2239	608	131	474	12236	7842	1141

6. A nem magyar nyelvű istentiszteletek száma:

német: 134

szlovák: 622

7. Az úrvacsorai alkalmak és az év folyamán kiszolgáltatót úrvacsorák teljes száma; a lelképásztori látogatások és a lelkész lelképásztori beszélgetésre felkereső hívekkel folytatott lelképásztori beszélgetések száma:

Egyházmegye	Úrvacsorai alkalmak			Úrvacsorázók száma	Látogatások száma	Lelképásztori beszélgetések
	Templomi	Egyéb	Össze- sen			
Bács-Kiskun	537	123	660	15555	2022	1042
Kelet-Békés	336	96	432	8665	2177	1924
Nyugat-Békés	337	75	412	8466	2068	961
Pest	705	206	911	22065	1748	1405
Tolna-Baranya	574	210	784	13150	2634	961
Összesen:	2489	710	3199	67901	10649	6293

8. A tárgyév őszén indult hittanórai csoportok és az oda beiratkozottak (résztvevők) száma; a naptári évben megtartott hittanórák és konfirmációi oktatási órák száma:

Egyházmegye	Hittoktatási csoportok			Hittan- órák száma	Hittokta- lásban része- sülők	Konfirmá- ciói előkészí- tők
	Iskolai	Gyüle- kezeti	Össze- sen			
Bács-Kiskun	94	33	127	3762	1275	338
Kelet-Békés	112	39	151	7481	1234	348
Nyugat-Békés	189	25	214	11732	2234	327
Pest	47	47	94	4304	671	430
Tolna-Baranya	97	42	139	4851	936	531
Összesen:	539	186	725	32130	6350	1974

9. Bibliaórai csoportok és bibliaórák száma, valamint a résztvevők közelítő pontossággal megadott átlagos száma:

Egyházmegye	Bibliaórai csoportok			Bibliaórák száma			Résztvevők		
	Fel- nőtt	Gyer- mek, ifjú- sági	Egyéb	Fel- nőtt	Gyer- mek, ifjú- sági	Egyéb	Fel- nőtt	Gyer- mek, ifjú- sági	Egyéb
Bács-Kiskun	18	19	9	485	548	386	253	310	125
Kelet-Békés	15	9	6	437	271	190	194	103	82
Nyugat-Békés	15	10	2	673	360	20	242	137	15
Pest	30	30	14	917	967	253	324	275	172
Tolna-Baranya	29	17	7	781	382	176	256	117	40
Összesen:	107	85	38	3293	2528	1025	1269	942	434

10. Szeretettelvendégségek száma:

194.

III. Egyházkormányzás

11. Egyházközségi és egyházmegyei közgyűlések, képviselő-testületi és presbiteri ülések száma:

Egyházmegye	Egyházközségi			Egyházmegyei	
	Közgyűlés	Képviselő- testületi ülés	Presbiteri ülés	Közgyűlés	Presbiteri ülés
Bács-Kiskun	26	3	92	2	2
Kelet-Békés	22	1	52	1	3
Nyugat-Békés	41	2	49	1	2
Pest	35	0	90	1	2
Tolna-Baranya	58	1	102	0	2
Összesen:	182	7	385	5	11

A déli egyházkerület egyházközségeinek népmozgalmi adatai a 2002. évben

Egyházközség	Egyházközségi tagok száma	Választói névjegy- zékben szereplők	Keresztelés	Konfirmáció	Esketés	Temetés
Bács-Kiskun Egyházmegye						
Baja	81	70	1	1	0	1
Csengőd	918	319	10	17	0	24
Dunaegyháza	1190	602	5	8	2	33
Dunaújváros	278	703	40	16	22	14
Harta	1720	968	26	23	9	20
Kecskemét	609	300	50	11	35	26
Kiskőrös	8800	2700	69	80	38	122
Kiskunhalas	129	188	3	1	0	5
Soltvadkert	3030	1941	44	39	11	40
Szeged	988	444	22	8	17	24
Összesen:	17743	8235	270	204	134	309
Kelet-Békési Egyházmegye						
Békéscsaba	15361	1391	107	49	38	203
Gerendás	1170	130	14	3	3	25
Gyoma	300	60	0	0	0	3
Gyula	441	107	16	0	0	5
Kondoros	1500	860	24	20	8	39
Medgyesegyháza	997	329	16	2	0	34
Mezőberény I.	800	350	23	11	5	25
Mezőberény II.	1325	696	12	4	5	24
Mezőtúr	131	58	1	1	0	1
Összesen:	22025	3981	213	90	59	359
Nyugat-Békési Egyházmegye						
Ambrózfalva	452	220	2	0	0	9
Csabacsúd	795	188	5	8	1	26
Hódmezővásárhely	300	100	5	3	1	3
Nagybánhegyes	280	226	6	2	5	12
Nagyszénás	398	217	13	4	2	47
Orosháza	2905	1021	74	52	16	137
Pusztaföldvár	200	86	6	3	1	15
Szarvas-Ótemplom	2258	569	74	42	13	91
Szarvas-Újtemplom	3000	1090	26	19	4	44
Szentes	140	30	7	0	1	2
Tiszaföldvár	220	30	3	0	0	4
Tótkomlós	1245	522	23	16	2	30
Összesen:	12193	4299	244	149	46	420
Pesti Egyházmegye						
Angyalföld	2617	402	19	10	5	35
Cinkota	1476	762	17	11	4	31
Deák tér	2100	1810	49	18	23	78
Fasor	2331	600	25	21	33	44
Ferencváros	350	308	2	0	1	14
Józsefváros	420	284	2	0	0	16
Kispest	346	188	10	4	3	19
Kőbánya	455	305	3	0	2	25
Pesterzsébet	780	300	12	7	8	21
Pestszentlőrinc	1331	362	29	17	7	32
Pestújhely	220	183	5	0	3	10
Rákospalota	3000	1300	48	31	11	58
Rákosszentmihály	535	211	12	13	7	22
Szlovák Gyülekezet	420	185	5	4	4	10
Újpest	850	200	13	3	4	27
Zuglói	1330	685	14	16	6	43
Összesen:	18571	8085	265	155	121	487

Egyházközség	Egyházközségi tagok száma	Választói névjegyzékben szereplők	Keresztelés	Konfirmáció	Esketés	Temetés
Tolna-Baranyai Egyházmegye						
Bonyhád	1005	540	18	12	6	29
Dombóvár	890	481	18	1	3	11
Egyházaskozár	585	374	13	9	1	12
Gyöngy	875	509	9	7	4	21
Gyöngy	637	463	9	8	5	16
Kölesd	155	68	2	2	0	1
Majos	352	221	4	8	3	10
Mohács	1000	559	8	17	4	23
Paks	1482	788	16	20	10	20
Pécs	2804	1034	34	20	22	52
Sárszentlőrinc	250	180	13	2	0	13
Szekszárd	719	293	19	15	4	15
Tamási	95	76	3	3	0	4
Tengelic	205	139	6	6	1	3
Tolnanémedi	135	93	1	0	0	4
Váralja	291	254	6	0	0	11
Összesen:	11480	6072	179	130	63	245

Déli Egyházkerület összesen: 82012 30672 1171 728 423 1820

A déli egyházkerület egyházközségeinek egyházi szolgálati adatai a 2002. évben

Egyházközség	Istentiszteletek száma	Résztvevők átlagos száma	Bibliórak száma	Résztvevők átlagos száma	Hittanórak száma	Hitoktatásban részesülők száma
--------------	------------------------	--------------------------	-----------------	--------------------------	------------------	--------------------------------

Bács-Kiskun Egyházmegye

Baja	75	42	0	0	0	0
Csengőd	187	130	89	55	560	77
Dunaegyháza	144	65	0	0	435	45
Dunaújváros	221	70	155	32	21	119
Harta	128	133	23	21	216	58
Kecskemét	158	213	98	60	1030	60
Kiskőrös	975	864	360	180	44	520
Kiskunhalas	82	61	122	45	452	35
Soltvadkert	161	470	397	197	680	275
Szeged	226	141	175	98	324	86
Összesen:	2357	2189	1419	688	3762	1275

Kelet-Békési Egyházmegye

Békéscsaba	1076	485	334	165	4884	624
Gerendás	115	38	107	18	645	146
Gyoma	56	14	0	0	64	5
Gyula	175	74	76	20	780	85
Kondoros	445	80	110	63	10	147
Medgyesegyháza	88	43	103	24	250	79
Mezberény I.	143	50	77	20	276	82
Mezőberény II.	234	88	79	61	284	57
Mezőtúr	69	17	12	8	288	9
Összesen:	2401	889	898	379	7481	1234

Egyházközség	Istentiszteletek száma	Résztvevők átlagos száma	Bibliórak száma	Résztvevők átlagos száma	Hittanórak száma	Hitoktatásban részesülők száma
Nyugat-Békési Egyházmegye						
Ambrózfalva	141	41	10	25	16	89
Csabacsúd	136	41	64	24	350	68
Hódmezővásárhely	55	54	24	25	38	8
Nagybánhegyes	104	48	28	8	298	22
Nagyszénás	137	57	54	24	12	30
Orosháza	520	372	126	88	5672	536
Pusztaföldvár	62	10	0	0	222	29
Szarvas-Ótemplom	260	185	438	86	2700	477
Szarvas-Újtemplom	134	127	214	75	1862	330
Szentes	96	41	0	0	175	126
Tiszaöldvár	73	25	0	0	0	0
Tótkomlós	315	87	95	39	387	519
Összesen:	1892	1047	1043	369	11716	2145

Pesti Egyházmegye

Angyalföld	130	47	47	16	115	41
Cinkota	136	160	145	20	159	27
Deák tér	212	500	334	168	160	56
Fasor	160	80	113	68	474	77
Ferencváros	66	17	78	14	328	67
Józsefváros	130	30	174	20	0	0
Kispest	128	100	222	79	443	46
Kőbánya	131	100	113	65	145	30
Pesterzsébet	117	99	102	61	120	33
Pestszentlőrinc	158	98	128	61	630	61
Pestújhely	71	45	69	12	64	12
Rákoskeresztúr	243	230	130	28	900	90
Rákospalota	73	72	79	28	83	18
Rákosszentmihály	65	35	90	22	90	18
Szlovák Gyülekezet	55	5	0	0	0	0
Újpest	77	55	80	26	320	25
Zugló	187	138	233	83	273	70
Összesen:	2139	1811	2137	771	4304	671

Tolna-Baranyai Egyházmegye

Bonyhád	197	80	51	23	210	96
Dombóvár	288	127	92	43	290	59
Egyházaskozár	236	85	24	20	257	50
Gyöngy	286	137	98	25	391	72
Gyöngy	133	106	56	19	256	58
Kölesd	87	21	0	0	70	11
Majos	256	95	24	30	455	83
Mohács	337	318	80	52	218	34
Paks	102	130	41	17	600	60
Pécs	576	443	475	75	880	255
Sárszentlőrinc	125	43	60	16	350	50
Szekszárd	154	133	145	36	288	38
Tamási	133	36	36	4	210	16
Tengelic	70	24	97	25	131	18
Tolnanémedi	84	20	0	0	105	7
Váralja	242	67	60	28	140	29
Összesen:	3306	1865	1339	413	4851	936

Déli Egyházkerület összesen: 12095 7801 6836 1849 32114 6261

A Déli Egyházkerület egyházközségeinek összesített pénzügyi és gazdasági adatai a 2002. évben

1. Az egyházközségi költségelőirányzatok és zárszámadások bevételi és kiadási oldalainak összesítése egyházmenyénként:

Egyház-megye	Költségelőirányzat		Zárszámadás	
	Bevétel	Kiadás	Bevétel	Kiadás
Bács-Kiskun	120 343 267	190 679 408	169 126 056	170 547 711
Kelet-Békés	179 157 826	173 798 797	175 304 789	158 782 774
Nyugat-Békés	105 555 673	108 310 367	119 130 551	163 157 197
Pest	303 489 194	328 995 655	356 086 613	287 526 677
Tolna-Baranya	422 362 674	450 064 821	187 174 309	124 245 444
Összesen:	1 130 908 634	1 251 849 048	1 006 822 318	904 259 803

2. Az egyházközségek bevételei az egyházközség céljaira közvetlenül a hívektől:

Egyház-megye	Egyház-fenntartói járulékok	Adomány	Persely	Célado-mány	Összesen
Bács-Kiskun	14 466 800	3 627 031	8 122 789	6 730 986	32 947 606
Kelet-Békés	5 934 508	16 158 579	4 901 687	4 567 865	31 562 639
Nyugat-Békés	5 909 760	9 214 760	5 416 693	5 756 561	26 297 774
Pest	17 119 599	9 735 158	16 824 044	10 717 109	54 395 910
Tolna-Baranya	15 369 281	5 394 248	9 316 731	3 807 557	32 339 942
Összesen:	58 799 948	44 129 776	44 581 944	31 580 078	177 543 871

3. Az egyházközségek bevételei gazdálkodási tevékenységből, közvetve a más gyülekezetek híveitől kapott támogatásból, illetve átfutó tételekből:

Egyház-megye	Gazdálkodásból származó bevétel	Egyház-megyei, községi támogatás	Továbbítandó tételek		Összesen
			Egyházi célra	Állami kötelezettség	
Bács-Kiskun	17 113 611	6 644 856	3 184 490	8 476 501	35 419 458
Kelet-Békés	39 487 393	4 237 444	1 372 808	3 840 658	48 938 303
Nyugat-Békés	41 903 899	8 839 859	3 123 759	42 445 954	96 313 471
Pest	42 431 245	21 189 685	3 732 738	5 063 420	72 417 088
Tolna-Baranya	12 150 808	21 112 689	2 864 747	2 287 859	38 416 103
Összesen:	153 086 956	62 024 533	14 278 542	62 114 392	291 504 423

4. Az egyházközség egyéb bevételei források szerint:

Egyház-megye	Állami támogatás	Helyi külső támogatás	Külföldi segély	Összesen
Bács-Kiskun	32 602 510	29 460 754	4 643 024	66 706 288
Kelet-Békés	76 171 954	14 121 656	0	90 293 610
Nyugat-Békés	26 052 440	9 574 923	540 000	36 167 363
Pest	172 075 173	30 469 514	1 273 142	203 817 829
Tolna-Baranya	67 229 099	12 017 560	2 108 704	81 355 363
Összesen:	374 131 176	95 644 407	8 564 870	478 340 453

5. Az egyházközségek év végi zárómérlegében megjelenő pénzeszközök teljes összege:
563 666 644 Ft

6. Az egyházközségek összes adóssága az év végén:
6 491 154 Ft

7. Az egyházközségek kizárólagos tulajdonában lévő ingatlanok:

Istentiszteleti helyek száma:	159
Egyéb gyülekezeti alkalmakra használt gyülekezeti termek száma:	103
Szolgálati lakások száma:	151
Egyéb lakóingatlanok (bérbe adott lakás, vendéglakás) száma:	43
Műemlékek száma:	14
Műemlék jellegű ingatlanok száma:	15
Temető összes alapterülete (m ²):	988509
Egyéb földterület (m ²):	795663

8. Az egyházközségi résztulajdonban lévő ingatlanok, a tulajdoni hányad arányában:

Istentiszteleti helyek száma:	3
Egyéb gyülekezeti alkalmakra használt gyülekezeti termek száma:	0
Szolgálati lakások száma:	1
Egyéb lakóingatlanok (bérbe adott lakás, vendéglakás) száma:	0
Temető összes alapterülete (m ²):	52866
Egyéb földterület (m ²):	0

9. A nem saját tulajdonban lévő istentiszteleti helyek száma:
63

10. Az egyházközségekben az év folyamán végzett nagyobb (1 milliós érték fölötti) építkezések, renoválások:

Bács-Kiskun Egyház-megye

Baja – parókia	1.050.000.-
Kecskemét – templom	1.095.000.-
Kiskőrös – orgona	1.000.000.-
Kiskunhalas – parókia	520.000.-
Soltvadkert – gyülekezeti ház	13.800.000.-
Szeged – parókia és kerítés	2.100.000.-

Kelet-Békési Egyház-megye

Békéscsaba – templom	3.378.000.-
Békéscsaba – parókiák	41.357.000.-
Kondoros – templom	3.358.000.-
Kondoros – parókia	7.652.000.-
Mezőtúr – parókia	1.022.000.-
Mezőberény I. – templom	22.233.000.-
Csorvás – gyűl. terem	1.631.000.-

Nyugat-Békés

Nagyszénás – templom és gyűl. helyiségek	3.414.000.-
Orosháza – iskola, parókia, nyugdíjas-klub, orgona	10.569.000.-
Pitvaros – parókia és gyülekezeti ház	1.328.000.-
Szarvas-Ótemplom – templom és gyűl. helyiségek	11.760.000.-

Szentes – templom és parókia	5.593.000.-
Tótkomlós – temető	1.185.000.-

Pesti Egyházmegye

Cinkota – fűtés, világítás	3.400.000.-
Deák tér – templom	104.000.000.-
Fasor – orgona, házjav.	2.000.000.-
Kispest – templom és parókia	3.200.000.-
Kőbánya – templom, gyűl. terem	4.300.000.-
Pesterzsébet – parókia	16.000.000.-
Rákoskeresztúr – templom	15.000.000.-
Rákospalota – parókia	1.000.000.-
Rákosszentmihály – hivatal	5.500.000.-
Újpest – parókia	2.300.000.-
Zugló – templom és tető	10.500.000.-

Tolna-Baranyai Egyházmegye

Gyöng – parókia	15.740.000.-
Egyházaskozár – sisak	2.088.000.-
Kismányok – torony	7.483.000.-
Paks – gyűl. terem, iskola, parókia	4.082.000.-
Pécs – parókia és hivatal	2.690.000.-
Tolnanémedi – templom	870.000.-
Váralja – templomtető	3.234.000.-

11. Az egyházközségek önállóan kezelt alapítványainak az összesített bevétele az év folyamán:
274 234 Ft

**A Déli Egyházkerület egyházközségeinek
pénzügyi bevételi adatai a 2002. évben**

Egyházközség	Saját hívektől	Gazdálkodásból	Egyházi segélyből	Állami támogatás	Helyi külső támogatás	Összesen
Bács-Kiskun Egyházmegye						
Baja	547100	276034	750000	0	0	1573134
Csengőd	772626	10251	599737	629820	0	2012434
Dunaegyháza	1196570	107078	2043577	322460	90000	3759685
Dunaújváros	924638	55751	695358	675636	350000	2701383
Harta	3234608	507676	0	209460	0	3951744
Kecskemét	1745504	6821003	0	8829841	27140754	44537102
Kiskörös	13875729	2402420	0	1776707	1620000	19674856
Kiskunhalas	591790	123116	683393	1389474	0	2787773
Soltvadkert	7448252	5396991	1872791	16187168	0	30905202
Szeged	2610789	1413291	0	2581944	260000	6866024
Összesen:	32947606	17113611	6644856	32602510	29460754	118769337

Kelet-Békési Egyházmegye

Békéscsaba	14054478	28614553	353198	57589712	8071262	108683203
Gerendás	1031710	465387	594486	1645340	69000	3805923

	Egyházközség	Saját hívektől	Gazdálkodásból	Egyházi segélyből	Állami támogatás	Helyi külső támogatás	Összesen
Gyoma	176708	532471	674000	117120	0	1500299	
Gyula	1191055	3020	901760	698200	91500	2885535	
Kondoros	7604300	2685792	2000	1885270	4752675	16930037	
Medgyesegyháza	1448453	990313	30000	1244370	40000	3753136	
Mezőberény I.	4625253	5850202	0	11333066	923630	22732151	
Mezőberény II.	1239860	300767	1020000	209460	173589	2943676	
Mezőtúr	190822	44888	662000	1449416	0	2347126	
Összesen:	31562639	39487393	4237444	76171954	14121656	165581086	

Nyugat-Békési Egyházmegye

Ambrózfalva	718450	307000	870000	668780	1215000	3779230
Csabacsüd	762480	235431	50000	394100	0	1442011
Hódmezővásárhely	481440	158778	156000	365620	50000	1211838
Nagybánhegyes	848610	142550	0	30000	0	1021160
Nagyszénás	2248070	1761	920650	2809649	300000	6280130
Orosháza	5711179	26121774	128000	4958970	394143	37314066
Pusztaföldvár	466159	144194	320000	1546110	12135	2488598
Szarvas-Ótemplom	3564385	6959774	5461865	2323408	7103645	25413077
Szarvas-Újtemplom	6747530	4337085	7344	1779336	0	12871295
Szentes	278300	1095343	436000	10329940	0	12139583
Tiszaöldvár	212990	353000	90000	0	0	655990
Tótkomlós	4258181	2047209	400000	846527	500000	8051917
Összesen	26297774	41903899	8839859	26052440	9574923	112668895

Pesti Egyházmegye

Angyalföld	2029640	842920	180000	1479280	50000	4581840
Cinkota	3835870	254679	80000	154430	351000	14877163
Deák tér	9213846	9692067	1745913	166044653	9530480	198625057
Fasor	4390254	8119079	78320	861600	1080000	16708059
Ferencváros	1302080	1257	280000	159160	0	1742497
Józsefváros	1721623	867912	103472	0	100000	2793007
Kispest	3333443	1292251	9703750	381640	2107545	16818629
Kőbánya	1729021	2059972	0	322054	1653619	5764666
Pesterzsébet	4564755	4489372	120000	166290	8935000	21775417
Pestszentlőrinc	3362970	165804	163630	648444	165000	4505848
Pestújhely	1044865	2445	520000	62240	1500000	3230585
Rákoskeresztúr	6279355	9192393	0	984204	1199870	17655822
Rákospalota	2947319	1554576	0	157008	162000	4820903
Rákosszentmihály	1477000	2687000	1850000	66000	705000	7288000

Egyházközség	Saját hívektől	Gazdálkodásból	Egyházi segélyből	Állami támogatás	Helyi külső támogatás	Összesen
Szlovák Gyülekezet						
	449827	440000	0	0	0	889827
Újpest	1818552	578550	0	179000	0	2576102
Zugló	4895490	190968	6364600	409170	2930000	14790228
Összesen:	54395910	42431245	21189685	172075173	30469514	339443650
Tolna-Baranyai Egyházmegye						
Bonyhád	2328326	150606	222602	15786866	0	18488400
Dombóvár	2844243	4074112	9000	20459720	126622	27513697
Egyházaskozár	1398336	478929	306000	9020980	50000	11254245
Gyöngy	4959737	2402727	10080000	437220	1056000	18935684
Győrköny	1507994	245000	0	244370	0	1997364
Kölesd	386642	156112	300000	69820	0	912574
Majos	1108606	562574	572044	390229	5590000	8223453
Mohács	4162047	517551	875308	276786	0	5831692
Paks	3409205	1357860	64700	1485356	2950000	9267121
Pécs	5986297	959697	7624776	740916	1195000	16506686
Sárszentlőrinc	727000	272000	180000	808000	0	1987000
Szekeşárd	1952623	51678	230000	8272136	700000	11206437
Tamási	328720	46923	368259	732190	20000	1496092
Tengelic	803239	12289	200000	218400	0	1233928
Tolnanémedi	311377	798148	0	0	0	1109525
Várpalota	125550	64602	80000	8286110	329938	8886200
Összesen:	32339942	12150808	21112689	67229099	12017560	144850098
Déli Egyházkerület összesen:						
	177543871	153086956	62024533	374131176	95644407	862430943

A Déli Egyházkerület Közgyűlésének határozatai (2003. április 25.)

1. A közgyűlés a püspöki jelentést elfogadja.
2. A közgyűlés a felügyelői jelentést elfogadja.
3. A közgyűlés a Jelölőbizottság jelentését a püspök- és felügyelő-választásról elfogadja. A püspöki jelöltlistát Gáncs Péter lelkész és Lupták György lelkész jelöltek nevével véglegesíti. A felügyelői jelöltlistát Szemerei Zoltán jelölt nevével véglegesíti.
4. A közgyűlés a Jelölőbizottság határozata értelmében a püspök- és felügyelő-választásra vonatkozólag elfogadja a következő határidőket:
2003. június 8-9., vasárnap-hétfő – egyházközségi választó közgyűlések
2003. június 14., szombat – egyházközségi szavazatok beküldési határideje

2003. június 19., csütörtök – szavazatbontás és számolás, a püspöki és felügyelői választás eredményének közzététele

5. A közgyűlés az 1997. évi IV. tv. 79.§. c. pontja rendelkezéseinek megfelelően a megválasztott püspök és egyházkerületi felügyelő istentiszteleten történő beiktatását és a püspök és egyházkerületi felügyelő beiktatásának megállapítását és székfoglalóik meghallgatását 2003. szeptember 6-án, szombaton 14 órai kezdettel a Budapest-Deák téri templomban tartandó ünnepi alkalomra tűzi ki.

6. A közgyűlés tudomásul veszi D. Dr. Harmati Béla püspök bejelentését, hogy egyházi törvényeink szerint, mivel 2003. április 23-án betöltötte 67. életévét, 2003. május 1-től kezdődően nyugalomba vonul. A közgyűlés a püspök 1987. október 24-től kezdett másfél évtizedes egyházvezetői szolgálatáért köszönetet mond, és Isten áldását kéri további életére.

7. A közgyűlés megkéri az 1997. évi IV. tv. 64-67.§.-ok értelmében Káposzta Lajos püspökhelyettes esperest, hogy 2003. május 1-től kezdve a Déli Egyházkerület adminisztrációs vezetését az új püspök beiktatásáig, előrelátólag 2003. szeptember 6-ig vegye át.

8. A közgyűlés megkéri D. Dr. Harmati Béla püspököt, hogy 2003. május 1-től kezdve nyugalomba vonult püspökként Káposzta Lajos püspökhelyettes egyházkerületi adminisztrációs vezetése mellett az új püspök beiktatásáig, előrelátólag 2003. szeptember 6-ig az 1997. évi IV. tv. 62.§. szerint felsorolt püspöki feladatokat, lelkészavatásokat és felszenteléseket végezze el. A püspöki hivatal és székház teljes átadására az új püspök beiktatása után kerül sor.

9. A közgyűlés Dr. Sólyom Jenő egyházkerületi felügyelő lemondása miatt a Magyarországi Evangélikus Egyház Budapesti Kollégiumai igazgatótanácsában megüresedett helyre megválasztja Dr. Kéry Lajos egyházmegyei felügyelőt.

10. A közgyűlés javasolja a Magyarországi Evangélikus Egyház 2003. május 24-én tartandó Országos Közgyűlésének, hogy Dr. Bodnár Zsolt országos ügyész egyházi hivatalából hívja vissza Deme Zoltán lelkész fegyelmi ügyében vállalt szerepe miatt.

11. A közgyűlés Dr. Sólyom Jenő felügyelő korábbi írásbeli lemondását a mai közgyűlésen az Országos Elnökségen belüli ellentétekről szóló beszámolója alapján sajnálattal tudomásul veszi. A közgyűlés hálás köszönetet mond 13 éven át az egyházkerület vezetésében végzett munkájáért és különösképpen is a millenniumra készült egyházkerületi beszámoló kötet összeállításáért, és életére és munkájára Isten áldását kéri.

A Déli Evangélikus Egyházkerület Egyházkerületi Bíróságának határozata

Ügyszám: DKB-1/2003/6

A Déli Evangélikus Egyházkerület Bírósága Lackner Pál I. r. panaszosnak, a Magyarországi Evangélikus Egyház Elnökségének alábbi tagjai, Dr. Frenkl Róbert, D. Szebik Imre, Ittész János, Benczúr László és Weltler János II-VI. r. panaszosoknak és Zászkaliczky Pál VII. r. panaszosnak a Magyarországi Evangélikus Egyház Déli Egyházkerülete Közgyűlésének 2003. január 31. napján a püspök-választási eljárással kapcsolatos, a jelöltlista véglegesítése tárgyában meghozott közgyűlési határozat megsemmisítése iránti panasz, valamint a szavazási eljárás egyes szabályainak megsértése miatti panasz tárgyában a 2003. február 27. napján Budapesten megtartott ülésén – egyhangúlag – meghozta a következő

határozatot.

A Bíróság a Magyarországi Evangélikus Egyház Déli Egyházkerülete Közgyűlésének 2003. január 31. napján a püspök-választási eljárással kapcsolatos, a jelöltlista véglegesítése tárgyában meghozott közgyűlési határozatát megsemmisíti és a közgyűlést új határozat meghozatalára utasítja.

A jelen határozat ellen fellebbezésnek van helye. A fellebbezést a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül lehet írásban előterjeszteni a határozatot hozó bíróság elnökségénél.

Budapest, 2003. február 27.

Dr. Giró Szász János s.k.

egyházkerületi nem lelkészi elnök-bíró, tanács elnöke

Győri János Sámuelné s.k.
egyházkerületi
lelkészi elnök-bíró

Feyér Sándor s.k.
egyházkerületi bíró

ÉSZAKI EGYHÁZKERÜLET

Püspöki jelentés az Északi Evangélikus Egyházkerület 2003. május 16-i közgyűlésén.

Miután a korábbi elgondolásnak megfelelően sikerült az előző esztendő adatjellemzőit a gyülekezetektől és az egyházmegyéktől megkapnunk, így az Egyház Ura iránti hálaadással tekinthetünk vissza az elmúlt 2002. évre ezen a tavaszi közgyűlésen.

I. A lelkigondozásról

A szolgálati paraméterekből sok egyéb mellett az tetszik ki feltűnően, hogy a lelkigondozás végzésében a legnagyobb a visszaesés és a hiány. Úgy döntöttem, hogy ebben a püspöki jelentésben elsősorban erről szövegek a közgyűlés színe előtt.

A lelkipásztori látogatások száma a bevallott adatok alapján egyházkerületünkben 2427-tel csökkent. Ez a szám akkor is feltűnően magas különbség, ha a hivatali beszélgetések aránya valamelyest nőtt is.

Közismert megállapítás, hogy a posztmodern társadalom az egyénnek nagy szabadságot biztosít saját életvezetésének kialakítására, ugyanakkor bizonytalanságba taszítja és magányba sodorja. A lelkigondozás azt a célt szolgálja, hogy az élet problémái és konfliktusai során a születés és a halál idői zónájában tájékozódási pontokat adjon, mint a kirándulónak a sötét erdő mélyén a turista jelek és a keresztény hit elkötelezettségében megerősítsen, bizonyossá tegyen. A lelkigondozó ezt az Isten irgalmasságára alapozással teszi, s arra törekszik, hogy a Jézus Krisztus evangéliumának örömhíre iránti bizalmat ébressze a rábízott személyben. A lelkigondozó ott áll gondozottja mellett a kétségek óráján, a konfliktusok harcában és a szenvedés sötét éjszakáján imádsággal és empátiával.

1) A lelkigondozás minden keresztény és az egész gyülekezet feladata

Ennek hangsúlyozása azért fontos, hogy az egyetemes papság reformatori elve el ne sikkadjon protestáns közgondolkodásunkból, másrészt nyilvánvaló, hogy a gyülekezet lelkigondozása csak együttes feladata lehet az egész közösségnek. Egy személy, a legjobb karizmatikus adottságokkal rendelkező lelkész sem tudja több száz, sokszor több ezer gyülekezeti tag pásztorolását egyedül végezni.

2) A lelkigondozás bibliai alapjai – mozaikszerűen

Az igehirdetés és a tanítás mellett a harmadik centrális feladat a lelkészi szolgálatban éppen a lelkigondozás. Ahogy Jézus az emberekhez fordult és Isten közelségét kifejezésre juttatta, akként teheti ezt minden lelkipásztor. Ez a bibliai gyökere minden keresztény lelkigondozói tevékenységnek.

Jézus a jó Pásztor (Jn 10,1–16) a lelkigondozás példája. Ahogy embereket megszólított, felkeresett, vigasztalt és kísért az életúton, akként tehetik ezt követői is.

Bizony, bizony, mondom néktek: aki nem az ajtón megy be a juhok aklába, hanem másfelől hatol be, az tolvaj és rabló; de aki az ajtón megy be, az a juhok pásztora. Ennek ajtót nyit az ajtóőr, és a juhok hallgatnak hangjára, a maga juhait pedig nevükön szólítja és kivezeti. Amikor a maga juhait mind kivezeti, előttük jár, és a juhok követik, mert ismerik a hangját. Idegent pedig nem követnek, hanem elfutnak tőle, mert az idegenek hangját nem ismerik.

Ezt a példázatot mondta nekik Jézus, de ők nem értették, mit jelent, amit mondott nekik. Jézus tehát így szólt hozzájuk: Bi-

zony, bizony, mondom néktek: én vagyok a juhok ajtaja. Aki én előttem jött, mind tolvaj és rabló, de a juhok nem is hallgattak rájuk. Én vagyok az ajtó: ha valaki rajtam át megy be, megtartatik, az bejár és kijár, és legelőre talál. A tolvaj csak azért jön, hogy lopjon, öljön és pusztítson: én azért jöttem, hogy életük legyen, sőt bőségben éljenek.

Én vagyok a jó pásztor. A jó pásztor életét adja a juhokért. Aki béres és nem pásztor, akinek a juhok nem tulajdonai, látja a farkast jönni, elhagyja a juhokat, és elfut, a farkas pedig elragadja és elszéleszti őket. A béres azért fut el, mert csak béres, és nem törődik a juhokkal. Én vagyok a jó pásztor, én ismerem az enyéimet, és az enyéim ismernek engem, ahogyan az Atya ismer engem, én is úgy ismerem az Atyát: és az életemet adom a juhokért. Más juhaim is vannak nekem, amelyek nem ebből az akolból valók. Azokat is vezetnem kell, és hallgatni is fognak hangozra: és akkor lesz egy nyáj, egy pásztor.

A Biblia igéi is erről a sajátos magatartásról tanúskodnak:

Mt 18,15–18 a keresztyények egymásközi kapcsolat rendezéséről: *Ha vétkezik atyádfia, menj el hozzá, intsd meg négy szemközt: ha hallgat rád, megnyerted atyádfiát. Ha pedig nem hallgat rád, végy magad mellé még egy vagy két embert, hogy két vagy három tanú szava erősítsen meg minden vallo-mást. Ha nem hallgat rájuk, mondd meg a gyülekezetnek. Ha pedig a gyülekezetre sem hallgat, tekintsd olyanak, mint a pogányt vagy a vámszedőt. Bizony mondom néktek: amit megkötök a földön, kötve lesz a mennyben is, amit pedig feloldotok a földön, oldva lesz a mennyben is.*

Mt 25,40 az egyes szükséglet látókhöz való odafordulásról: *A király így felel majd nekik: Bizony, mondom néktek, amikor megtettétek ezeket akár csak egygel is a legkisebb atyámfiai közül, velem tettétek meg.*

Mk 9,24 az egyes ember hitének megerősítéséről: *Erre azonnal felkiáltott a gyermek apja, és így szólt: Hiszek, segíts a hitetlenségemen!*

1Thessz 5,14 a gyülekezet rendjéről és a gyülekezetvezetéséről: *Kérünk titeket testvéreink, intsetek a tétlenkedőket, biztassátok a bátortalanokat, karoljátok fel az erőtlenekeket, legyetek türelmesek mindenkihez.*

Gal 6,2 a másik iránti szeretetről: *Egymás terhet hordozátok: és így töltsétek be a Krisztus törvényét.*

A Biblia példázatai, elbeszélései és imádságai a lelki-gondozásban különleges jelentőséggel rendelkeznek. Megmutatják az ember alaphelyzetét, jelzik mulandóságát és elmondják felelősségét, Isten ígéreteinek fényében.

3) A lelki gondozás története az egyházban

Minden új korszak a lelki gondozói szolgálatot meghatározta. Az első évszázadokban a szerzetesek és remetek adtak fontos impulzust ennek a munkának. A középkorban a bűnbánat és a gyónás meghatározója a lelki gondozásnak. A reformáció értelmezésében a nevelés válik fontossá a lelki gondozás értelmezésében. Ezen belül a református egyházban az egyházfegyelem gyakorlata is a lelki gondozás részévé válik. Az egyház tanácstagjai felügyeletet gyakoroltak a hívek erkölcsi élete felett. Evangelikus

egyházunkban a hitre való nevelés és a kölcsönös testvéri intés és vigasztalás (Luther: Schmalkaldeni cikkek) került előtérbe. Később a lelkeszi szolgálatban látták a lelki gondozás felelős személyét, majd egyre hangsúlyosabbá vált a rábízott Isten szerinti vezetésének segítése a földi és örökélet felé vezető ösvényen. Napjainkban pedig külön hangsúlyt nyert a gyülekezet egészének a felelőssége és arra alkalmas személyek képzése és szolgálatba állítása a hívek gondozása érdekében.

Mindennapi tapasztalatunk, hogy aki nem képes az egyénnel megfelelő kapcsolatot teremteni, konfliktuskezelést végezni, nem tud eredményes gyülekezetépítő munkát sem végezni. Jóllehet a lelkész megbízatása továbbra is az igehirdetés és tanítás a gyülekezetben, de egyre inkább előtérbe kerül a lelki gondozás attitűdje az említett két területen is.

4) A lelki gondozás feladata

Az evangelikus lelki gondozó a megigazulás alapállásából, kegyelmet nyert bűnös-ként közelít minden rábízott hívéhez. Nem ítélkezik és nem botránkozik, hanem vigasztal és bátorít az új élet kezdésére a bűnbocsánat esélyével. Nem az ember erejében bíz, hanem Isten mellénk állásában. Nem az ember önbizalmát veszi el, hanem hirdeti Isten új életet ajándékozó szándékát és erejét. A hitre jutás segítése sokszor az élet gondjainak leküzdésében való segítség-gé is válik. Az értelmes élet megtalálása az örök élet felé vezető fény felcsillanását is ajándékozza a ránk bízottak.

5) Pszichológiai indíttatások

A 20. században a lelki gondozás fontos impulzusokat nyert a klinikai pszichológia és a lélekgyógyászat területéről. Jóllehet az előbbi tudományok nem számolnak Isten beavatkozásával, hanem csupán az ember lelki energiáit igyekeznek mozgósítani, mégis felismeréseik fontosságát nem vonhatjuk kétségbe és azokban való jártasság a lelki gondozás feltétele. Amióta mind az USA-ban, mind Európa nyugati országaiban a „pastoral counseling” a pásztori tanácsadás kórházi gyakorlattá vált, döntő, hogy egyfelől ismereteink a lélekgyógyászatban való jártasságot is felmutassák, másfelől tudatában legyünk sajátos lelki gondozói feladatunknak és lehetőségeinknek. Amíg a pszichoterápia az embert a maga rabságában kezeli, addig a lelki gondozó a maga bezártságából kívánja kiszabadítani. Amíg a lélekgyógyász a szorongásból és félelemből akarja kiszabadítani a beteget, addig a lelki gondozó a bizalmat akarja erősíteni még a megfordíthatatlan sorshelyzetben, a szenvedés idején is.

6) A lelki gondozás kiváltképpeni alkalmai

Mielőtt ennek a kérdésnek a töredékes tárgyalásába belebocsátkoznánk, fel kell tennünk a kérdést, alkalmas-e a gyülekezet, a lelkész napjainkban egy átfogó lelki gondozói tevékenység gyakorlására? Talán falvainkban és a kis és közepes nagyságú városokban igen. A nagyvárosokban

és a fővárosban egyre kevésbé. A különbségtételt a település jellegének másmilyen voltára alapozom. A nagyvárosokban olyan gyakorisággal fordulnak elő tragikus esetek, olyan nagy mértékben adódnak határhelyzetek, amely a lelkész és a gyülekezet megoldási és segítségi lehetőségeit meghaladja. Elég, ha itt a gyakori kábítószer áldozatokra, a hajléktalanok magas számára, a családi krízisbe kerültek sűrű előfordulására utalok. Még sem mondhatunk le ezen esetek kezeléséről sem. Talán a szervezett diakónia itt segítségünkre siet. Másfelől a frissen nyugdíjba mentek, vagy munkanélküliek képzési lehetősége új munkatársi gárda kialakításának ígéretes esélye. Ebben nyilván közegyházi kurzusok szervezésével kell számolnunk a jövőben.

a) A kazuális alkalmak lelkigondozói fontosságát lelkészi karunk többsége felismerte. Ma már alig fordulhat elő, hogy csak az egyházi tudta, kit keresztelt meg a lelkész, mivel az esemény után a sekrestyében ő vezette be az anyakönyvbe az adatokat. Az előzetes jelentkezés pedig ismeretlen követelmény volt, ahol a lelkész elbeszélgethetett volna a szülővel a keresztség szentségének fontosságáról.

b) Az a tény, hogy konfirmandusaink szívesen kéri esketésre és később más szolgálatra is konfirmáló lelkészüket, önmagában jelzi, hogy milyen fontos feladat az első úrvacsoravételre készülés alkalma. Életre szóló indíttatásokat adhatunk a serdülő kor minden feszültségével küszködő gyermekeinknek.

c) Az a tény, hogy a temetések alkalmával verbuválódik a jövőendő templomba járó gyülekezet jelentős része, sokunk általános tapasztalata. Nem közömbös, hogy miként, mennyi energiát fordítunk a hozzánk érkezőkre. Örökre egyház-idegenné lehet valakit, egész rokonságot tenni, vagy Krisztus közelébe lehet őket segíteni. Sajnos mindegyikre van bőven példa.

d) A betegek lelkigondozása otthon és kórházban sok tapintatot, időt és türelmet igénylő feladat. Saját példámról is tudom, hogy a törődésnek és szeretetnek a megnyilvánulása milyen fontos egy ránk tört határhelyzetben. És ha hiába várják a lelkészt?

e) Napjaink egyre gyakoribb jelensége a katasztrófa és szükség állapotban végzett lelkigondozói megbízatás. Elég, ha szeptember 11-e légi utasaira, a kőszegi buszkatasztrófa hozzátartozóira vagy az árvízi kitelepítésekre utalok. Mintha ilyen végzetes példák gyakorisága növekednék és mintha korunk embere – fájdalmas módon – ilyenkor jobban megrettenne és élné át a transzcendens megnyilatkozását (Deus absconditus).

A foglyok és katonák közti lelkigondozói szolgálat annyira speciális feladat, amelyről itt csak említést teszünk. Fontosnak tartom viszont megjegyezni, hogy a börtönbe került személy családjával semmilyen társadalmi szervezet vagy egyesület nem foglalkozik. Ezért a velük való törődés kettős értelemben fontos. Egyfelől, hogy szegényérzetüket oldjuk, így az eset feldolgozásában segítsünk. Másfelől, hogy a letöltött idő után legyen hova hazaérkeznie a fogva tartottnak. Ha ugyanis nincs befo-

gadó családi közössége, semmi esélye arra, hogy élete jó mederbe terelődjék.

Meg kell említenünk a telefon melletti lelkigondozást és az internetes kapcsolatapolást. Olyan új útjai ezek a médiumok útján való lelkigondozásnak, amelyek az anonimitást biztosítják az önérzetében egyébként is megrendült gondozottnak.

Befejezésként érdemes arra utalni, hogy napjaink túlterhelt életű személyiségek sajnálatos eseteiben a magángyónás ajánlott szabadulási forma a nyomorúságok özönéből. Wilhelm von Löhe hat évig prédikált róla, aztán sorba álltak az emberek lelkészi fogadószobájába előtte.

Végül fontosnak tartom, hogy minden lelkigondozói tevékenységünkben az egész embert sajátos kontextusában komolyan vegyük, ill. ajánljuk annak kegyelmébe, aki mindent megtehet vele, feljebb, mint ahogy mi kérni tudjuk vagy elgondoljuk. Ezért reményteljes a lelkigondozói szolgálat végzése és ígéretes Isten országa számára. Végezzük nagyobb odaadással!

II. Egyházkerületünk lelki élete a statisztika tükrében

Gyülekezeteink az országos és helyi választások esztendejében is a megszokott körülmények között végezték szolgálatukat. Kiemelkedő eseménynek számított az immár hagyományossá váló egyházkerületi lelkész és felügyelői nap szép számú résztvevővel. Szerényebb létszámú keretben, de gazdag tartalommal került megrendezésre Miskolcon az egyházkerületi missziói nap, amely ez évben Eger székhellyel várja a résztvevőket (május 31-én). Erről a helyről is biztatok mindenkit az alkalom lehetőségére.

Az egyházkerület négy óvodájának pedagógusai is találkoztak és kicserélték napi gondjaikat és örömeiket. Kíváncsi voltam, ha Nyíregyháza is felzárkózna az óvoda fenntartó gyülekezetek sorába. A legnagyobb nagyközségi gyülekezetünknek, Pilisnek is érdemes megfontolnia, miként tud az intézményfenntartó gyülekezetek közé lépni.

Bár egyházkerületünk lélekszáma 1750 testvérünkkel gyarapodott, ez elsősorban a Budai egyházmegye 2058-s lélekszám emelkedésének köszönhető. Majdnem ezer lélekkel csökkent a Hajdú-Szabolcsi Egyházmegye. (Részletes elemzés külön mellékletben.)

Nem szűntek meg a külföldi testvérgyülekezetekkel való kapcsolatapolások, sőt egyfajta szerény erősödést mutatnak.

Továbbra is a legfontosabb feladatnak tartom a gyülekezeti munkatársak keresését, képzését és létszámbeli növelését. Ez a lelki munka hatékonyságának megszorozódását eredményezheti.

Egyházkerületünkben az alábbi gyülekezetekben szolgáltam 2002-ben: Acsa, Alberti, Aszód, Balassagyarmat, Bér, Budagyöngye, Budaörs, Budavár, Cegléd, Csóvár, Dunaharaszti, Encs, Gödöllő, Herceghalom, Hévízgyörk, Iklad, Irsa, Kelenföld, Miskolc, Mogyoród, Monor-Bénye-Káva,

Nyíregyháza, Nyíregyháza-Kertváros, Óbuda, Ósagárd, Péteri, Piliscsaba, Sajókaza, Szolnok, Tállya, Vanyarc.

Az alábbi gyülekezetekben szolgáltam a 2003. év közgyűlésig eltelt idejében: Aszód, Budafok, Budagyöngye, Budahegyvidék, Budavár, Csillaghegy, Felpéc, Győr (temetés), Miskolc, Nyíregyháza, Pilis, Piliscsaba (FÉBÉ), Vanyarc.

Püspöki szolgálatomról részletes kimutatás a mellékletben olvasható.

III. Egyházkerületünk helyzete az anyagiak tükrében

Az előző évekhez képest nem történt átütő változás. Szerény mértékben csendes növekedés mutatkozik a bevételekben. (Részletes elemzés a mellékletben.) Néhány megjegyzést kívánok tenni ezzel összefüggésben.

a) Kíváncsok, hogy legyen minden gyülekezetnek alapítványa, miután minden jellegű renoválás után az ÁFA visszatérítés csak ennek alapján biztosított törvényileg. Viszont kérjük, hogy az alapítványok forgalmát a kerülettel közölni szíveskedjenek, mert ennek birtokában lehet valós képet alkotni híveink áldozatkészségéről.

b) Az ingatlanok kártalanítása során kapott összegek felhasználása kizárólag arra a célra használható, amelyre a gyülekezet azt megjelölte. Minden más visszaélés és állami törvénybe ütközik.

c) A gyülekezetek forintális vagy eurós kölcsönadása a hatályos banktörvény alapján tilos. Ezt kizárólag a pénzintézetek folyósíthatják. A lelkésznek előre legfeljebb fél-évi előleg folyósítható. A banktörvény megszegése állami törvénybe ütköző magatartás.

d) Ismételten figyelmeztetjük a lelkészeket és a gyülekezeteket, hogy a hitoktatás után felvett dotáció adóköteles. Ennek rendezése és befizetésének elmulasztása kellemetlen kihatású büntetést vonhat maga után.

IV. Személyi változások az egyházkerületben

1) Lelkészszentelések

Péter Zoltán végzett teológust

Kulcsár Zsuzsanna végzett teológust és

Buday Zsolt végzett teológust 2002. július 13-án Budavárban;

Zsugyel Adél végzett teológust 2002. szeptember 8-án Diósgyőr-Vasgyárbán;

Galgóczi Livia Magdolna végzett teológust 2002. szeptember 18-án, Nyíregyházán avattam lelkésszé.

2) Lelkészvizsga

Bozorády András dunaharaszti segédlelkész

Bozorády Ildikó dunaharaszti, Gyes-en lévő segédlelkész

Szabó János nagycserkeszi segédlelkész

Túri Krisztina alberti segédlelkész sikeres lelkészvizsgát tett, valamint

Roszik Gábor lelkész, a Tessedik Sámuel anyaatthon igazgatója egyházi szolgálat szünetelése miatt ismételt lelkészvizsgát tett.

3) Családi események: esküvő, születés, elhalálozások

Csiernik János béri segédlelkész és Márton Bernadett 2002. április 20-án Gödöllőn

Buday Zsolt segédlelkész és Bagdy Judit egyetemi hallgató 2002. július 19-én Budapesten

Szakács Tamás lelkész és Fischl Anna-Tuovi orvostanhallgató 2002. július 20-án Aszódon házasságot kötött.

Bartha István balassagyarmati lelkésznek és feleségének, Argyelán Györgyinek 2002. február 28-án Balassagyarmaton Pongrác nevű ötödik;

Blatniczky János Dániel szügyi lelkésznek és feleségének, Hammersberg-Ganczstuckh Júlia szügyi lelkésznek 2002. szeptember 26-án Márton Jakab nevű második

Labossa Péter Mihály nyíregyházi lelkésznek és feleségének, Kővágó Anitának 2002. november 2-án Nyíregyházán Barnabás Máté nevű második

Nagy Zoltán debreceni lelkésznek és feleségének, Réz Zsuzsannának 2002. március 19-én Kirill Fülöp nevű második

Novotny Dániel arnóti lelkésznek és feleségének Szabó Lindának 2002. december 18-án Fábán nevű második

Orosz Gábor Viktor doktori képzésen lévő lelkésznek és feleségének, Veres Andreának 2002. december 11-én Budapesten Marcell nevű második,

Péter Zoltán ceglédi segédlelkésznek és feleségének, Mestery Ritának 2002. december 15-én Cegléden Barnabás nevű első

Szmolár Attila alberti lelkésznek és feleségének, Török Anna Hajnalkának 2002. január 11-én Attila Botond nevű első gyermeke született.

Lehel Ferenc ny. szombathelyi lelkész 2002. február 14-én, életének 93. évében, Szombathelyen,

Bencze Imre ny. kelenföldi lelkész, 2002. június 12-én, életének 82. évében, Budapesten,

Labossa Lajos ny. tatabányai lelkész, az Északi Evangélikus Egyházkerület volt püspök-helyettese, volt fejérkomáromi esperes, 2002. június 12-én, életének 74. évében, Tatabányán,

Csizmazia Sándor ny. lelkész, a Sarepta Budai Szeretetotthon volt igazgatója 2002. július 3-án, 76 éves korában, Budapesten,

Pásztor Pál ny. diósgyőr-vasgyári lelkész, volt borsodhevesi esperes 2002. július 3-án, 88 éves korában, Budapesten,

Mezősi György ny. csepeli lelkész 2002. november 23-án, 78 éves korában, Budapesten, elhunyt.

Emlékük legyen áldott!

4) Nyugállományba helyezés

Labossa László kölcsei lelkész 2002. december 30-tól

Dr. Barcza Béla hatvani lelkész 2002. július 1-jétől nyugdíjazását kérte.

Isten áldása legyen elvégzett munkájukon!

V. Egyebek

Imádkozó szívvel gondolunk testvér-egyházkerületünkre, ahol az egyházkerület teljes elnökségében személyi változásra kerül sor. Sajnáljuk, hogy a választások előkészületében törvényeink pontatlansága jogi vita alapját képezte. Szívből kívánjuk, hogy mielőbb betöltésre kerüljenek az üresedésben levő posztok és a szolgálat zavartalanul folytatódjék. Ugyancsak imádkozó szívvel gondolunk a világ evangélikusságának winnipegi találkozájára ez év júliusában és az európai egyházak konferenciája trondheimi gyűlésére ez év júniusában.

Reménységgel és Istenbe vetett bizalommal várjuk 2004. május 1-jét, amikor hazánk az EU teljes jogú tagja lesz. Ennek kihatásai egyházi életünkre ma még aligha láthatók.

Végül megköszönöm Istennek, hogy szolgálatomat mind ő, mind az egyházkerület gyülekezetei elfogadták. Köszönöm minden munkatársam segítségét, itt első helyen Beniczúr László elnöktársam sok-sok segítségét, gyülekezetlátogatásban való részvételét, gondjainkban való osztozást, minden helyzetben tanúsított bizalmát és szeretetét. Köszönöm a püspöki hivatal dolgozóinak a hősies helytállást, mivel több rendű személyi változások munkánkat nehezítették (Thuránszky István kiválása és a házmaster-gondnok házaspár elköltözése). Urunk bocsássa meg, amit rosszul tettünk vagy mulasztottunk, de ő adjon áldást arra, amit szívünk szerint a legjobb igyekezettel elvégeztünk.

Isten kegyelme nyugodjék meg Északi Egyházkerületünkön.

Útmutatónk mai igéjével zárom jelentésemet: *Maga pedig a béke Istene szenteljen meg titeket teljesen, és őrizze meg a ti lelketeket, elméteket és testeteket teljes épségben, feddhetetlenül a mi Urunk Jézus Krisztus eljövételére.* (1Thessz 5,23)

Kérem jelentésem szíves elfogadását.

D. Szebik Imre
püspök

Felügyelői jelentés az Északi Egyházkerület 2003. május 16-i közgyűlésén

Ha az Úr nem építi a házat, hiábavaló az építők fáradozása.

Sokszor elhangzik ez az ige egy-egy templom vagy gyülekezeti ház alapkövetésénél, vagy éppenséggel a szentelés ünnepségén.

Figyelmeztetésül önmagunk számára a mai közgyűlésünkre is ezt az ígét választottam.

Mert ha visszatekintünk az elmúlt egy esztendőre és kellő módon őszinték vagyunk, bizony el kell ismernünk,

hogy személyes és közösségi érdekeinket, kötelességeinket talán túlértékelve többször megelégedtünk arról, hogy egyházunk egyetlen közösségformálója Jézus Krisztus és egyetlen igaz közösség a vele alkotott közösségünk.

Elfogadva azt, hogy a többség ezt az igaz közösséget féltve vállalt elkötelezettséget valamelyik politikai irányzat mellett, mégis szükségesnek tartanám, hogy egyházunk és törvényhozásunk ismételten foglalkozzon lelkészeink politikai szerepvállalásával és egyházunk nevében tett nyilatkozataikkal a médiában.

Úgy gondolom, nem kell tovább igazolnom, hogy miért tartom igen fontosnak a bevezetőben hivatkozott bibliai idézetet, amikor egyházkerületünk közösségének építéséről, hitbeli erősödéséről gondolkozunk és adunk számot ezen a napon.

Gondolatok a gyülekezetelekről

Egyházunk a gyülekezeteiben él. Így van ez ma is, de így volt a rendszerváltás előtti időkben is. Ezért sajnálatos, hogy a napjainkban bemutatott kétrészes ismertető film a protestáns egyházakról a rendszerváltás előtt egyoldalúan csak az egyházi vezetőről szólt és a megszólalók között nem volt senki, aki számot adott volna, hogy a gyülekezetekben a legtöbb helyen komoly munka folyt (amit az akkor egyházi vezetés sem akadályozott), aminek eredménye, hogy Isten kegyelméből ma is él az egyházunk minden megsemmisítő akarat és szándék ellenére.

Gondolatok a lelkési szolgálatról

Lelkészeink szolgálatukat Istentől kapott elhivatással végzik. Talán a megnövekedett lehetőségek, a szabad mozgástér okozza, hogy a terhelésük igen nagy, ami hosszú távon fizikai és lelki károsodást is okozhat.

A mai teljesítményorientált világunk a lelkészeket sem kíméli. Ezért lemaradni nem akarván olyanok is belefognak építkezésbe, intézményszervezésbe, gazdasági ügyek irányításába és egyéb ügyek szervezésébe, akiknek erejük és néha képességük is erre kevés.

A jó szándékkal vállalt feladatok a lelkész igazi küldetésének és szolgálatának rovására mehetnek.

A lelkési szolgálathoz tartozik a munkatársak kiválasztása és felkészítése. Ne tartózkodjanak lelkész testvéreink a terheket vállaló szolgatársak felkutatásáról és a terhek megosztásáról.

Gondolatok a nem lelkési szolgálatról

A nem lelkési szolgálatot végzők száma természetesen nagyobb, mint a lelkészeké, hiszen vállalt feladatukat világli hivatásuk, munkájuk mellett látják el.

Kapitalizálódott világunkban a munka mellett vállalt szolgálatokról nem kell bizonygatnom, hogy mennyi lemondást és áldozatot követelnek.

A szolgálat velejárója a lemondás és az áldozat, mégis köszönet érte mindazoknak, akik vállalják.

Örömtelnek tartom az egyházkerületi felügyeleti konferenciák iránti nagy számú érdeklődést, így a legutóbb Pilisen rendezett egész napos találkozót, ahova a felügyelőket elkísérték a gondnokok és lelkészek is.

Hitünk erősítése közös ügyünk, ezért nemcsak lelkészeinket, de minden szolgálattevőt kérek arra, hogy bízassa gyülekezeti társait a feladatok vállalására.

Gondolatok a missziói munkáról

Mint ahogy már korábban beszámoltam róla, a népszámlálási adatok egyes területeken több evangélikust jegyeztek, mint ahányról tudomásunk volt.

Ismeretlen testvéreink elérése és gyülekezeti közösségbe szervezése nagy, de kikerülhetetlen feladat.

Örömtelnek érzem azt, hogy egyházi vallási szereplésünk a médiában szép számban jelentkezik, amiről az „Evangélikus Élet” újabban rendszeresen tájékoztat bennünket.

Itt említem meg az ez évi egyházkerületi alkalmainkat: a Vanyarcon tartott kerületi lelkészek evangélizációját, a felügyelők és lelkészek találkozóját Pilisen és a pedagógus csendesnapot Nyíregyházán. Örömmel készül egyházkerületünk a Fehérváron rendezendő evangélikusok országos találkozására és az egri kerületi missziói napra.

Várakozással tekintünk az első, Balassagyarmaton szervezett egyházkerületi napunkra.

A meghirdetett teológiai mű pályázatra 4 munka érkezett be a határidőpontig. Dr. Hafenscher Károlyt és Keveházi Lászlót kértük fel a szakmai bírálati munkára.

Bízva abban, hogy a Finn Káté megjelenéséről minden gyülekezetnek és lelkésznek tudomása van, felhívnam a figyelmet arra, hogy a Finn Evangélikus Egyház és egyházunk igen komoly anyagi tehervállalása mellett megjelenő ingyenes kiadványok el is jussanak minden evangélikus családhoz. Ez gyülekezeteként komoly előkészítő munkát igényel.

Gondolatok a kerület területén lévő intézményekről

A területünkön lévő intézmények ugyan nem a kerület tulajdonában vannak, azonban helyi lelkészeink, egyházmegyei képviselőink és kerületi elnökségünk részéről részt veszünk az igazgatótanácsok testületeiben.

A Miskolci Gimnáziumban és a Nyíregyházi Általános Iskolában felújítási munkákhoz anyagi támogatást kaptunk. Az Aszódi Gimnázium tornaterem-építés befejezésére jelentettük be igényünket.

A budai Sarepta Szeretetotthon fogyatékos ellátó részlegének bővítésén és az EU normákhoz igazításán fáradozik az igazgatótanács.

Továbbra is nagy gondot jelent az aszódi Podmaniczky kastély felújításának és hasznosításának az ügye.

Jó esélye van a jelenlegi Sportkórház régi épületeiben egy Evangélikus Kórház megvalósításának.

A kórházalapítás előkészületei a Bajor Diakónia hathatós támogatásával és a FÉbé közreműködésével folynak.

A Pilisi Evangélikus Egyházközségben belül az ifjúsági munka felélénkült. Ez indokoltá teszi a gyülekezet és presbitérium iskola alapítására vonatkozó szándékát. Itt hívnam fel a figyelmét minden gyülekezetnek, hogy intézményt az országos elnökség jóváhagyásával alapítson. Ezt a kérésemet a jó rend megtartása és a jövőnk tervezhetősége érdekében teszem.

Gondolatok egyházkerületünk anyagi helyzetéről

Ismételten hangsúlyozom, hogy egyházkerületünk nem önálló gazdálkodási egység. A működését biztosító országos egyház által kifizetett pénzeszközökön felül a kerületen belüli egyéb kiadások fedezetére a másik két egyházkerülettel azonos módon 5 millió forint állt a rendelkezésünkre. A keretösszeg felhasználását az országos egyházi iroda gazdasági osztálya tartja nyilván. Az elmúlt esztendőben az egyházkerületünkben zajló események támogatására, a pályázat lebonyolítására költöttünk. Az el nem költött részt ebben az évben kívánjuk felhasználni. A kerület területén zajló beruházások ügyét, úgy az építési és gazdasági bizottságokban, mint az országos elnökségben püspök úrral együtt képviseljük.

Kérjük gyülekezeteinket, hogy a beruházások megkezdéséről és a költségfedezetek kimunkálásáról elnökségünket minden alkalommal jelentésben tájékoztassák.

Gondolatok az ökumenizmusról

Az ökumenikus kapcsolatok alakítása akár a református, akár a katolikus testvéreinkkel, bevallom, sok esetben elkeserítő jeleket mutat.

Bízató és reménykeltő mégis amit az ökumenikus imahét alkalmával több helyen is tapasztalhattam. És megint azt kell, hogy kijelentsem, egyházaink a gyülekezeteikben élnek.

Közös fáradozásunk eredménye, hogy a lágmányosi Ökumenikus Központ jól működik, a Református és Evangélikus Egyetemi Lelkészség beváltotta a hozzá fűzött reményeket. A katolikus ifjúsággal együtt a sportcsarnokban „Kit kerestek” ifjúsági találkozó jó példája a fiatalok lelkesedésének.

Gondolatok a külkapcsolatokról

Imádságos szeretettel gondolkodom azokra, akik képviselni fogják egyházunkat a közelgő Lutheránus Világszövetség nagygyűlésén.

Bajor testvéreink a gyengébb anyagi lehetőségük mellett továbbra is támogatják egyházunkat. Most csak a lelkészeink részére juttatott gépkocsikra utalok.

Úgy gondolom, hogy ezt az odaadó figyelmet nekünk is erősíteni kellene a nálunk szegényebb, határainkon túl élő evangélikus magyar gyülekezetek irányába.

Beszámolómat a Kikindán tett látogatásom élményeivel fejezem be. Ez a kis gyülekezet lelkész nélkül éli az életét. Helyben lakó lelkészt csak akkor hívhatnának, ha a romos lelkészlakást helyrehoznák. A lelkészlakás abban az épületben van, ahol a valamikor két iskolai tanyából átalakított templomtér (gyülekezeti terem) is található. Nem kell, hogy mondjam a templomnak használt épületrész is igen rossz állapotban van. A gyülekezet ígéretet kapott a felújítás egy részének támogatására egy finn gyülekezettől. A Budavári Egyházközség presbitériuma testvér-gyülekezeti kapcsolat létesítésén gondolkodik.

Én most az egyházkerületeink nyitott szívét keresem egy szívfacsaró, de jó ügy támogatására. Isten áldása legyen fáradozásainkon.

Budapest, 2003. május 16.

Erős vár a mi Istenünk!

Benczúr László
egyházkerületi felügyelő

NYUGATI (DUNÁNTÚLI) EGYHÁZKERÜLET

Jövönk reménysége

Püspöki jelentés

a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület
közgyűlésének (2003. május 17.)

Főtisztelendő Egyházkerületi Közgyűlés! Kedves Vendégeink! Kedves Testvéreim!

Püspöki jelentésemnek a 2002. esztendőre visszatekintő adatai a mellékletekben olvashatók. Közgyűlésünk tagjai kézbe kapták múlt évi szolgálati naplóm kivonatát, a kerületi támogatások, a családi események és szolgálati változások listáját is. Ezért ezekről nem kívánok külön beszélni, de az ezekkel kapcsolatban esetlegesen felmerülő kérdésekre majd szívesen válaszolok.

Három témáról kívánok beszélni: 1) Európa a sorsunk? 2) Magyarország az otthonunk; 3) Egyházunk a szívügyünk.

Bár feladatom elsősorban a múlt esztendőre való visszatekintés, de aligha lesz megoldható, hogy szigorúan tartani tudjam magamat a naptári dátumokkal határolt esztendőhöz. Ez különösen is igaz első témánkat illetően, hiszen aktualitása most olyan erős, hogy vele kapcsolatos

gondolatainkat nem hibernálhatjuk a folyó évről szóló, egy év múlva esedékes beszámoló idejére. És így bár a sorsdöntő esemény – az EU-s népszavazás – már 2003-ban történt, de a múlt év egyik fő témája is már ez volt.

Európa a sorsunk?

Tapasztaltuk, hogy a népszavazással foglalkozó, igen szavazatra biztató püspöki körlevelet nem egységesen fogadta lelkészi karunk és egyházunk közvéleménye. Erről most nem kívánok hosszabban beszélni, mert meg vagyok győződve arról, hogy a konkrét állásfoglalásoknak, különösen akkor, ha közéleti, sőt politikai összefüggéseik is vannak, mindig is ez lesz a sorsuk. Ezzel természetesen nem kizárni akarom, hanem éppen lehetővé szeretném tenni közgyűlésünk tagjai számára, hogy észrevételeiket elmondják.

Azt viszont el nem halasztható feladatomnak érzem, hogy a tisztelt egyházkerületi közgyűlés és egész egyházkerületünk nyilvánossága elé tárjam azokat a gondolataimat, amelyek EU-csatlakozásunkkal összefüggésben, elsősorban egyházunk és általában az egyházak feladatával kapcsolatban bennem megfogalmazódtak. *[Az itt következő szakaszban – a feltétlenül szükséges szerkesztési változtatások után – közlöm annak a felszólalásomnak a szövegét, amelyet a Komárom-Esztergom Megyei Önkormányzat által „Az egyházakkal az Európai Unióba” címmel Esztergomban, 2003. április 28-án rendezett konzultáción mondtam el. – I.J.]*

Minden bizonnyal egyetértünk abban, hogy Isten bízott ránk olyan üzenetet, amelyet helyettünk senki más nem mond, nem mondhat el. Ezért szólok itt az *Európa lelke* – a *Lélek Európája* témáról.

Közös gondolkodásunk kezdetén egy nagyon fontos újszövetségi eseményt szeretnék felidézni: Amikor Mízia felé mentek, Bitíniába próbáltak eljutni, de Jézus Lelke nem engedte őket. Erre Mízián áthaladva lementek Troászba. Egy éjjel látomás jelent meg Pálnak: egy macedón férfi állt előtte, és ezekkel a szavakkal kérte őt: „Jöjj át Macedóniába, légy segítségünkre!” A látomás után nyomban igyekeztünk elmenni Macedóniába, mert megértettük: oda hívott minket Isten, hogy hirdessük nekik az evangéliumot.” (ApCsel 16,7–10)

Kedves Testvéreim! Számomra a macedón férfi hangja hallható hang. Számomra – álmaimban, és nem álmodásaimban – meg is szólal ez a hang. Ez a hang valóban a túlsó parttól jön, de ez a túlsó part nem a Lajta túlsó partja. Ez a túlsó part itt közöttünk is van. Mert az elválasztó szakadék – nemcsak az elmúlt évtizedek után, de az elmúlt évszázadok után és hatásaképpen – nem a korábbi szabad és a korábbi rab Európa, hanem a krisztushívők és a nem-krisztushívők között húzódik.

Ezért amikor Európa lelkéről szólok, akkor arról szeretnék beszélni, mi az az egyetemesen jellemző néhány vonás, ami jelen van a minket körülvevő világban, polgártársainkban, földrész-társainkban, az európai kultúra mai örököseiben, bennünk és egyházunk tagjaiban is. Nem

fogok, nem tudok semmi különleges dolgot mondani. Hiszen ha a három sokat emlegetett „varázsszót” említem – szekularizmus, globalizáció, elvtelen liberalizmus – csak azokat a diagnózis-jeleket adom, amelyekről egyébként is sokszor beszélünk, és sokszor gondolkodunk. Mégsem tartom feleslegesnek, hogy szóljak erről, mert – ha jól értettem az elmúlt évek folyamán többeknek a megszólalását és felszólalását, kénytelen vagyok megállapítani – én ezeket a fogalmakat kicsit másképp értem, mint sokan mások – akár még egyházunkban is.

Induljunk el a „kályhá”-tól! Ha a szekularizmusról gondolkodunk, akkor a „kályha” lehet a 2001-es népszámlálás adathalmaza. Az az adatsor, amelyre sokszor hivatkozunk. Ezek szerint a magyar társadalom 75 %-a vállal – magát valamilyen felekezethez tartozónak vallva – bizonyos örökséget, amelyről úgy szoktunk beszélni, hogy az a keresztyénség értékrendjéből származó örökség. Oda kell tennünk emellé a sokszor emlegetett szomorú szociológiai adatokat is: a házassággal szemben élettársi viszonyban élők, a hozzánk is egyre hódítóbban begyűrűző, és az utóbbi időben általánossá vált „single” életmódot választók, a házasságon kívül született gyermekek és az abortuszok adatait; és folytathatnánk tovább... Lelkiismeretemet is nyugtalanító, kínzó kérdésként fogalmazódik meg bennem: Valóban azt hisszük, hogy a szerintünk helytelen döntéseket, a statisztikai adatokban is megjelenő folyamatokat mind a másik rész, a 25 % produkálja? Valóban azt gondoljuk, hogy csak az a 25 % veteti el gyermekét, választja az élettársi kapcsolatot, lesz lumpen-elemmé, löki ki az utcára gyermekét, hagyja ott a házastársát? S folytathatnánk a kórképet.

Szeretném aláhúzni, nyomatékosan hangsúlyozni azt, amit mindenki tud, csak talán nem mindig szembesülünk ezzel a tragikus, szomorú képpel. Talán jobb lenne a 75 % fölötti, meglepetést okozó eufórikus örömről túl arra is többször gondolni: és hányan hallgatják az evangéliumot? Hányan vesznek részt rendszeresen keresztyén közösségek, evangélikus gyülekezeteink különböző alkalmain? A magukat valamilyen felekezethez tartozónak vagy éppen evangélikusnak vallók 10 %-a? Európa lelke a 75 % mínusz 10 % meghatározó lelkiülete. A múlttal csak szavak szintjén közösséget vállalás „erénye”, a napi bizonytalankodás, a morális lápvilág, a családi és egyéni élet sok-sok, napi keserősége, amely – kár lenne tagadni – minket is megkörnyékezik, minket is bánt, és minket is kísért. Igen, *Európa lelke* alatt azt értem, amit a szekularizmus, ez az évszázadok óta egyre intenzívebben milliókat, százmilliókat meghódító folyamat hatása ma produkál körülöttünk és bennünk. A XIX. század első évtizedeiben munkálkodó Auguste Comte írta *A pozitív vallás katekizmusa* című művében: „Az emberiség végleg kiiktatta gondolkodásából Istent, anélkül, hogy korábbi érdekeit elfelejtette volna.” Ez Európa lelke. És folytassuk csak... Még mindig nem nyugodhatunk meg. Feltételezem, lehetséges – és ezzel senkit nem szeretnék megbán-

tani –, hogy csak annak a közösségnek a nyomorúságait vázolom fel, amelyben én a korábbi évtizedekben gyülekezeti lelkészként szolgáltam. A dolog természetéből és egyházunk kisebbségi helyzetéből fakadóan 15-20 %-ban eskettem tiszta evangélikus párokat, 80 %-ban ún. vegyes párokat. A nyolcvanas évek elején kezdődött, közel húsz éves ottani szolgálatom alatt talán ha öt olyan párt eskettem, ahol nem az érkező gyermek döntötte el a házassági szándékot. S ebben a közösségben, amikor egy – magát vallásosnak valló – családban történt látogatás alkalmával az élet alapjairól, a sorsról, a reménységről beszélünk – szinte rám szakadt az ég a döbbenettől –, büszke, önelégült mosollyal húzta elő az egyik nagyszülő a vitrin fiókjából a rövidesen esedékes konfirmációra vett ajándékot, amivel a kis unokát akarta meglepni. Hogy mi volt ez? Bizony nem más, mint a gyermek születésnapja szerinti zodiákus csillaggel, aranyláncon függve, aranyba öntve. S ez a nagyszülő minden vasárnap ott ült a templomban... Lehet, hogy csak én szenvedtem lelkipásztorként ilyen kudarcokat. Megnyugodnék, ha ezt elmondhatnám. De talán megértik, elsősorban tisztelt és kedves lelkésztestvéreim, hogy mégsem feltételezhetem, hogy ez csak az én személyes tapasztalatom. Európa lelke... És lehetne folytatni tovább. Újra és újra feltehetjük a kérdést: mivel érvelünk, mire hivatkozunk, amikor döntési helyzetbe kerülünk, pl. pályaválasztásnál, gyermekeink, ifjaink tanácsolásánál? Sajnos ki kell mondani: bizony úgy élünk, *si Deus non daretur*, mintha Isten nem lenne. Néha még a saját – szigorúan vett egyházi – dolgainkról is így gondolkodunk. Talán harmadikként megkérdezzük Istent is: és te, mit szólsz hozzá? Megkérdezzük először a divatot, a korszellemet, majd az aktuális politikai csillagállást, s talán – mondom – harmadikként őt is. Ez Európa lelke, körülöttünk és bennünk. És ebben vagyunk igazán egyformák itt Európában, ez az igazi globalizmus. Hogy van globalizációs hatása a tőkének is? – tudom, nagyon jól tudom, de a tőke globalizációs ereje mégis itt gyökereszik, *ebben* az európai lelkületben. S ez az a lelkület, amelyik mindig úgy kérdez először, hogy mire, mennyire terjed ki az én egyéni szabadságom. Szabad vagyok, senki ne szóljon bele abba, amit teszek. Szabad vagyok, ezért én megmondhatom, hogy te mit tegyél. Ugyanennek a lelkületnek korábban többször emlegetett gyümölcse az – és szeretném, ha igazán tudnánk aktuális politikai összefüggések nélkül gondolkodni erről –, amikor a na és-ek cinikus vállrándításával elintézzük a törvényesség és a moralitás határának kérdéseit. Ez is Európa lelke.

De kérdezzük csak meg: vajon mikor lesz Európa a Lélek uralma alatt álló territórium? Európával, az európai lelkülettel szemben, a szekularizáció, a globalizmus, az elvtelen, egyéni szabadságokat bálványozó, nagyon is európai – bár igaz, amerikai gyökerű – áramlatokkal szemben mikor kezd el fújni majd az a szél, amelyik fel-tisztítja a szennyet, és a sokszor ködbevesző horizontot világossá teszi előttünk?!

Új pünkösdre van szükségünk. Amikor Európa lelkéről beszélünk, ott csücsülünk mindannyian ugyanabban a hajóban, lessük a fonnyadt vitorlákat. Némelyek ugyan azt hiszik, hogy ők maguk fújják bele a passzátszelet, és csodálkoznak, hogy a hajó nem mozdul; mások meg pontosan tudják: igen, új pünkösdre van szükségünk ahhoz, hogy a Lélek Európájává legyünk. Hogy az a közösség legyünk, ahol újra fontosak és meghatározóak lesznek a maradandó értékek; és amelyben az lesz csillogóvá, ami nem talmi; és hogy valóban megértjük, Isten szeretetének minden ember számára nélkülözhetetlen örömhíre ma is fontos, szükséges. Bár ma még sok kortársunk azt sem tudja, hogy valójában mi hiányzik neki, mire van szüksége. De vajon mi meg tudjuk-e tanítani az „utcasarki koldusokat” arra, hogy azt kérjék, ami valóban hiányzik nekik?

És ismét egy bibliai jelenet. Mindannyian ismerjük. (ApCsel 3,1–10) Az imádság délutáni óráján – szokás szerint – Péter és János felmegy a templomba. És az Ékes kapunál koldul egy szerencsétlen béna. Elmennének mellette, talán egy pillanatra meg is állnak, s a béna felnéz, abban a reménységben, hogy alamizsnát kap tőlük. Emlékszünk rá, mit mond ekkor Péter. Lényegében ezt: Amit te kérsz, azzal nem szolgálhatok. De amire szükség van, azzal megsegíthetlek: A názáreti Jézus nevében mondom, kelj fel, és járj! Mi sokszor azt akarjuk magunkkal és másokkal is elhitetni, hogy a mi zsebünkben aranyak és ezüstök csörögnek – képletesen is. S közben az egyetlen, amit rajtunk kívül más nem ad, nem mond sem Európának, sem a világnak, az sokszor bennszorul a gégekben. A Jézus Krisztusról szóló boldog és gyógyító tanúságtétel. Hiszem, vallom, s ebben a reménységben vagyok az, aki vagyok, hogy ha sokan mást is várnak tőlünk, nekünk elsősorban arra van küldetésünk, hogy a koldusoknak – a saját koldus-lelkünknek is –, a körülöttünk utcasarkon hentergőknek, utcasarki nőcskeként saját lelküket árulóknak elmondjuk az üzenetet: A názáreti Jézus nevében, kelj fel, és járj! Szelíden, alázatosan, de nagy bizonyossággal. S akkor talán egyszer, ha Istennek is úgy tetszik, mégiscsak megzendül az a szél, és lábra kap a sánta, a béna...

Kedves Testvéreim, amikor most Európa lelkéről és a Lélek Európájáról próbáltam szólni, akkor mindezt azért tettem, mert lelkiismeretem mélyén nagyon elevenen, sürgetően visszhangzik az apostoli intés és figyelmeztetés – bárcsak meghallanánk, mi egyházi emberek –, az egész világ sóvárogva várja az Isten fiainak megjelenését (Róm 8,19). Hogy csak egy csipet só, egy körömnnyi kovász? Lehet. De Európa lakható földrészt marad, és örömet szerző közösség, ha jáját-baját meghalljuk, és a ránk bízott üzenettel gyógyítjuk és gazdagítjuk azokat, akik sóvárogva várják, hogy végre – a ránk bízott üzenettel – megszólaljunk.

Szűkítsük most a kört, és fordítsuk figyelmünket Európának arra a részére, amelyre azt mondjuk: ez a mi házánk!

Magyarország az otthonunk

A 2002-es esztendő ismét változást hozott a hazai közéleti, politikai palettán. Az ún. polgári kormány után ismét a szocialista-liberális koalíció került hatalomra. E fordulat okainak tárgyilagos és teljes mélységű elemzésével még mindig nem készültek el a szakemberek. Az elég szűk többséggel történt hatalomváltás körülményeiről mind a mai napig – ha lassacskán elcsendesülő tendenciával is – a közvéleményt megosztó viták dúlnak. A kormányváltás egy éve tény. Teológiai alapállásunk, de társadalmunk – egyházunk tagjai között is tapasztalható – megosztottsága miatt sem helyeselhető, ha lelkészeink, gyülekezeti tisztségviselőink nyílt politikai propagandát, választási agitációt folytattak, folytatnak. Úgy vélem, hogy a törvényes keretek között mindenkinek szíve joga eldönteni, milyen politikai nézetekkel szimpatizál, de azt semmiképpen nem tartom egyházi törvényeink szellemével összeegyeztethetőnek, ha pártpolitikai kötöttséget hivatalban álló lelkészként vállal valaki. Megelégedéssel fogadtam, hogy korábbi határozatunk szerint az egyházkezületünk gyülekezeteiben összeállított lelkészi díjlevelekbe minden esetben belekerült (egy alkalommal ugyan csak külön észrevétel után) az aktív lelkészek pártpolitikai tevékenységét kizáró mondat.

Nem feladatom, és nincs is szándékomban minősíteni ezen a fórumon a politikai kurzusváltást. Három rövid megjegyzést – a tényekhez ragaszkodás szándékával – mégis meg kell tennem.

– Szinte felmérhetetlennek tartom azokat a morális károkat, amelyeket a későbbi kormányra került erők eldurvult, a törékeny demokrácia eddigi történetében ismeretlen kampánystílusa okozott. Miközben fájdalom, hogy ez a stílus a másik oldal egyes képviselőit is – helyenként érthető, de nem menthető – visszavágásra készítette, azt távolról sem tartom igaz állításnak, hogy a két oldal e téren egyformán marasztalható el.

– Aggodalommal látom minden területen a liberális tendenciák érvényesülését. Nemzeti értékeink, lehetőségeink és érdekeink védelme terén sokkal többet várnék el a mindenkori magyar kormányzattól.

– Sajnálatos, hogy az egy évvel ezelőtt hivatalba lépett kormánynak az egyházakkal és az egyházakat érintő kérdésekkel kapcsolatos álláspontja mind a mai napig elég képletenyennek mutatkozott. Azt nem tudom megítélni, hogy azért-e, mert – ahogy többször állították egyesek – a kormánynak egyszerűen nem volt egyházpolitikája és alkalmas egyházpolitikai szakértője, vagy pedig azért, mert éppen ez volt a nagyon is tudatos egyházpolitikája. Mindenesetre reméljük, hogy ezen a területén véget ér a rögtönzések ideje. 2002 végén még nem voltak ennek jelei, közgyűlésünk idején már némileg konszolidálódni látszik a helyzet.

Csak reménységben adhattam azt a címet ennek a szakasznak: *Magyarország az otthonunk*. Mert a napi megélhetési harc kíméletlen küzdelme, a felzaklatott és morális

próbatételeket jelentő közélet, a minősíthetetlenül eldurvult közbeszéd egyelőre sokak számára akadály annak, hogy érezzék is, amit fejükkel tudnak, hogy *ittthon* vannak e hazában. A mindennapok csendes biztonsága, az „*ittthon* vagyok” komfortérzete még sok honfitársunk és hitestvérünk életéből hiányzik.

Vajon van-e, lesz-e egyházunknak, az egyházaknak elég ereje és hitele, hogy – mintegy a mindenkori hatalom élő lelkiismerete – munkálói legyenek annak az alapvető fordulatnak, amelynek be kellene következnie az általános értékváltsággal küszködő nemzetünk életében? E téren is használhatónak, sőt elegendőnek érzem reformátorunk egyszerű tanácsát: „*Mindenki a maga dolgát / Jól tanulja, jól végezze, – / És az egész háznak (hazának – I.J.) dolgát / felviszi az Úr kegyelme.*”

Egyházunk a szívügyünk

Ez is reménységben fogant szakasz cím. Ha egyházkerületünk elmúlt évére visszatekintünk, örömeinkről és gondjainkról, elvégzett munkánkról és mulasztásainkról számadást készítünk, együtt van szívünkben az Úristen megtartó hűségéért érzett hálaadás és a bűnbánat.

Kénytelen vagyok megemlíteni, ha így általánosításnak tűnik is, hogy az egyházmegyéktől nem mindig és sokszor nem időben érkeztek be a szükséges információk. El kell ismernem, egyik-másik egyházmegye esetében és néhány vonatkozásban naiv voltam, amikor arra számítottam, hogy a törvényi kötelezettségek, egyházkerületi határozataink és esetenként kifejezett kéréseim elegendőek lesznek ahhoz, hogy adminisztratív kötelezettségeinket minden szinten időben és rendben teljesítsük. Az ugyan is nehezen elképzelhető, hogy a köteleességteljesítést csak egyik irányban kérjük és tartjuk számon, a másik irányban viszont eltekintünk tőle.

Sajnálattal kell szóvá tennem azt is, hogy bár mostani gyűlésünk terminusát már 2002 őszén kitűztük, mégis vannak olyan tagjai az egyházkerületi közgyűlésnek, akik erről elfeledkeztek, nem tartották számon ezt az alkalmat, és ezért más elfoglaltságra hivatkozva kimentették magukat.

Tisztelt Egyházkerületi Közgyűlés! Kedves Testvérek!

A beérkezett egyházmegyei elnökségi jelentések alapján megállapíthatjuk, hogy gyülekezeteink túlnyomó többségében rendben folyik a munka. Ugyanakkor arról sem feledkezhettünk el, hogy mindegyik egyházmegyénkben van olyan gyülekezetünk (van, ahol nem is csak egy), amelyikben súlyos feszültségek terhelik meg a lelkész és gyülekezet viszonyát, vagy éppen a lelkészcsaládok életének válsága teszi próbára a gyülekezeteket. Ezek valóban olyan terhek, amelyek a lelkészcsaládok, a gyülekezetek, az egyházmegyék, az egyházkerület, de egész egyházunk számára is gondot jelentenek. Kérem Lelkésztestvéreimet és gyülekezeteinket, soha ne feledjék, hogy végső soron nem a püspök véleménye, esetleg az illetékes egyházi bíróság

ítélete, nem is emberi, gyülekezeti közvélemény vonja meg életünk, szolgálatunk mérlegét, hanem szolgálatunk Ura és Gazdája előtt kell számot adnunk. A bűnbocsánat bizonyossága senkit nem tehet könnyelművé, felelőtlené, bűnösen nagyvonalúvá. Sem lelkészt, sem gyülekezetet. Mennyivel kevesebb lenne közöttünk a szolgálatunk hitelet rontó, Isten nevére szégyent hozó botrány és baj, ha felelősségünknek ezt a dimenzióját nem felednénk el soha!

Testvéreim! Az egyház létének éppen az az egyik csodája, hogy Isten minket, sokszor hűtlen és esendő szolgáit is felhasználhatja egyháza építésére. Ez szolgálatunk igazi méltósága. Így lesz és így marad egyházunk valóban szívügye mindazoknak, akik elhivatásukhoz hűségesen helytállnak. De jövőnk ígérete és reménysége mégsem az, hogy a *mi szívügyünk* ez a közösség, hanem az, hogy Istennek is szívügye az egyház. Az elmúlt évben is ő tartott meg bennünket irgalmas szeretetével, és ő marad reménységünk mindörökké.

A köszönet szava

Jelentésem végére érve, köszönetet mondok dr. Weltler János felügyelő úrnak kitartó, betegséggel is szembeszálló hűséges szolgálatáért. Munkatársaimnak: Dombi Éva irodavezetőnek, Menyes Gyula püspöki titkárnak, Szabó György házgondnokunknak és Tar Ilona házmesterünknek köszönetet mondok elvégzett munkájukért.

Egyházkerületünket, egész egyházunkat Isten oltalmába ajánlva, kérem jelentésem elfogadását.

Ittész János
püspök

Szolgálati napló – 2002

Január

1. de.: Győrújfalú – du. Győr ÚT – istentiszteletek
2. Győr – családlátogatás (ker.)
6. Győr ÚT – istentiszteletek
6. Bpest – de.: újévi köszöntés – du.: Országos Elnökség
7. Bpest-Kelenföld – „Egyházunk fogsága”-fórum
8. Fogadónap
6. Megbeszélés dr. Weltler János ker. felügyelővel
10. Bpest – EHE ösztöndíj bizottság
12. Tatabánya – Labossa Lajos elköszönése a gyülekezettől
13. Sitke, rk. templom – a doni áldozatok emlékünnepe
16. Miskolc – előadás a KÉSZ-szervezet alkalmán
17. Bpest – Országos Elnökség rendkívüli egész napos ülése
18. Enese – előadás a népfőiskolán
19. Ráckeve – Patay László festőművész temetésén
20. Győr OT – istentiszteletek
20. este: Veszprém – ÖIH megnyitó alkalmá a bazilikában – ígehirdetés

21. Győr – bazilika ÖIH-alkalom
22. fogadónap
22. este – ÖIH-alkalom hallgatása
23. fogadónap – KIE-vezetők,
23. este – 2 ÖIH-alkalom hallgatása
24. TV-interjú
24. este – 2 ÖIH-alkalom hallgatása
25. este – ÖIH-alkalom hallgatása
26. Székesfehérvár – „házigazdaként” az ev. templom ÖIH-alkalmán
27. Kaposvár – ÖIH záró alkalmá a székesegyházban – igehirdetés
28. Bpest – liturgiai bizottság ülése
28. este: Budahegyvidék – a KÉF alkalmán előadás
29. fogadónap
29. este Bokod – látogatás a lelkészcsaládnál
30. fogadónap

Február

1. Bpest – zsinati ülésen
2. de.: Sopron – a Líceumi Diákszövetség választmányának gyűlésén
2. du.: Győr Szeretetház – áhítat
3. de.: Győr ÚT – istentisztelet
3. du.: Győr Bácsa – istentisztelet
3. este: istentisztelet-látogatás
4. de.: Győr – egyetemavató ünnepség
4. du.: Bpest – megbeszélés az Építési Osztályon,
4. du.: Országos Elnökség (□21.30)
5. fogadónap
6. fogadónap
7. fogadónap
9. Győr székház (10.30–16.00) – találkozás az I-IV. évf. dunántúli teológusokkal
10. 2 istentisztelet-látogatás
11. Győr – iskolai áhítat
12. Bpest – esperesi értekezlet
- 15-18-ig Marktreidwitz / Németo. (Aktion Fastenopfer 2002) – előadás, igehirdetés
18. Győr Nádorváros – gyűl. elnökség megbeszélése
19. fogadónap
20. Bpest – Parlament „drogkonferencia”
21. fogadónap
22. Győr – Egyházkerületi nap + találkozás a kerület V. éves teológusaival
24. Börzs, Öttevény – istentisztelet
25. Szombathely – Lehel Ferenc ny. lelkész temetése
25. Győr – gyűl. presbiteri ülés
27. Pápa Ref. Teol. – „Deák-istentisztelet” + látogatás
28. Veszprém – az Ev. Nőegylet alkalmán, előadás

Március

- 1-2. Révfülp – intézményvezetők, lelkészek, IT-elnökök konferenciája, szolgálat
3. de: istentisztelet-látogatás

3. du.: Győr ÖT – istentisztelet
4. Bpest – de.: 2 megbeszélés R. Rinne KR-tal (EKD)
4. du.: Országos Elnökség
5. Győr – megbeszélés a Nyugat-Magyarországi Egyetem képviselőivel
5. Bpest – ifjúsági bizottság ülésén
6. Felpéc – böjti alkalom – áhítat, előadás
7. Sopron, Líceum – az új tornaterem avatása
9. Bpest-Deák téri G. – országos papné találkozó
10. Oroszlány – istentisztelet + látogatás
11. Bpest – liturgiai bizottság – tárgyalás a Ref. Zsinati Irodán (német szolgálat) – Megbeszélés az Ép. Osztály vezetőivel (Tatabánya, Hévíz)
12. Bpest – NKÖM – egyeztető bizottsági ülés
- 13-14. Piliscsaba – Missziói konferencia és missziói bizottság
16. Győr, Szeretetház – áhítat
17. Répcelak – orgonaszentelés és orgonaavató zenés áhítat
18. Székház – Lelkészvizsga
18. este: – győri képviselőtestületi ülés
19. Győr – megbeszélés a rk. egyetemi lelkésszel
20. Bpest, EHE – fórum az ifjúsági munkáról
22. Tihany – közéleti fórum (Veszprém megyei Önkormányzat)
- 22-23. Gyenesdiás – egyházkerületi presbiteri ülés
24. Győr ÖT – 2 istentisztelet
25. Székház – reggel megbeszélés Mekota Ervinnel
25. de.: kőszegi diákcsoport látogatása
25. du.: Sopron pedagógus értekezlet / igazgatóválasztással kapcs.
25. este: Győr – Szeretetház nagyheti istentisztelet
26. Kőszeg – (egész nap, 9.30-22.00) értekezletek, IT-ülés / ig. pályázattal kapcs.
27. Győr – reggel házi-áhítat, majd gyűl. szolgálat-megbeszélés
27. du.: bajor küldöttség látogatása (OKR Töllner vez.)
27. este: Szeretetház nagyheti istentisztelet
28. Győr – megbeszélés Jankovits B. esperessel
29. Győr ÖT – nagypéntek de. és du. istentisztelet (úrv.)
30. istentisztelet-látogatás
31. Győr ÚT – húsvét ünn. de. 2 istentisztelet (úrv.)
31. du.: ÖT: dt. Gottesdienst (Hl. Abendmahl)

Április

1. Celldömölk – istentisztelet (úrv.)
1. du.: Mesteri – Szabó József emléktáblájának avatása
2. fogadónap + megbeszélés Benczúr László ker. felügyelővel
3. de.: Győr – ev. iskola megbeszélés
3. du.: Sopron – J.B. esperes és gyűl. vez. megbeszélés
4. fogadónap + megbeszélés Johann Gyula egy. lelkésszel
7. de.: Győrújfalú – istentisztelet
7. du.: Győr, Szabadhegy – istentisztelet (úrv.)
7. este: Győr ÚT – istentisztelet

8. Budapest – de.: Oktatási és iskolai bizottság
8. 14.00-től Országos Elnökség
9. Győr – 10 éves a Péterfy S. Ev. Iskolaközpont – istentisztelet és emléktábla-avatás
10. Bakonytamási – a Veszprémi Ehm. LMK-gyűlésén
11. Budapest – megbeszélések, rendezvények (EBBE, OLBK)
12. Bpest – de.: hivatalos látogatás a Millenáris parkban
12. du.: teol. fórum a Fasorban
14. du.: Nagyszentjános + Gönyű istentiszteletek
15. Győr – (9.30–16.30) a liturgiai bizottság ülése
16. Bpest – de.: EHE áhítat és előadás a VI. évesek konzultációján
16. du.: É. Ppk. Hiv. METT-ülés
17. Bpest – METT-ülés
18. fogadónap
19. Pápa (13.00) – Sikos Lajos esp. temetése / szolgálat
19. Bókod (15.00–19.00) – presbiteri gyűlés, megbeszélések
20. de.: Aszód – látogatás az Orsz. Hittanverseny döntőjén
20. du.: Bpest – zsinati ülősszakon
21. Veszprémi Ehm. / egész nap istentiszt.-látogatás, család- és kórházi látogatások
22. Bpest – OI a tatabányai terv zsűrizése
23. fogadónap + sárvári gyűl. csoport látogatása
23. du.: Bpest – EHE Kiss János ny. lelk. díszdoktorrá avatásán
24. Csurgó – ökum. lelkészkonferencia az esketési rendekről
25. de.: Pápa – VI. évf. vizsgatanítás
25. du.: Veszprém – dr. Weltler J. ehker. felügyelőnél
26. de.: Győr – székház TV-felvétel
26. du.: Pápa 15.00 – ev. iskola ünnepe / Gyurácz-születésnap
26. 18.00-tól előkész. megbeszélés holnapra
27. Pápa – Egyházkerületi Missziói Nap
28. Celldömölk – Egyházkerületi Kórustalálkozó / szolgálat
29. Győr – teol. megbeszélések

Május

1. Győr – megbeszélés: dr. Frenkl R. és Hafenscher K.
2. fogadónap + előkészítő megbeszélés ker. ped. konf.-ról
3. Bpest – de.: Orsz. Előnökség
3. du.: Országos Presbitérium
4. Bpest – Országos Közgyűlés
5. istentisztelet-látogatás
6. fogadónap
7. Győr – megbeszélés a MR Győri Stúdiójának vezetőjével
9. istentisztelet-látogatás (mennybemenetel ünn.)
10. 14.30 Csákvár – Szt. Ferenc ökum. kápolna szentelése
10. 18.00 Székesfehérvár – HÍD-rendezvény / előadás
11. Győr – de.: a PSEOK első ballagási ünnepe / köszöntés
11. du.: szeretetházi áhítat

12. de.: Zánka, Szentantalfa, Mencshely – istentiszteletek
12. du.: Nemesleányfalu – hálaadó ist. + közgyűlés (templomfelújítás)
13. Bpest – liturgiai bizottság
14. fogadónap + ev.-ref. megbeszélés a gönyűi templomról
15. Győr – Fraternitás, FÉBÉ programok, megbeszélések
16. Kőszeg – iskolai ügyek megbeszélése + gyűl. presb. gyűlés
17. de.: Bpest – OI Brandes GAW-főtitkár látogatása
17. du.: Mór – gyászünnepség (a rablógylkosság 8 áldozata eml.)
18. Ménfőcsanak – a gyűl. ház alapkö-lététele
19. de.: Győr ÖT – 2 istentisztelet (úrv.)
19. du.: Bácsa – istentisztelet
20. istentisztelet-látogatás + megbeszélés
21. fogadónap + TV felvétel
22. Bpest – MEÖT elnökségének ülése + megbeszélés S.A-val
23. fogadónap
24. fogadónap szolgálati ügyekben
26. Szergény – harangszentelési ünnep
27. Kőszeg – megbeszélések, tantestületi fórum
- 27-30. Révfölöp – országos lelkészkonferencia
30. du.: Győr – a Romániai Felekezetközi B.tanács küldöttsége
31. Győr ordinációs megbeszélés

Június

1. de.: Győr – nagyvelegi gyűl. csoport látogatása
1. du.: Csorna – Tubán J. lelkész iktatása / szolgálat
2. de.: Takácsi, Pápa VI. évf. „vizsga-istentiszteletek”
- 2-4. Nagyveleg – egyházkerületi lelkész-evangélizáció
3. du.: Bpest – Országos Elnökség
5. Győr de.: PAX-TV felvétel
5. du.: könyvbemutató (A th. crucis és a ...)
6. Sopron – látogatás Szála E. főig-nál + líceumi IT ülése
7. de.: Bpest – az Ök. tanács székházának szentelése
7. du.: Öskü – megbeszélés + presb. gyűlés
9. Győr ÖT-ÚT – 3 istentisztelet
10. Győr – megbeszélés a győri lelkészekkel
12. Győr – háziáhitat
12. Gyenesdiás, Kapernaum – Diakóniai konf. / előadás + úrv. istentisztelet
13. Bpest-Kelenföld – könyvbemutató (A th. crucis...)
14. Kőszeg – tanévzáró ünnepély / köszöntés
15. Győr ÖT – a Túróczy-könyv bemutatója / áhítat
16. istentisztelet-látogatás
16. du.: Győr – PSEOK tanévzáró istentisztelet / igehirdetés
17. Bpest – OI megbeszélés + EKD küldöttség fogadása
18. Bpest – orsz. esperesi értekezlet
19. Bpest-Kelenföld – a Túróczy-könyv bemutatója / áhítat
20. Bpest-Kelenföld – Bencze Imre gyászistentiszteletén
21. Tatabánya – Labossa Lajos temetésén

- 22-23. Gmünd / Ausztria – az osztrák MaLuBu közgyűlésén / előadás
 24. Bpest – megbeszélés + fogadás LVSz konzultáció alk.
 27. Kőszeg – tantestületi értekezlet + IT ülés
 28. Győr – a BM Határőrség fogadásán
 29. Bpest-Kőbánya – Mesterházy Balázs ordinációja és missziói kiküld.
 30. Győr ÚT – 2 istentisztelet

Július

1. Veszprém – megbeszélés dr. Weltler J. ehker. fővel
 2. Pannonhalma – az Egyházi Könyvtárak Egyesülésének közgyűlésén – igehirdetés az ökumenikus imádságon
 3. fogadónap
 4. Győr – ordinációs megbeszélés
 5. Nagyveleg – deprekációs szolgálat ifj. táborban
 6. Győr – Süller Zsolt és Szabó Szilárd ordinációja
 7. Pápa – Kalincsák Balázs és K. Varga Katalin ordinációja
 9-10. Piliscsaba – EKME konf. / szolgálatok
 11-12. Piliscsaba – rádiómissziós konf. / szolgálatok
 13. de.: Somogyvámos – felújítás utáni templomszentelés
 13. du.: Keszthely – Kendeh-Kirchknopf László ordinációja
 14-22. szabadságon
 24-28. Kismaros – Szélrózsa találkozó / szolgálatok
 30. Mezőlak és Kemeneshőgyész – megbeszélések, látogatás
 31. Győr – házi-áhitat + fogadónap

Augusztus

1. de.: Celldömölk – megbeszélések
 1. du.: Győr OT – bibliaóra
 3. Szákszend – Bartucz István iktatásán / szolgálat
 4. Győr OT – 3 istentisztelet (de. 2 úrv.)
 5. Győr – megbeszélések
 6. fogadónap + megbeszélés a Fejér- Kom. Ehm. elnökségével
 8. Győr OT – bibliaóra
 9. Győr – újság interjú
 11. Acsád – templom és gyűl. ház szentelése
 13. fogadónap
 15. Győr OT – bibliaóra
 16. Győr – előadás az Apor Vilmos kat. népiskolán
 17. Győr (az öregtemplomban) – a Gy-S-M M. Önkormányzat ünnepe
 17. igehirdetés az ökum. igeliturgiában
 18. Győr ÚT – 2 istentisztelet + istentisztelet-látogatás
 20. Veszprém – megbeszélés: ker. fővel és főhelyetttessel
 21. Győr – házi-áhitat + fogadónap
 22. Győr OT – bibliaóra
 25. Zalaegerszeg – 100 éves a gyűl. + gyűl. ház szentelése
 25-27. Budakeszi-Telki – rendkívüli orsz. elnökségi együttlét
 27. Bpest – de.: Ifj. bizottság ülése
 27. du.: Szélrózsa-kiértékelés

29. Győr – megbeszélés az iskolában
 29. du.: megbeszélés Szemerei János esperessel
 29. OT – bibliaóra
 31. fogadónap

Szeptember

1. de.: Börcs – hálaadó ist. (úrv.) templom-felújítás alk.
 1. du.: Sopron – Líceumi tanévnyitó ist. / igehirdetés
 2. Kőszeg – tanévnyitó ist. / igehirdetés
 2. Városháza: megbeszélés ingatlanügyben
 5. Bpest – Orsz. Elnökség
 6. Bpest – É. Ppk. Hiv.: Nemzetközi Ordass Al. elnöksége
 6. OLBK-elnökség + Ordass Alapítvány
 7. Oroszlány – 40 éves az énekhar, ünnepi koncert / igehirdetés
 8. Győr OT – 2 istentisztelet
 9. Győr – iskolai áhitat
 10. Győr – gyűl. munkaterv megbeszélés
 11. de.: Győr – házi-áhitat
 11. du.: Gyenesdiás, Kapernaum – látogatás az új vezetőnél
 11. Keszthely – megbeszélés N. Szeker Éva lelkésszel
 12. Sopron – megbeszélés Szála E. főigazgatóval + látogatás
 13. Győr – megbeszélés prof. Engelsviken-nel (Norvégia)
 14. Győr – Klell Erzsébet főnöknő beiktatásán
 15. Homokbödöge – hálaadó ist. (orgonafelújítás) + Kossuth ünnepség
 15. Pápa – győri bárkások táborzáró ist. / igehirdetés
 16. Győr – megbeszélés Jankovits B. esperessel
 16. konzultáció lelkészvizsgára készülőkkel
 17. Bpest – intézményvezetők értekezlete
 18. Győr – fogadónap
 18. du.: a missziói biz. ülése
 19. Bpest – nyitó áhitat a KÖT-konferencián
 20. Bedegkér – felújított templom szentelése
 21. Sand – renovált templom szentelése (úrv.)
 22. Győr – ÚT 2 istentisztelet
 22. megbeszélés: OKR R. Rinne + A. Wellmer
 23. Bpest – EHE tanévnyitóján
 23. együttlét a westfalai küldöttséggel
 24. Győr – Präses M. Sorg + delegáció látogatása
 25. Hévíz – megbeszélés német szolgálatról (Rinne, Márkus stb.)
 27. Balatonfüred – ökumenikus tanácskozás a Veszprém M. Önk. szerv.
 28-30. Schrobenuhausen, Németö. – 10 é. a bajor-magyar tetsvéregyh. kapcsolat

Október

1. de.: Bpest – az Ökumenikus Charta aláírásán
 1. du.-este: Révfülöp – lelkészkonf. / fórum
 2. Bpest MEH – egyeztető biz. (ingatlanok)
 3. Bpest EHE – az OE „kihelyezett” ülése

- 5. de.: Celldömölk – Sággy Balázs ordinációja
- 5. du.: Siófok – Lampért Gábor iktatása / igehirdetés
- 6. Kecskemét – vendégszolgálat
- 7. Győr – lelkészvizsg. konzultációja
- 8. Bpest EHE – ösztöndíj biz. ülése
- 9. fogadónap
- 10. Sopron – főiskola + megbeszélés a gyűl. elnökségével
- 12. Bpest-Deák tér – Országos evangélikizáció / úrv. ist.
- 13. de.: istentisztelet-látogatás
- 13. du.: Sárvár – hálaadó ist. + épületrész szentelés
- 14. Győr – gyűl. presb. gyűlésen
- 15. Bpest – esperesi értekezlet
- 16-17. Győr – magyar-osztrák-szlovák lelkésztalálkozó – németny. úrv. szolg. + megbeszélés Sturm ppk-kel
- 18-19. Kőszeg egyházkerületi pedagógus csendesnap – (előadás + úrv. ist.)
- 20. Bezi – istentisztelet
- 20. Enese – 50 éves a templom / hálaadó ist.
- 20. du.: Győr ÚT – istentisztelet
- 22. Győr – de.: fogadónap
- 22. du.: EKME elnökségének ülése
- 23. Győr – házi-áhitat
- 24. fogadónap
- 25-28. Stuttgart stb., Németh. – a magyar gyülekezet őszi konferenciáján szolg. – találkozás, megbeszélés G. Maier württ. ppk-kel
- 29. Győr – ref. templom – reformációi sor. / előadás + áhítat
- 30. de.: Győr – megbeszélés Hné dr. Molnár Líviával
- 30. este: Bécs – az Osztrák Ev. Egyház reformációi fogadásán
- 31. (ref. ünn.) istentisztelet-lát.

November

- 2. de.: Révfülp – orsz. felügyelői konf. / áhítat
- 2. du.: Veszprém – megbeszélés dr. Weltler J. ker. fővel
- 3. de.: Lenti – hálaadó ist. / 70 éves a templom
- 3. du.: Szarvaskend – az új templom szentelése
- 4. de.: Győr – fogadónap
- 4. du.: Bpest – Országos Elnökség
- 5. Győr ÚT – aliansz bibliaóra
- 7. Bpest – OLBK közgyűlés
- 9. Veszprém – de.: egyházkerületi presbiteri gyűlés
- 9. du.: egyházkerületi közgyűlés
- 10. de.: Győr ÖT – 2 istentisztelet / keresztes
- 10. du.: Somlószőlős – hálaadó ist., felújított gyűl. ház szentelése
- 11. Bpest – oktatási bizottság ülése
- 12. Bpest – missziói bizottság ülése
- 13. Győr – fogadónap + megbeszélés Papp J. bapt. missz. titk.
- 14. Bpest-Kelenföld – EBBE-alk. / előadás
- 16. Rábaszentandrás – szeretetvendégség / előadás
- 17. de.: Gyékényes – gyűl. ház szentelése
- 17. du.: Nagyatád – karzat, gyűl. terem szentelés

- 18. Győr – megbeszélés Tölly Balázs igazgatóval
- 19. Bpest – É.Ppk.Hiv. orsz. GAS-értekezlet
- 20. Bpest – az OLMK választmány ülése
- 21. Győr – fogadónap
- 21. tárgyalás a Kom.-Esztergom M. Önk. elnökével
- 21. újság-interjú
- 22. Bpest – Országos Presbitérium ülése
- 24. de.: Tatabánya – istentisztelet + közgyűlés / látogatás
- 24. du.: Győr ÚT – istentisztelet
- 25. Győr a liturgiai bizottság ülése
- 26. Nyíregyháza előadás az ottani KÉSZ-rendezvényén
- 27. Győr – székház a bajor-magyar igazgatói konf. résztv. látogatása
- 28. Bpest – Ök. Kp. MEÖT elnök ülése + közgyűlés
- 29. Bpest – OI esperesi értekezlet
- 30. Lajoskomárom – 10 éves az Agapé + bővítés alapkövetétele

December

- 1. de.: Győr ÖT – 2 istentisztelet (úrv.)
- 1. du.: Győrújbarát – szeretetvendégség / előadás + áhítat
- 2-3. Révfülp – magyar-bajor konzultáció / Abendandacht
- 3. este: Győr – megbeszélés Bencze András esperessel
- 4. Bpest-Rózsák tere – koll.vez. konferenciája / áhítat + előadás
- 5. Győr – megbeszélések, tárgyalások
- 6. Bpest Országos Elnökség
- 8. Eger vendégszolg. / de.: ist. – du. szeretetvend. előadás
- 9. Győr – baptista imaház Ker.-zsidó teol. nap / előadás
- 10. fogadónap
- 11. Győr – házi-áhitat
- 11. Sopron – integrációs megbeszélések
- 12. de.: Bpest – tárgyalás a KVI-ben / kőszegi tangazd.
- 12. du.: Győr – Szeretetház adventest
- 12. este: székház – fórum-beszélgetés győri pedagógusokkal
- 13. de.: Győr – fogadónap
- 13. du.: Boba – a kiéget paplak meglátogatása
- 14. Tapolca – prot. hálaadó ünnep toronyfelújítás alk. / igehird.
- 15. Veszprém – istentisztelet
- 16. Győr – iskolai áhítat / du.: teol. megbeszélés
- 18. Győr – házi-áhitat
- 19. Győr – Szeretetház adventi áhítat
- 21. Győr – Szeretetház adventi áhítat
- 22. de.: Mosonmagyaróvár – hálaadó istentisztelet
- 22. du.: Győr ÚT – „gyermek-karácsony” / igehirdetés
- 24. Öttevény + Börcs – 2 istentisztelet
- 25. Győr de.: ÚT – 2 istentisztelet (úrv.)
- 25. du.: Szabadhegy – istentisztelet (úrv.)
- 26. Győr ÖT – 2 istentisztelet (úrv.)
- 29. de.: Győrújfalú – istentisztelet
- 29. du.: Győr ÚT – istentisztelet
- 31. istentisztelet-látogatás

Felügyelői jelentés

Az egyházi szolgálatról és egyházkormányzásról – a magasabb egyházkormányzati szinteken – szóló 1997. évi IV. törvény második rész harmadik cím 93. §-a szerint készítettem el a felügyelői munkáról szóló beszámolómat. A hivatkozott rendelet az egyházkerület tisztségviselői részére hívány, munkaköri leírás meglétét írja elő – ilyen-azonban más kerületeknél sem találkoztam.

Egyházi törvényeink több helyen hivatkoznak a kerületi felügyelők speciális és általános feladataira. Ezek szerint szeretnék most beszámolni az elmúlt év munkájáról.

Egy közgyűlést (2002. november 9-én Veszprémben) és két presbiteri ülést tartottunk (2002. március 22-én Gyenesdiáson és november 9-én Veszprémben). Elkészültek az ülések jegyzőkönyvei, határozatai megjelentek közlőnkben. A határozatok végrehajtása nem minden esetben történt meg.

Az egyházkerület elnöksége a törvényeken kívül éves munkaterv alapján végzi feladatát. Ennek során képviseli a kerületet az országos egyház, a testvéregyházak és világi fórumok előtt a mellékelt eseménynaptár szerint.

Elkészültek és hatályba léptek az egyházközi szintű szabályzatok, sajnos az egyházmegyeiek nincsenek teljesen készen. Elkészítésüket szorgalmazni fogjuk.

Kerületünket érintő anyagi kérdések: Az illetékes testületek határozata alapján osztjuk szét a pénzeszközöket, 200 000 Ft-ig az elnökség határozott támogatási ügyekben.

Az egyházközségek díjleveleit határidőre visszaküldjük jóváhagyás után.

Egyházközségek és egyházmegyek ellenőrzése részemről nem történt. Intézménylátogatás és részletes ellenőrzés két esetben fordult elő. Révfülöp és Sopron Evangélikus Líceum műszaki, ill. gazdasági felülvizsgálatában vettem részt. Két esetben került sor egyházközi elnökség, ill. intézményvezetők összehívására, vitás kérdések tisztázása érdekében.

Három esetben tartottam előadást szeretetvendégségen, illetve konferencián.

Az egyházkerület munkatervében szereplő feladatok részletesen a püspöki jelentésben szerepelnek.

Itt mondok köszönetet Sztruhár Andrásnak, hogy betegségem alatt többször helyettesített, elsősorban az országos elnökség értekezletein.

Az országos közgyűlés és presbitérium tagjaként részt veszek azok ülésein, az országos elnökség tagjaként pedig a havonkénti összejöveteleken, ahol megpróbálok kiállni a törvényesség, az átláthatóság, az egyház érdekeinek elsőbbsége mellett.

Sajnálatos, hogy két év alatt sem sikerült támogatást találni az egyházi tulajdonú ingatlanok szabályos bérleti szerződéseinek elkészítése tárgyában. Nem sikerült törvényes keretek közé terelni az ún. béren kívüli juttatások körét (kinek jár lakás, autó, telefon, villamosbérlet stb.).

Szomorú, hogy sok olyan döntést kell tudomásul vennünk az elnökség tagjaként, amelyek – az idő rövidsége vagy egyéb személyes okok miatt – nem járták meg az előkészítés törvényes fórumait, ahol a döntés kényszerhelyzetben született. Mivel a személyes felelősség megállapítás, de még az egyházra nagy anyagi hátrányt okozó döntések nyilvánosságra hozatala sem történik meg, így továbbra is születnek felelőtlenül és következmények nélkül hozott döntések (Aszódi kastély hasznosítása, Kórház, Balatonszárszó – korábban Révfülöp –, „Bio-bolt”, püspöklakás stb.)

Csak remélhetjük, hogy az elnökségben várható személycserék tovább javítják a törvényesség és hatékonyság esélyeit.

Befejezésül elmondhatom, hogy az egyházkerület tisztségviselőivel jó munkakapcsolat és testvéri együttműködés jellemezte tevékenységünket. Igyekezünk egymást támogatni, kerületünk ügyein együtt gondolkodni, egyházmegyénk, gyülekezeteink, intézményeink és minden rászoruló segítségére lenni.

Külön és ehelyütt is köszönetet mondok Ittész János püspök úrnak, aki betegségem alatt sok terhet vett le a vállamról, és gyakran segített abban is, hogy a szolgálati helyekre eljuthassak.

Hálát adok Istennek, hogy az elmúlt esztendővel megajándékozott, engedte, hogy a megkezdett szolgálatot folytassam.

Kérem jelentésem elfogadását.

Erős vár a mi Istenünk!

Veszprém, 2003. április 29.

Dr. Weltler János
egyházkerületi felügyelő

Eseménynaptár

Január

- 7. Budapest – Országos elnökségi ülés
- 9. Győr – Kerületi elnökségi értekezlet
- 10. Budapest – Ösztöndíj Biz. és a Munkaügyi Biz. ülése
- 11. Budapest – Jogi Biz. és a B.szárszói Munkabiz.
- 17. Budapest – Országos elnökségi rendkívüli ülés

Február

- 2. Budapest – Zsinat
- 4. Budapest – Országos elnökségi ülés
- 5. Sopron – Líceumi hivatalátadás
- 6. Pápa – Egyházmegyei találkozó
- 9. Győr – Teológus nap
- 23. Győr-Beled – Kerületi nap, EA szeretetvendégség
- 27. Budapest – Zenei Bizottság ülése

Március

- 1. Révfülöp – Ig.tanács elnöki és igazgatói értekezlet
- 4. Budapest – Országos elnökségi ülés

7. Sopron – Tornaterem avatás
 13. Budapest – NKÖM kárpótlási ügyek, munkaügyi biz. Ülése
 17. Répcelak – Orgonaszentelés
 22. Tihany – Vp. Megyei Önkorm. Összejövelete
 23. Gyenesdiás – kerületi presbiteri ülés
 25. Sopron – Igazgatótanácsi ülés
 26. Zánka – templomrenoválási pályázat

Április

8. Budapest – Országos elnökségi ülés
 10. Győr – Iskola jubileumi ülése

Június

7. Öskü – Lelkészválasztás, presbiteri ülés

Július

4. Veszprém – Munkaügyi Bizottság ülése

Augusztus

24. Sopron – WR emlékűnnep, halálának 25. évford.
 25-26. Telki – Rendkívüli elnökségi ülés

Szeptember

5. Budapest – Országos elnökségi ülés

Október

3. Budapest – Országos elnökségi ülés
 27. Budapest – Országos protestáns ünnep
 29. Sopron – Igazgatótanácsi ülés

November

10. Hévíz – Protestáns templom

December

6. Budapest – Országos elnökségi- és presbiteri ülés

Személyi, szolgálati változások a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerületben

Lelkészavatások

- Mesterházy Balázs – Budapest-Kőbánya, 2002.06.29.
 Süller Zsolt – Győr, 2002.07.06.
 Szabó Szilárd – Győr, 2002.07.06.
 Kalincsák Balázs – Pápa, 2002.07.07.
 Kalincsák Balázsné Varga Katalin – Pápa, 2002.07.07.
 Kendeh-Kirchknopf László – Keszthely, 2002.07.13.
 Sággy Balázs – Celldömölk, 2002.10.05.

Lelkészvizsga (2002. március 18.)

Albert Gábor diakónus lelkész

Szamos Csaba segédlelkész
 Takács Eszter segédlelkész
 Vancsai József segédlelkész

Családi események

Gyermekszületés

Szigethy Szilárd tatabányai segédlelkésznek Péter nevű első gyermekük 2002. 01. 03-án,
 Selmeczi Diana rábaszentandrási segédlelkésznek Tamás Bence nevű második gyermekük 2002. 01. 22-én,
 Ócsai Zoltán győri lelkésznek Rozi nevű első gyermekük 2002. 03.06-án,
 Molnár József oroszlányi lelkésznek Gergő nevű második gyermekük 2002. 04. 09-én,
 Kerekes Csaba uraiújfalui segédlelkésznek Csaba nevű első gyermekük 2002. 10. 16-án,
 Mesterházy Zsuzsanna győri lelkésznek Ruben nevű első gyermekük 2002. 12. 11-én született

Házasságkötés

Nagy Zoltán segédlelkész Dorn Réka teol. hallgatóval 2002. 07. 27-én,
 Ernst Cecília lelkész Ryll, Scott amerikai állampolgárral 2002. 09. 08-án,
 Sággy Balázs segédlelkész Kiss Kata teol. hallgatóval 2002. 11. 16-án házasságot kötött

Halálozás

Lehel Ferenc ny. szombathelyi lelkész, 2002. 02. 14-én
 Sikos Lajos ny. pápai esperes 2002. 04. 12-én,
 Hülvely Sándor ny. rábaszentandrási lelkész 2002. 06. 04-én,
 Labossa Lajos ny. tatabányai esperes 2002. 06. 12-én elhunyt.

Isten kegyelme és áldása nyugodjék meg minden változáson.

Szolgálati változások

Segédlelkész-kiküldések

Mesterházy Balázs segédlelkészt és feleségét Mesterházy Andreát az egyházkerület püspöke az ordinációs istentiszteleten 2002. 06. 09-én indiai missziói szolgálatra kibocsátotta
 Szabó Szilárd segédlelkészt – átmeneti időre – az Evangelikus Missziói Központ kötelékébe engedte át az egyházkerület püspöke
 Süller Zsolt segédlelkészt 2002. 08. 01-től a Székeshefevári Egyházközségbe és a Fejér-Komáromi Egyházmegyébe,
 Kalincsák Balázs és Kalincsák Balázsné Varga Katalin segédlelkészeket 2002. 08. 15-től a Nemescső-Meszlen-Acsádi Társult Egyházközségbe,

Kendeh-Kirchknopf László segédlelkészt 2002. 08. 15-i hatállyal a Csurgói Egyházközségbe,
Sághy Balázst mint lelkészjelöltet a Kaposvári Egyházközségbe 2002. 09. 15-i hatállyal kisegítő szolgálatra, majd 2002. 10. 05-től segédlelkészi szolgálatra
 – küldte ki az egyházkerület püspöke

Fejér-Komáromi Egyházmegye

Albert Gábor h. lelkész a Csákvár-Csabdi-Bicskei Társult Egyházközségből az Északi Egyházkerületbe távozott 2002. 06. 01-i hatállyal, mert a gödöllői gyülekezet lelkészeül megválasztotta

Szebik Károly székesfehérvári beosztott lelkész 2002. 06. 01-i hatállyal helyettes lelkészi megbízást kapott a Csákvár-Csabdi-Bicskei Társult Egyházközségbe

Vancsai József helyettes lelkészt a bakonyszombathelyi gyülekezet lelkészeül megválasztotta, beiktatása 2002. 07. 14-én volt, a Hánta-Ászár-Kisbéri Társult Egyházközségbe szóló helyettes lelkészi megbízását az egyházkerület püspöke 2003. 06. 31-ig meghosszabbította

Bartucz István helyettes lelkészt a Szák-Szendi Társult Egyházközség lelkészeül megválasztotta, beiktatása 2002. 08. 03-án volt

Oláh Edina h. lelkész 2002. 08. 15-i hatállyal lemondott bokodi megbízatásáról, mert őt az ausztriai Wien-Donaustadt-i Egyházközség másodlelkészeül öt évre meghívta
Sztruhár András nemlelkészi egyházi munkásként 2002. 08. 15-i hatállyal megbízást kapott az egyházkerület püspökétől a bokodi gyülekezet gondozására

Decmann Tibor lajoskomáromi lelkészt a püspök 2002. 08. 15-i hatállyal felmentette a Sárbogárdi Egyházközségben végzett helyettes lelkészi megbízásából

Böjtös Attila nemlelkészi egyházi munkásként 2002. 08. 15-i hatállyal megbízást kapott a sárbogárd-sárszentmiklósi gyülekezet gondozására

Csonkáné Szabó Magda bokodi lelkész 2002. 08. 31-i hatállyal lemondott gyülekezeti lelkészi állásáról, az egyházkerület püspöke – a GyES idejére, szolgálati feladat, megbízás nélkül, szolgálati viszonya megőrzése érdekében – kiküldte a Hánta-Ászár-Kisbéri Társult Egyházközségbe

Győr-Soproni Egyházmegye

Gabnai Sándor soproni lelkészt az egyházkerület püspöke 2002. 05. 05-i hatállyal felmentette a Hetvényi L. Ev. Líceumi Diákokthoz otthonlelkészi megbízásából

Reisch György – korábban szolgálati megbízás nélkül álló – lelkész 2002. 05. 06-i hatállyal otthonlelkészi megbízást kapott a Hetvényi L. Ev. Líceumi Diákokthozban

Buczolich Márta helyettes lelkészt a püspök 2002. 06. 30-i hatállyal felmentette a sopronbánfalvai gyülekezetben végzett szolgálata alól, kiküldte a soproni gyülekezetbe, és 2002. 07. 01-i hatállyal megbízást adott neki a Soproni Egyházközséghez tartozó harkai gyülekezetben h. lelkészi szolgálat végzésére

Makovnikné Hüffner Györgyi lelkészt, a soproni Ev. Véndégház vezetőjét 2002. 06. 30-i hatállyal felmentette a püspök az Ágfalvai Egyházközségben viselt helyettes lelkészi megbízása alól

Sümeghy József ny. lelkész megbízást kapott 2002. 07. 01-től az Ágfalvai Egyházközségben helyettes lelkészi szolgálat végzésére, de erről – betegség miatt – 2002. 07. 31-i hatállyal lemondott

Magassy Katalin diakónus lelkész 2002. 08. 01-i hatállyal helyettes lelkészi megbízást kapott az ágfalvai gyülekezetben

Szimon János ny. lelkész megbízást kapott 2002. 07. 01-től a Sopronbánfalvai Egyházközségben helyettes lelkészi szolgálat végzésére

Mesterházy Zsuzsanna győri lelkész 2002. 12. 15-től GyES-t vesz igénybe

Ryll Cecília – szolgálati viszony nélküli – lelkészt 2002. 12. 15-i hatállyal megbízta az egyházkerület püspöke győri h. lelkészi szolgálat végzésével

Somogy-Zalai Egyházmegye

Baranyay Csaba és *Baranyayné Rohn Erzsébet* kötcsei és siófoki lelkészek 2002. 07. 31-i hatállyal lemondtak állásukról, és a Déli Egyházkerületbe távoztak, mert őket a pécsi gyülekezet meghívta

Lampért Gábor korábbi tési helyettes lelkészt a siófoki gyülekezet lelkészeül megválasztotta, beiktatása 2002. 10. 5-én volt, egyúttal helyettes lelkészi megbízást kapott a Kötcsei Egyházközség gondozására

Sikter János porrogszentkirályi lelkészt a csurgói gyülekezetben végzett helyettes lelkészi szolgálat alól az egyházkerület püspöke 2002. 08. 15-i hatállyal felmentette

Deák László teol. hallgatót, aki a Kaposvári Egyházközségben végzett kisegítő szolgálatot a püspök 2002. 08. 15-i hatállyal a kaposvári szolgálatból felmentette

Vasi Egyházmegye

Keveházi László ny. esperest az egyházkerület püspöke 2002. 06. 01-től iskolalelkészi szolgálattal bízta meg a kőszegi Evangélikus Mezőgazdasági és Kereskedelmi Szakközépiskolában

Benedek János helyettes lelkészt a nemeskoltai Egyházközség lelkészeül megválasztotta, beiktatása 2002. 07. 13-án volt

Percze Sándor és *Takács Eszter* segédlelkészeket a püspök – saját kérésükre – 2002. 08. 15-i hatállyal felmentette a Nemescsó-Meszlen-Acsádi egyházközségben végzett szolgálatuk alól, mert 2002 őszétől Percze Sándor ösztöndíjas tanulmányokat folytat Erlangenben

Veszprémi Egyházmegye

Hegedűs Lajos – betegsége miatt – 2002. 02. 21-i hatállyal felmentését kérte veszprémi önkéntes kisegítő lelkészi szolgálata alól; felmentése megtörtént

Hamza Dalma Kinga balassagyarmati másodlelkészt az Ösküi Egyházközség 2002. februárjában lelkészeül

megválasztotta, szolgálati helyét 2002. szeptember 1-jével foglalta el, beiktatása a jelentés készítésének időpontjáig nem történt meg

Győr Sándor helyettes lelkész – tekintettel az Ösküi Egyházközség döntésére – az egyházkerület püspöke ösküi helyettes lelkészi szolgálatából 2002. 08. 15-i hatállyal felmentette, és a Pétfürdő-Berhidai Missziói Egyházközség megszervezésére helyettes lelkészként Pétfürdőre 2002. 08. 15-i hatállyal kiküldte

Kiss Judit gyülekezeti munkatársat a Nagyalásony-Dabronyi Társult Egyházközség nemesszalóki filiájába szóló megbízásából 2002. 07. 31-i hatállyal az egyházkerület püspöke felmentette, és

a szolgálat végzésével Kovács Etelka marcalgergelyi helyettes lelkészt bízta meg 2002. 08. 01-i hatállyal

Pintér Mihály várpalotai lelkész, az egyházmegye esperese 2002. 08. 01-i hatállyal a Tési Egyházközség gondozására kapott helyettes lelkészi megbízást

Nagy Zoltán – Szlovákiából áttelepülő – segédlelkészt 2002. 08. 01-i hatállyal a bakonytamási gyülekezetbe küldte ki az egyházkerület püspöke

Schermann Gábor kemeneshőgyészi lelkészt a püspök 2002. 08. 15-i hatállyal felmentette a Mezőlak-Mihályháza-Nagyacsádi Társult Egyházközségben végzett helyettes lelkészi szolgálatáról, és

Máthé Csaba – az egyházközség pályázatára jelentkezett, Erdélyből áttelepült – lelkésznek adott 2002. 08. 15-i hatállyal helyettes lelkészi megbízást

Id. Magassy Sándorné nyugdíjas, diakónus lelkész 2002. 09.

01-vel távozott a sikátor-veszprémvarsányi szolgálatból

Ördög Endre bakonyszentlászlói lelkész kapott 2002. 09. 01-től helyettes lelkészi megbízást a Sikátori Egyházközség gondozására

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület egyházközségeinek összesített népmozgalmi és gyülekezeti adatai a 2002. évben

I. Népmozgalmi adatok

1. Lélekszámok a naptári év végén

Egyházmegye	Egyházközségi tagok száma	Választói névjegyzékben szereplők száma
Fejér-Komárom	10 234	5 730
Győr-Sopron	22 410	14 388
Somogy-Zala	8 846	6 007
Vas	18 320	12 536
Veszprém	13 203	9 479
Összesen:	73 013	48 140

2. Keresztelések és konfirmációk száma korosztályonként

Egyházmegye	Keresztelés			Konfirmáció		
	Gyer-mek 0-6 éves	Fiatál 6-18 év	Felnőtt >18 év	Fiatál <18 év	Felnőtt >18 év	Össze-sen
Fejér-Komárom	127	12	21	160	91	26
Győr-Sopron	226	23	26	275	235	26
Somogy-Zala	95	6	11	112	127	15
Vas	210	7	9	226	211	19
Veszprém	152	8	12	172	125	11
Összesen:	81	56	79	945	789	97

3. Esketések és temetések száma

Egyházmegye	Esketés			Temetés		
	Tiszta evangélikus	Vegyes pár	Össze-sen	Férfi	Nő	Össze-sen
Fejér-Komárom	13	36	49	114	106	220
Győr-Sopron	23	97	119	207	188	395
Somogy-Zala	11	49	60	104	85	189
Vas	19	57	76	176	150	326
Veszprém	20	41	61	182	165	347
Összesen:	86	280	365	783	694	1477

II. Gyülekezeti szolgálati adatok

4. Az egyházkerület gyülekezeteiben és intézményeiben szolgáló lelkészek (a december 31-ei helyzet szerint), nem lelkészi munkatársak és az év során a vendég igehirdetők száma:

Egyházmegye	Lelkészek				Nem lelkészi munkatárs	Vendég igehirdető
	Parókus, másod-lelkész	Helyettes, másod-segéd-lelkész	Hitoktató, nyugdíjas lelkész, lelkész-jelölt	Össze-sen		
Fejér-Komárom	13	9	3	25	38	137
Győr-Sopron	16	19	9	44	31	161
Somogy-Zala	17	6	3	26	12	179
Vas	17	6	2	25	33	0
Veszprém	13	20	15	48	33	132
Összesen:	76	60	32	168	147	609

5. Istentiszteletek száma és a résztvevők közelítő pontossággal megadott átlagos száma:

Egyház-megye	Istentiszteletek száma						Résztevők átl. száma	
	Vasárnapi és ünnepi	Hétközi	Családi, gyermek, ifjúsági	Zenés énekek	Egyéb	Összesen	Vasárnap	Hétköznap
Fejér-Komárom	1856	152	45	24	78	2155	1109	393
Győr-Sopron	3184	504	325	32	95	4140	1919	956
Somogy-Zala	2183	89	44	15	113	2444	1573	303
Vas	2722	525	227	22	151	3647	2115	738
Veszprém	2883	196	153	22	133	3481	1538	334
Összesen:	12828	1466	794	115	570	15867	8254	2724

6. A nem magyar nyelvű istentiszteletek száma:

német: 352

szlovák: 2

angol: 2

7. Az úrvacsorai alkalmak és az év folyamán kiszolgáltatót úrvacsorák teljes száma; a lelkipásztori látogatások és a lelkész lelkipásztori beszélgetésre felkereső hívőkkel folytatott lelkipásztori beszélgetések száma:

Egyház-megye	Úrvacsorai alkalmak			Úrvacsorázók száma	Látogatások száma	Lelkipásztori beszélgetések
	Templomi	Egyéb	Összesen			
Fejér-Komárom	448	87	535	11738	1358	902
Győr-Sopron	640	134	774	14421	2702	2361
Somogy-Zala	482	97	579	9763	1452	734
Vas	545	225	770	15005	3309	1056
Veszprém	553	80	633	11107	4331	854
Összesen:	2668	623	3291	62034	13152	5907

8. A tárgyév őszén indult hittanórai csoportok és az oda beiratkozottak (résztvevők) száma; a naptári évben megtartott hittanórák és konfirmációi oktatási órák száma:

Egyház-megye	Hittanórák csoportok			Hittanórák száma	Hittanításban részesülők	Konfirmációi előkészítők
	Iskolai	Gyülekezeti	Összesen			
Fejér-Komárom	99	41	140	4279	1097	576
Győr-Sopron	247	40	287	8330	1542	673
Somogy-Zala	59	50	109	3560	704	478
Vas	240	48	288	12820	1778	624
Veszprém	178	39	217	7148	1154	914
Összesen:	823	218	1041	36137	6275	3265

9. Bibliaórai csoportok és bibliaórák száma, valamint a résztvevők közelítő pontossággal megadott átlagos száma:

Egyház-megye	Bibliaórai csoportok			Bibliaórák száma			Résztevők		
	Felnőtt	Gyermekek, ifjúsági	Egyéb	Felnőtt	Gyermekek, ifjúsági	Egyéb	Felnőtt	Gyermekek, ifjúsági	Egyéb
Fejér-Komárom	27	21	6	539	648	84	246	190	116
Győr-Sopron	20	18	2	244	285	120	156	189	63
Somogy-Zala	31	9	5	525	193	50	370	80	43
Vas	32	14	4	341	296	53	244	157	42
Veszprém	37	8	3	325	174	18	201	60	40
Összesen:	147	70	20	1974	1596	325	1217	676	304

10. Szeretevendégségek száma:

257

III. Egyházkormányzás

11. Egyházközségi és egyházmegyei közgyűlések, képviselő-testületi és presbiteri ülések száma:

Egyház-megye	Egyházközségi			Egyházmegyei	
	Községi közgyűlés	Képviselő-testületi ülés	Presbiteri ülés	Községi közgyűlés	Presbiteri ülés
Fejér-Komárom	46	9	109	2	3
Győr-Sopron	60	15	116	1	4
Somogy-Zala	56	6	99		
Vas	67	30	140	2	2
Veszprém	91	34	146		
Összesen:	320	94	611	5	9

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület egyházközségeinek összesített pénzügyi és gazdasági adatai a 2002. évben

1. Az egyházközségi költségelőirányzatok és zárszámadások bevételi és kiadási oldalainak összesítése egyházmegyenként:

Egyház-megye	Költségelőirányzat		Zárszámadás	
	Bevétel	Kiadás	Bevétel	Kiadás
Fejér-Komárom				
Vas	189 161 519	202 265 437	286 590 005	231 115 781
Somogy-Zala	110 632 758	118 384 234	147 235 221	144 028 339
Győr-Sopron	667 568 425	633 079 687	701 024 432	667 609 596
Veszprém	123 843 240	131 478 395	310 003 208	277 537 142
Összesen	1 091 205 942	1 085 207 753	1 444 852 866	1 320 290 858

2. Az egyházközségek bevételei az egyházközség céljaira közvetlenül a hívektől:

Egyház-megye	Egyház-fenntartói járuléka	Adomány	Persely	Cél-adomány	Összesen
Fejér-Komárom					
Vas	22 234 163	6 523 557	8 977 078	4 511 266	42 246 064
Somogy-Zala	13 182 600	6 758 278	7 362 742	3 027 233	30 330 853
Győr-Sopron	23 696 980	8 341 740	14 201 994	10 222 403	56 463 117
Veszprém	17 513 088	5 222 594	7 195 974	3 583 339	33 514 995
Összesen	76 626 831	26 846 169	37 737 788	21 344 241	162 555 029

3. Az egyházközségek bevételei gazdálkodási tevékenységből, közvetve a más gyülekezetek híveitől kapott támogatásból, illetve átfutó tételekből:

Egyház-megye	Gazdálkodásból származó bevételei	Egyház-megyei központi egyházi támogatás	Továbbítandó tételek		
			Egyházi célra	Állami kötelezettség	Összesen
Fejér-Komárom					
Vas	107 887 787	30 152 149	6 311 149	6 118 787	150 469 872
Somogy-Zala	15 821 912	16 639 234	394 207	7 000 000	39 855 353
Győr-Sopron	89 286 874	36 025 783	4 929 410	5 185 116	135 427 183
Veszprém	17 988 093	22 219 096	10 120 137	110 355 638	160 682 964
Összesen	230 984 666	105 036 262	21 754 903	128 659 541	486 435 372

4. Az egyházközség egyéb bevételei források szerint:

Egyházmegye	Állami támogatás	Helyi külső támogatás	Külföldi segély	Összesen
Fejér-Komárom				
Vas	66 307 257	26 278 340	1 288 472	93 874 069
Somogy-Zala	0	896 721	0	896 721
Győr-Sopron	285 822 711	91 911 880	4 397 249	382 131 840
Veszprém	50 321 018	67 576 246	577 674	118 474 938
Összesen	402 450 986	186 663 187	6 263 395	595 377 568

5. Az egyházközségek év végi zárómérlegében megjelenő pénzeszközök teljes összege:

141 090 677 Ft

6. Az egyházközségek összes adóssága az év végén:

3 038 504 Ft

7. Az egyházközségekben az év folyamán végzett nagyobb (1 milliós érték fölötti) építkezések, renoválások:

Somogy-Zalai Egyházmegye

Kötcse – parókiafelújítás:	11 090 000
Csurgó – templom, lakásfelújítás:	6 740 625
Nagyatád – templomátalakítás:	1 094 697
Sand-templom:	7 660 432
Zalaegerszeg – templom, gy.helyiség és területe, lakások:	29 455 335

Győr-Soproni Egyházmegye

Felpéc – garázs:	2 905 527
Győr – szeretetház bővítése:	6 581 250
Győr – Ménfőcsanak-ifjúsági ház építése:	9 942 689
Sopron – szociális otthon:	131 102 943

Vasi Egyházmegye

Alsóság – gyűl.ház tetőfelújítása:	1 170 142
Celldömölk – imaház, ifjúsági tábor kialakítása:	2 142 371
Csőnge – O.f.a.: parókia-renoválás:	2 251 700
Körmend-Szarvaskend – templom:	40 000 000
Nemescső-MAK – Acsád: gyülekezeti ház:	9 500 000
Órimagyarósd – gyülekezeti tábor fejlesztése:	2 235 858
Répcelak – templom-renoválás:	1 000 000
Szombathely – gyűl.ház, tereprendezés:	1 805 597

8. Az egyházközségek önállóan kezelt alapítványainak az összesített bevétele az év folyamán:

853 235 Ft

9. Az egyházközségek által fenntartott intézmények (óvoda, szeretetotthon stb.) önállóan vezetett gazdálkodásának zárszámadásában a bevételi és kiadási oldalak fő adatai:

Intézmény neve	Bevétel				Kiadás
	Normatív támogatás	Fenntartási járuléka	Adomány	Összesen	
Celldömölk-óvoda	7 313 689	711 829	10 396	8 035 914	9 768 186
Összesen	7 313 689	711 829	10 396	8 035 914	9 768 186

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület évi 1 M forintos kerete terhére kiutalt támogatások 2002-ben

Csorna	120 000 Ft	2002.03.12.
Szakszend-Vérteskethely	200 000 Ft	2002.03.19.
Nagyalásony	400 000 Ft	2002. 03.27
Lenti	120 000 Ft	2002.03.27
Farád	160 000 Ft	2002.04.18
Összesen:	1 000 000 Ft	

A Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület évi 5 M forintos kerete terhére kiutalt támogatások 2002-ben

Veszprém TV „Ökumené”		
műsorához	200 000 Ft	2002.01.21.
Emléktábla –		
dr.h.c. Szabó József	100 000 Ft	2002.02.19.
Emléktábla – győri iskola	200 000 Ft	2002.02.08.
Könyvtár – győri iskola	200 000 Ft	2002.04.09.
Könyv – Lőrincz Sándor	50 000 Ft	2002.04.15.
Könyv – eh.ker pályázat	160 000 Ft	2002.04.15.
Könyv – oroslányi énekkar	50 000 Ft	2002.04.15.
Gyermeknap – Győr	100 000 Ft	2002.04.18.